

Резултати от общественото обсъждане, открито с Решение № 316 от 23.10.2025 г. на КРС

С Решение № 316 от 23.10.2025 г., КРС откри процедура за ново обществено обсъждане на проект на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение. В рамките на новото обществено обсъждане постъпиха становища от „А1 България“ ЕАД (А1/А1 България), „Виваком България“ ЕАД (Виваком), „Йеттел България“ ЕАД (Йеттел) и „Юнайтед Файбър България“ ЕООД (Юнайтед Файбър/ЮФБ).

А. Общи бележки по разглеждания в проекта пазар

1. А1 приветства решението на Комисията за регулиране на съобщенията да открие второ обществено обсъждане на проекта на решение за анализ и оценка на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение. Видно от новопубликувания проект, в съдържанието и обхвата на задълженията на предприятията с установено значително пазарно предимство са настъпили промени, което обосновава налага възобновяване на процедурата.

А1 счита, че когато в рамките на определен географски пазар се предлагат взаимозаменяеми продукти при сходни конкурентни условия, регулаторните мерки следва ясно да отразяват тази еднаква пазарна среда. По отношение на продуктовия и географския обхват на пазара, включително определянето на зоната, в която липсва ефективна конкуренция, А1 са убедени, че КРС разполага с необходимата подробна информация, за да достигне до актуализираните и коректни изводи в проекта.

А1 изцяло подкрепя и заключенията на КРС от първото обществено обсъждане, че в останалите географски зони не се налага ex-ante регулаторна намеса. Данните за развитието на свързания пазар на дребно ясно показват наличие на устойчива конкуренция, поради което исканията, изложени от Виваком в тази част, са необосновани.

В заключение, А1 високо оценява усилията на КРС за изготвяне на задълбочен, прецизен анализ и за осигуряване на конкурентна пазарна среда в сектора на електронните съобщителни услуги. За да се постигне пропорционален и устойчив регулаторен резултат, според А1 е важно да се запази дефиницията на пазара като обхващащ единствено фиксирани технологии, както и при анализа да бъдат разглеждани „Виваком“ и „Юнайтед Файбър“ като едно предприятие.

Становище на КРС

Видно от становището, предприятието подкрепя подхода на регулатора, както и пазарната дефиниция на дребно, географския обхват на пазара и необходимостта от регулаторни мерки по отношение на съответния пазар.

2. Йеттел заявява подкрепата си към регулаторния подход, който КРС е избрала след подробен анализ на актуализираните проект на решение и пазарен анализ. Предприятието е убедено, че предвидената регулация на пазара на едро за локален достъп ще създаде условия за навлизане на повече участници на свързания пазар на дребно за фиксиран интернет, което ще засили конкуренцията и ще разшири възможностите на потребителите да избират надежден и качествен доставчик.

В същото време Йеттел смята, че част от измененията в проекта съдържат пропуски или несъответствия, като предлага конкретни корекции и допълнения.

Йеттел заявява, че в публикуваната версия на пазарния анализ КРС не винаги посочва ясно местата и текстовете, в които са отразени приетите предложения. Вместо това се отбелязва, че измененията са нанесени „на систематичното им място“.

Съгласно чл. 36, ал. 4 от ЗЕС, след приключване на общественото обсъждане следва да бъдат публикувани постъпилите становища, с изключение на частите, представляващи търговска тайна, приетите предложения, местата и текстовете, в които са отразени приетите предложения, и мотивите за неприетите. Йеттел предлага КРС да допълни становищата си, като ясно посочи кои разпоредби са променени и в коя точка от анализа се намират те.

Становище на КРС:

Становището на предприятието е в подкрепа на приложения подход от страна на регулатора. По отношение на бележките на заинтересованите страни, КРС отбелязва, че те са подредени в съответствие със структурата на анализа, като по този начин **местата и текстовете, в които са отразени приетите предложения** са лесно откриваеми на систематичните места в същата част от анализа. Видно и от становищата на Виваком и Йеттел, предприятията са коментирали направените промени в текста, като очевидно без затруднение са открили съответните места и изменените текстове. Предвид изложеното, КРС счита, че отразените резултати от обществено обсъждане, открито с Решение № 258 от 14.08.2025 г. на КРС, са съобразени с изискванията на чл.36, ал.4 от ЗЕС.

3. „Юнайтед Файбър България“ ЕАД изразява позицията си по повторно публикувания от Комисията за регулиране на съобщенията проект на решение и придружаващия анализ на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение. На първо място дружеството подчертава, че към настоящия момент не предоставя електронни съобщителни мрежи или услуги и поради това не може да бъде коректно включено в обхвата на пазарния анализ. ЮФБ не разполага със собствена изградена мрежова инфраструктура, която да позволява предоставяне на услуги по смисъла на Закона за електронните съобщения. Дружеството посочва, че към настоящия момент не осъществява дейност нито на дребно, нито на едро. Юнайтед Файбър отбелязва, че не е вписано в регистъра по чл. 33 от ЗЕС и че процесът на доброволно функционално разделяне

е сложен и продължителен, съгласно практиката в Европейския съюз на водещи оператори, като процесът се подпомага и насърчава от националния регулаторен орган. Дружеството посочва, че въпреки многократни покани за среща, адресирани до КРС от август 2024 г. насам, не е била осигурена възможност намеренията и плановете на Юнайтед Файбър да бъдат представени на КРС своевременно.

Според ЮФБ в различни свои решения и становища Комисията твърди, че активите, притежавани от ЮФБ, представляват електронна съобщителна мрежа и че дружеството би могло да предоставя услуги като необвързан достъп до абонатната линия или тъмно влакно. Тези изводи не съответстват на фактическото състояние след прехвърлянето на активите към Виваком, нито са ясно отразени в проекта на пазарен анализ. В документа липсва последователно и изрично разграничение относно това кои услуги могат да бъдат предоставяни от ЮФБ и кои – от Виваком, въпреки че подобно разграничение е направено при други регулаторни процедури.

Становище на КРС:

Регулаторът е представил и поддържа своята позиция относно активите на ЮФБ и вписването на дружеството в регистъра по чл. 33 от ЗЕС в отговора си по идентична забележка на ЮФБ от първото обществено обсъждане.

В допълнение, КРС счита за неотнормими твърденията на дружеството за отхвърлени от страна на КРС покани за срещи и непредоставяне на възможност за своевременно запознаване на комисията с намеренията и плановете на Юнайтед Файбър, доколкото провеждането на подобни срещи не би било показател за добросъвестността на дружеството по отношение на изпълнение на разпоредбите на ЗЕС.

*4. Във встъпителната част от становището си **Виваком** представя резюме на бележките по новото обществено обсъждане на проекта на решение на КРС за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение, открито с Решение № 316/23.10.2025 г.*

Предприятието категорично заявява, че в настоящия си вариант Проектът на пазарен анализ не само не санира идентифицираните слаби места на същия от предходното обществено обсъждане, но създава допълнителни предпоставки за оказване на негативно въздействие върху развитието на пазара, крайните потребители и конкуренцията като цяло. Според Виваком комисията не е отговорила по същество на коментарите на предприятието и не е посочила конкретни данни и факти, въз основа на които не приема аргументите. Също така посочва, че не са направени задължителните допълнителни анализи като географско проучване, събиране на достоверна информация за наличната инфраструктура и други, които изрично са отчетени в предходното на Виваком. С оглед на това, предприятието изрично отбелязва, че поддържа всички аргументи и искания, изразени в позицията му по предходното становище, а по отношение на новата процедура на обществено обсъждане, отбелязва в допълнение и следното:

- Според Виваком пазарната ситуация в България не обосновава необходимост от регулаторна интервенция в посока налагане на задължения за достъп на едро върху FTTH/V мрежи, като такива мерки са още по-малко оправдани по отношение на достъпа до LAN и xDSL мрежи, спрямо които е налице едностранна заменяемост*

(а не взаимозаменяемост) с приложимите достъпи за високоскоростните мрежи (FTTH/B). Предприятието счита, че разширената регулация, обхващаща вече всички населени места от „неконкурентната зона 1А“ (263 вместо 56 населени места) чрез включване в обхвата на морално остарели и замиращи технологии (xDSL и LAN), като в същото време кабелната мрежа по стандарт DOCSIS (каквато притежава А1) остава извън регулация е непропорционална и неравнопоставена. Това, според предприятието, дискриминационно предложение ще деформира конкуренцията на пазара чрез създаване на необосновано конкурентно предимство за А1. Виваком посочва още, че за сметка на очевидно невзаимозаменяеми технологии (FTTH/B и xDSL/LAN), FWA технологията (която с бързи темпове се изкачи на второ място като способ за предоставяне на фиксиран достъп до интернет) е окачествена като невзаимозаменяема, вкл. и на вече напълно остарелите способности като xDSL/LAN.

- Предприятието отбелязва, че предложената регулация изисква извършването на непропорционални и прекомерни инвестиции за осигуряване на достъп на едро до мрежи със затихващ характер, ограничавайки по този начин възможностите за инвестиции във високоскоростни мрежи и нови услуги. Според дружеството така предвидената регулация би довела до контрастимул за Виваком и Юнайтед Файбър относно бъдещи инвестиции за разширяване на оптичната мрежа, което е основна цел на ЕК, а и на България. Виваком посочва, че дружествата ще трябва да инвестират в остарели технологии, като xDSL, за да се осигури достъп на едро до тези мрежи, вместо да инвестират в разширяване на покритието на оптичната мрежа, като последното е в пряко противоречие с целите на ЕК за разширяване на покритието на ММГК, би засегнало негативно инфраструктурната конкуренция в страната и в крайна сметка би било в ущърб на потребителите.*
- Виваком счита, че предложената регулация ще се отрази неблагоприятно и на стартиралите към момента търговски преговори за достъп. Според предприятието е налице опит за свръхрегулация чрез две паралелни и несъвместими административни процедури – едната е въведена с решение № 226/10.07.2025 г. на КРС, с което на ВивакомЮФБ са дадени задължителни указания да предостави търговска оферта за VULA достъп на едро на Йеттел, а от друга страна КРС с Решение № 258/2025 г. и Решение № 316/2025 г. предвижда налагане на ex-ante регулаторни мерки.*
- Дружеството е на мнение, че е налице преждевременност на извършване на анализа, с което се рискува да не се постигне цялостно, задълбочено и обективно проучване на състоянието на пазара, което от своя страна създава предпоставка за изкривяване на пазарната ситуация. Според предприятието, липсата на географско проучване като задължителен етап от пазарен анализ и на готовност за прилагане на ERT, използването на стари и неактуални данни (регулаторни отчети) и несъбиране на актуална информация от пазарните участници, особено от посочените за регулация дружества, относно състоянието и типа на използваните мрежи, вкл. за качествени параметри при предоставяне на собствени услуги води до преждевременно и необективно приключване на процедурата, която освен всичко друго се извършва (както бе посочено по-горе) в паралел с вече стартирани преговори за предоставяне на достъп на едро.*

Последните, посочва предприятието, съвсем естествено ще бъдат обезсмислени и прекратени в резултат на прилагането на промяната в регулаторната среда.

- Според Виваком е неподходящо използването на възможно най-малката географска единица при анализа на състоянието на пазара без да бъде анализирано нито едно конкретно населено място поотделно. Предприятието посочва, че без да бъдат изследвани начина на изграждане и експлоатация на наличните мрежи от страна на доставчиците на интернет в България и логиката, която се следва при навлизане и опериране на пазара, регулаторът е разгледал населеното място като основна базова единица за своя анализ. Виваком счита, че са направени изводи на агрегирано и общо ниво на пазарно присъствие без да бъдат отчетени каквито и да е данни за действителното положение на отделните единици, както и че подходът е неправилен, не е подкрепен и от подходящо географско проучване, а пазарният анализ не съдържа каквито и да е данни за нито едно конкретно населено място. Според предприятието, това само по себе си е белег за неподходящото използване на съответната географска единица (населено място), като видимо неуместно са съчетани големи градове (София, Пловдив, Варна) с населени места под 1 000 жители (с. Бъзън, с. Леденик и с. Шемшево), такива с над 10 доставчика на интернет и такива с 1 доставчик, т.н. без да изследват конкретни пазарни дялове, наличност и покритие на мрежи, общ брой потребители, перспективи за развитие.*
- Виваком счита, че предвидената регулация е в полза не на пазара като цяло, а на конкретни пазарни участници, за които регулацията би създала необосновано конкурентно предимство. Според предприятието проектът на пазарен анализ не взема под внимание реалната пазарна сила на А1 в резултат от добре развитата им фиксирана мрежа, както и не оценява ефекта от предложената регулация спрямо всички останали оператори, които инвестират в разгръщането на собствени фиксирани високоскоростни мрежи и предоставят услуги чрез тях.*
- Виваком посочва, че предложената регулация цели да накаже закономерни пазарни развития като доброволно разделяне и обособяване на предприятие за предоставяне само на услуги на едро и естественото окрупняване на пазара. Според предприятието единственият съществен довод за повторно регулиране на пазара (след като изводите за дерегулация през 2019 г. са все още в сила) са извършените сделки за придобивания на други оператори от страна на Виваком, които бяха потвърдени с влезли в сила решения на КЗК отчитайки конкуренцията от пазара в перспективен план. Вместо този естествен процес да бъде подкрепен от секторния регулатор, което би било и в унисон с трайната политика на ЕК в последните години, както и да бъде стимулирано иницизираното доброволно разделение на вертикално свързано предприятие (ЮФБ), според Виваком, с проекта на пазарния анализ всъщност изводите на КЗК биват пренебрегнати и отхвърлени, налагат се допълнително непропорционални и непосилни мерки, което ще бъдат в ущърб на позитивното развитие на пазара, включително инфраструктурната конкуренция.*

Виваком счита, че анализът на поставения на второ обществено обсъждане Проект на пазарен анализ показва, че посочените от предприятието пороци на решението в първата процедура за общественото обсъждане продължават да са валидни и по отношение на

изменения проект на решение и Проекта на пазарен анализ. Предприятието изцяло поддържа изложеното по отношение на проекта, поставен на обществено обсъждане с Решение № 258/14.08.2025 г. на КРС, като е на мнение, че КРС неоснователно и без надлежни доказателства отхвърля изложените от предприятието аргументи. Последните, според Виваком, са насочени предимно към идентифициране на погрешния подход при прилагането на основни принципи при извършването на пазарния анализ. Предприятието счита, че това е и причината в рамките на становището по първото обществено обсъждане да не включи конкретни коментари по определени текстове от проекта на решение и приложението към него, тъй като в случай на промяна в приложимия подход в съответствие с установената регулаторна рамка и добрите европейски практики, тези текстове не биха били приложими. Според дружеството, видно от резултатите от първото обществено обсъждане КРС не е намерила за относими сочените от Виваком доказателства, за да прецизира подхода си, поради което с настоящото становище предприятието взема отношение по конкретни текстове от проекта на решение и приложението към него, включително по техните изменения след първата процедура на обществено обсъждане, както и във връзка със становището на КРС по резултатите от общественото обсъждане.

Становище на КРС:

Предвид, че въстъпителната част от становището на Виваком представлява резюме на бележките на предприятието по отделни части на проекта на решение и на пазарен анализ, включващ и резултатите от проведеното обществено обсъждане, открито с Решение на КРС № 258/14.08.2025 г., становищата на КРС по конкретните бележки са изложени систематично съгласно структурата на приложението към проекта на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на локален достъп в определен местоположение, във всяка от точките, по-долу.

Б. Определяне, анализ и оценка на съответния пазар на дребно на широколентов достъп в определено местоположение

Б1. Състояние на пазарния сегмент на услуги на дребно за достъп до интернет

1. По отношение на състоянието на пазара на дребно Виваком препраща към своето становище по първия проект на пазарен анализ, в което е посочило редица аргументи относно необходимостта от отчитане на действителното състояние на пазара на дребно, а именно силна инфраструктурна конкуренция, значителен спад на цените на дребно, които са сред най-ниските в ЕС, широкото покритие на FTTx мрежите и направени значителни инвестиции във високоскоростни мрежи. Според предприятието КРС не е отчела тези аргументи в достатъчна степен, а разглежда общо аргументите на Виваком без да представя конкретни данни или доказателства, които да оборват направения анализ от Виваком. Предприятието посочва, че на стр. 193-196 от приложението към Проекта на решение КРС се аргументира единствено с теоретични разсъждения, но не представя реални данни и наблюденията на пазара и най-вече не включва анализ на цените на дребно и тенденцията им към значително намаляване в разглеждания период.

Виваком счита, че в анализа не е отчетен фактът, че в периода след пълната дерегулация на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение (WLA) през 2019 г. се наблюдават положителни тенденции в развитието на българския пазар, като изброява някои от тях:

- Покритието на мрежите с оптична връзка до крайния потребител (FTTP) в България се е увеличило от 65% от домакинствата през 2019 г. до 90% през 2024 г.¹ През целия този период покритието с FTTP в България остава над средното за ЕС, а към 2024 г. страната заема четвърто място в ЕС по FTTP покритие. Това развитие е подкрепено от значителни инвестиции на българските оператори, като в периода 2019 – 2024 г. в мрежи от следващо поколение са инвестирани 361 млн. лв.². Според Виваком посоченият размер на вложен капитал ясно и недвусмислено показва потенциала на пазара и наличието на реални конкурентни условия, доколкото инвестиции не се извършват в неконкурентен пазар при липса на възможност за възвращаемост.
- Към 2024 г. общо 351 оператора³ на дребно са инвестирали в изграждането на собствени FTTP мрежи, като много други предоставят фиксиран ширококолов достъп и чрез други технологии на фиксиран достъп, включително FTTC/N и CATV. Предприятието отбелязва, че това осигурява по-голям избор за българските потребители, като 87% от абонатите на фиксиран ширококолов интернет живеят в населени места, обслужвани от трима или повече оператори с фиксирани мрежи⁴.
- Въпреки спада в общия брой предприятия, предоставящи CATV достъп, се отчита нарастване на броя на предприятията (от 9 към края на 2017 г. на 11 към края на 2024 г.), които са въвели стандарт DOCSIS 3.0 в своите мрежи за достъп. Съгласно представените данни в КРС стандарт DOCSIS 3.0 е въведен напълно или частично в мрежите за достъп в общо 156 населени места в края на 2024 г. Към края на 2024 г. броят на абонатите на CATV достъп в населени места с въведен стандарт DOCSIS 3.0 е 239 945⁵ с осигурена максимална скорост към потребителя (download) до 1000 Mbps.
- Виваком счита, че развитието на тези мрежи се подпомага от достъпа до физическата инфраструктура на комуналните оператори (по-специално електрическите стълбове), както и от достъпа до физическата инфраструктура на Виваком/ЮФБ и други телекомуникационни оператори, като всичко това свидетелства за ниски бариери за навлизане и разширяване на дейността на българския пазар.
- Според предприятието тенденцията в развитието на цените на дребно е основният показател за наличие на конкурентни условия или за формиране на пазар, на който определен играч влияе независимо от конкурентите си. В тази връзка то цитира данните на КРС за най-популярната технология (FTTP) и скорости на достъп в България, а именно, че средните цени на дребно през юни

---

¹ Доклад на Охера: *The Bulgarian wholesale market for local access at a specific location*, стр. 16 – Докладът е търговска тайна

² По данни от Годишните доклади на КРС за периода 2019-2024 г.

³ Стр. 39, Проект на пазарен анализ

⁴ Стр. 64, Проект на пазарен анализ

⁵ Стр. 40, Проект на пазарен анализ

2025 г. са намалели в реално изражение с между 37% и 39% спрямо средните цени на дребно през декември 2017 г.⁶

- Според Виваком, КРС пренебрегва посочените по-горе обективни факти, цифри и тенденции, като поставя акцент само върху нарастващия пазарен дял на предприятието, който е резултат от направените придобивания, без обаче да отчита, че:
  - всички тези придобивания са били одобрени от КЗК след задълбочени анализи на конкурентните условия на пазара на дребно за фиксиран интернет достъп;
  - към първото полугодие на 2025 г. пазарният дял на Виваком е под 40%, което съгласно насоките на Европейската комисия е под прага от 50%, при който обикновено не се счита, че е налице значителна пазарна сила.
- Успешното навлизане на Йеттел на пазарите на дребно - фиксиран достъп до интернет и платена телевизия.
- Наличието на още един национален оператор със сходна по мащаб и покритие фиксирана инфраструктура.

Според предприятието горните факти пряко опровергават твърденията на КРС, че придобиванията на Виваком водят до наличие на значителна пазарна сила.

Становище на КРС

КРС не приема твърденията на Виваком, че в проекта на пазарен анализ не са отчетени в достатъчна степен развитието на инфраструктурната конкуренция, оптичното покритие и динамиката на цените на дребно. В становището на КРС по т. Б.1. от първото обществено обсъждане, комисията е реферирала към раздела, в който е направен подробен преглед на състоянието и развитието на услугата за достъп до интернет, включително изменението в цените на различните видове достъп в контекста на определянето на продуктовия обхват на пазара.

Комисията подчертава, че видно от направения анализ е установено, че в определени географски зони има съществени и трайни бариери за навлизане и устойчива пазарна позиция на Виваком, включително в населени места с повече от един доставчик.

По отношение на изброените в становището тенденции, регулаторът прави следните уточнения:

Развитието на FTTP мрежите е разгледано подробно в анализа, като данни за покритието са представени на стр. 24, фиг. 7. Въпреки това представените данни отразяват общата национална картина, което не е достатъчно, за да обоснове наличие на ефективна конкуренция във всяка географска зона. По отношение на инвестициите в мрежи за достъп от следващо поколение, посочени в становището на Виваком, следва да се отчете фактът, че по-голямата част са реализирани от ограничен брой големи оператори. На този фон, останалите инвестиции са разпределени между множество на брой малки предприятия, което е показателно за наличие на силна асиметрия в инфраструктурните възможности на пазарните участници. Отделно от това, видно от годишните доклади на КРС, по данни на предприятията инвестициите в мрежи за достъп от следващо поколение са най-високи през

---

⁶ Доклад на Oxera: *The Bulgarian wholesale market for local access at a specific location*, стр. 23

2022 г. и оттогава бележат спад, като през 2024 г. е отчетено намаление на тези инвестиции с близо 40% спрямо предходната 2023 г.

По отношение на наличието на значителен брой абонати в населени места с трима или повече доставчици с фиксирани мрежи, обръщаме внимание, че броят на предприятията сам по себе си не е определящ, когато между тях има съществена асиметрия по отношение на размера на предприятието, мрежовото покритие, контролът върху физическа инфраструктура, която трудно може да бъде дублирана и възможностите за упражняване на конкурентен натиск. В тази връзка в анализа е установено, че дори в населени места с три и повече активни предприятия може да е налице такова, което да е със значителни предимства пред своите конкуренти и което да разполага с възможност да въздейства върху пазарните условия независимо от тях.

КРС е изготвила отделен анализ на пазара на пасивна (физическа) инфраструктура, в който е разгледана подробно физическата инфраструктура на комуналните оператори. В тази връзка, в приложението към проекта на решението е отчетено влиянието на достъпа до физическа инфраструктура въз основа на Решение № 220 от 2024 г. Отделно от това в рамките на процедурата по обществено обсъждане, открито с Решение на КРС № 258/2025 г., регулаторът посочва, че осигуряването на достъп до физическа инфраструктура въз основа на действащата регулация в съответствие със ЗЕСМФИ създава несигурност на пазара. В този закон обаче не са предвидени механизми, с които регулаторът да се намеси в ситуация с нарушена конкуренция, каквато е установена в 263 населени места на пазара на едро на локален достъп. Това становище се споделя и от ОЕРЕС в доклад Принос на ОЕРЕС към консултацията на Европейската комисия относно преразглеждането на Препоръката относно съответните пазари, подлежащи на *ex ante* регулиране: *„Практическото приложение на симетричното регулиране на достъпа обаче показва, че макар тези разпоредби да са важни, те не могат да заместят асиметричното ex ante регулиране на достъпа, което остава необходимо за справяне със структурните конкурентни проблеми“*.

КРС поддържа позицията си по отношение на цените, изложена в раздел VI.1. B1. (стр. 197).

Във връзка с одобрените от КЗК концентрации, КРС отново подчертава, че решенията на КЗК касаят пазари с национален обхват за разлика от определения географски обхват на неконкурентната зона, която е обект на *ex ante* регулиране в проекта на решение и анализ на комисията.

Комисията отбелязва също, че Виваком съвместно с Юнайтед Файбър са определени за предприятие със значително въздействие върху пазара не на национално ниво, а в конкретна географска зона, поради което националният пазарен дял не е релевантен по отношение на тази оценка.

Във връзка с горепосоченото, КРС счита, че посочените от Виваком обстоятелства не опровергават направените в анализа изводи за наличие на значителна пазарна сила в определената географска зона, нито поставят под съмнение необходимостта от пропорционална и целенасочена регулаторна намеса там, където е установена липса на ефективна конкуренция.

2. По т. I., по отношение на резултатите от първото обществено обсъждане Виваком посочва, че: КРС приема, че измененията на пазарния дял на национално ниво в периода 2021-2025 г. не следва да се отчитат, защото се разглеждат осъществените придобивания от страна на Виваком на мрежите на доскорошни конкуренти в определени

географски райони. По този начин, според предприятието КРС признава, че стеснява обхвата на пазара и го сегментира целенасочено до районите, в които Виваком е придобило регионални предприятия (стр. 194), като този подход не кореспондира с приетата от самата КРС Методика за условията и реда за определяне, анализ и оценка на съответните пазари и критериите за определяне на предприятия със значително въздействие върху пазара (Методика за пазарните анализи), която не предвижда подобен критерий за определяне на географския пазар.

В становището на предприятието е посочено, че **неоснователно са игнорирани решенията на Комисията за защита на конкуренцията (КЗК)** (стр. 194) за разрешаване на придобиванията от страна на Виваком на предприятия, които предоставят услуги на съответния пазар, когато при определянето на съответните пазари КРС и КЗК следват едни и същи принципи (чл. 150 и чл. 151 от ЗЕС). Именно това, според предприятието, е причината КРС да е задължена по закон да изпраща своите проекти на решения за становище на КЗК, с което да не се допусне разнопосочна практика при прилагане на принципите на конкурентното право. Виваком посочва, че КРС не е орган, натоварен с приложението на конкурентното право, но прилага принципите му, по отношение на определянето на съответни пазари и оценка на конкуренцията водеща е практиката на КЗК и Европейската комисия, която също прилага конкурентното право на ниво ЕС. В този смисъл е неправилно да се твърди, че КРС и КЗК прилагат различни критерии, когато КРС е задължена от ЗЕС да прилага критериите, които са установени в европейското и национално конкурентно право.

Становище на КРС :

Осъществените придобивания от страна на Виваком на мрежите на доскорошни конкуренти са част от настъпилите изменения на разглеждания пазар на дребно, характеризиращи развитието на пазара и състоянието му в периода, обхванат от настоящия анализ. Както е посочено в становището на КРС в рамките на процедурата по обществено обсъждане, съгласно Решение № 258 от 14.08.2025 г. (т. Б.1. на Раздел VI.1.), в съответствие с насоките в Препоръката за съответните пазари за проучване на необходимостта от географско сегментиране, КРС отчита състоянието на разглеждания пазар и развитието му в периода след предходния кръг на анализ, в който период са осъществени и въпросните сделки по придобивания от страна на Виваком на мрежите на доскорошни конкуренти. Неосновано е твърдението на предприятието, че КРС разглежда придобиванията като „критерий за определяне на географски пазар“.

По отношение на представените от Виваком данни за измененията на пазарния дял на национално ниво 2021-2025 г., както и на твърдението на предприятието, че неоснователно са игнорирани решенията на КЗК за разрешаване на придобиванията от страна на Виваком на предприятия, които предоставят услуги на съответния пазар, отново следва да се обърне внимание, че те касаят пазар с национален географски обхват.

В допълнение следва да се посочи, че ЗЕС не регламентира задължение за КРС да изпраща на КЗК проекта на решение на анализ и предоставянето на такова не е задължителна част от фактическия състав по произнасяне от страна на КРС, поради което аргументите на Виваком в тази част не могат да бъдат приети.

3. Според Виваком неправилно се твърди наличие на конкурентен проблем на пазара на дребно на базата на ограничена статистика за постъпили жалби в КРС. Предприятието посочва, че КРС в мотивите си се базира на ползването на услуги за сателитна телевизия, които не са част от съответния пазар. Твърди се, че причината за жалби на потребителите може да са различни, но сами по себе си не са индикация за конкурентен проблем след като не касаят отношенията между конкурентни предприятия. Виваком посочва, че КРС неправилно е приравнила необходимостта от потребителска защита, с основанията за определяне на пазар, подходящ за регулиране ex ante, а в случай че е налице негативно засягане на потребителите, КРС е следвало да упражни правомощията си по Глава 14 от ЗЕС или да сезира КЗП.

Виваком оспорва твърденията от проекта на анализ за множество оплаквания и жалби от страна на крайните потребители за ниско качество на услугата достъп до интернет и тяхното двойно увеличение за последната година. Според Виваком ако наистина има оплаквания и е налице влошаване на качеството на предоставяната от Виваком услуга, от посочената статистика би следвало да се извлекат два извода: (а) Виваком губи конкурентното си предимство пред останалите оператори чрез забавяне в обслужването на клиенти и (б) изградените от предприятието мрежи не могат да предоставят качествени услуги на дребно. Според Виваком посочените два извода ясно и недвусмислено по-скоро биха сочили, че всички останали предприятия имат конкурентно предимство в обслужване на крайните потребители. Виваком посочва, че това е подкрепено от данните предоставени от предприятието на КРС за намаляването на абонатната база от придобитите предприятия. Дружеството допълва, че посочените от КРС статистически данни за постъпили множество жалби биха насочили, че мрежата на Виваком не може да отговори на изискванията за качество по отношение на собствените си абонати и същата мрежа ще предоставя същото влошено качество при предоставяне на услуги на дребно на база на предоставяне на виртуален достъп. Виваком счита за необосновани изводите в посока, че виртуалното ползване на мрежата на Виваком от други предприятия ще доведе до увеличаване на качеството на предоставяните услуги и до разнообразие в интерес на крайните потребители.

Становище на КРС:

КРС поддържа позицията си, изразена в рамките на общественото обсъждане открито с Решение №258 от 14.08.2025 г. В допълнение регулаторът подчертава, че отчетеното в приложението към проекта на решение увеличение на броя жалби от крайни потребители е индикатор за наличие на конкурентен проблем на свързаните пазари на дребно. Констатираните проблеми от сигналите от крайни ползватели доказват липсата на възможност на ползвателите да повлияят на доставчика и възприемане на поведение от страна на Виваком до голяма степен независимо от конкуренти и крайни ползватели. Нарасналият брой жалби, свързани с качеството на услугите за достъп до интернет в комбинация с растящия дял на Виваком в населените места от неконкурентната зона доказва, че въпреки значението на качеството на услугата от гледна точка на потребителския избор, Виваком е в състояние да запази и дори увеличи пазарния си дял.

В допълнение КРС счита за невярно и подвеждащо твърдението на Виваком за необоснованост на изводите на регулатора относно увеличаване на качеството на предоставяните услуги и до разнообразие в интерес на крайните потребители чрез

виртуалното ползване на мрежата от други предприятия. Положителният ефект от регулаторната намеса е разгледан в т. IV.4.4.6.2.

4. Според Виваком няма данни за „естествен стремеж на предприятието да ограничава конкуренцията, и да максимизира печалби чрез пазарно поведение в ущърб конкуренцията и крайните потребители“ (стр. 195). Предприятието твърди, че това становище сочи субективна оценка на регулатора, а не обективен анализ на конкуренцията, като неоснователното поставяне на етикет на дадено дружество не доказва наличие на конкурентен проблем на пазара на дребно.

Виваком отбелязва, че КРС прави този извод в контекста на процедурата по доброволно разделяне на Виваком и ЮФБ, където е посочено, че “...разделянето е започнало непосредствено преди определянето на Виваком за предприятие със значително въздействие върху пазара и налагането на специфични задължения, наложени на Виваком, в качеството му на предприятие със значително въздействие върху съответния пазар, с Решение №220 от 30.07.2024 г.”. Според Виваком за КРС е известно, че предприетите действия по доброволно разделяне са резултат от политиката на Юнайтед Груп по реструктуриране на дейността на всички оператори в групата, която е била обявена публично, включително в българските медии, много преди вписване на отделянето в Търговския регистър и регистъра на юридически лица с нестопанска цел („ТРРЮЛНЦ“), като тези планове са били предварително комуникирани и предшествани от притежаваните от United Group оператори в Гърция (Nova), Словения (Teletach) в Хърватия (Teletach).

Виваком пояснява, че процедурата по отделяне е процес, който изисква продължително време и подготовка и не се ограничава единствено с акта на вписване в ТРРЮЛНЦ. В тази връзка и с цел запознаване на регулаторния орган с плана за доброволно разделяне и бизнес целите на ЮФБ, от името на дружеството са били изпратени и няколко покани за среща, които не са били приети. На база на посочените факти Виваком счита за некоректно и подвеждащо изложението от КРС, че този процес е в резултат от намерения на предприятието да избегне налагането на специфични задължения, както и че в случая става въпрос само за „твърдяно“ доброволно разделяне, което да осуети налагането на регулаторни мерки, които всъщност не са били и известни на Виваком към момента на вземане на стратегическото групово решение.

Становище на КРС

КРС отбелязва, че всеки икономически субект се стреми да осъществява дейността си по начин, осигуряващ максимални резултати, което се изразява в естествен стремеж за експанзия и повишаване на пазарен дял. В резултат се изтласква конкуренцията и се ограничава избора на крайните ползватели, което намалява стимулите за развитие и поддържане на високо качество. В тази връзка твърденията на Виваком за субективна оценка и поставяне на етикет са манипулативни и неверни.

По отношение на процедурата по отделяне и поканите за среща КРС е представила позицията си по становището на ЮФБ в Общите бележки.

5. Виваком счита, че противно на твърденията на стр. 195 от проекта на приложение КРС не сочи изчерпателна информация за бъдещото развитие на фиксирания достъп през мобилна мрежа (FWA) и неправилно продължава да изключва

FWA от обхвата на пазара на дребно. *Предприятието отбелязва, че в пазарния анализ КРС единствено е добавила, че „очакванията на комисията са, че използването на фиксирания достъп през мобилна мрежа ще продължи да нараства и през следващия петгодишен период“, но въпреки това не включва услугата в обхвата на пазара. Според Виваком запазването на тенденцията на нарастване на абонатите ще означава, че в края на петгодишния период повече от 1/3 от абонатите ще ползват FWA и КРС не отчита това обстоятелство, въпреки задължението да разгледа пазара в перспектива (чл. 154, ал. 3 от ЗЕС). Дружеството счита, че оценката на база на технически характеристики като „стабилност на връзката“ и „капацитет“ не отчитат, че 5G мрежите на трите мобилни оператора покриват всички необходими от гл.т. на потребителя характеристики за скорост на преноса на данните и надеждност.*

*Виваком посочва, че в т. **Error! Reference source not found**⁷. са представени допълнителни аргументи за наличието на взаимозаменяемост на FWA с други жични достъпи.*

Становище КРС:

В рамките на общественото обсъждане на първия проект КРС е представила и поддържа своята позиция по изложените от предприятията, включително и на Виваком, мотиви относно въпросите, свързани с продуктовия обхват на пазара на дребно.

Причините, поради които фиксираният достъп през мобилна мрежа (FWA) не е част от обхвата на пазара на дребно, са изследвани подробно от КРС в раздел II т.2.2. от Проекта на пазарен анализ.

6. В част I т. 6 по отношение на резултатите от общественото обсъждане от становището си Виваком твърди, че КРС неправилно приема, че отчетният спад в цените на дребно не може да е доказателство за наличие или липса на конкурентен проблем. Предприятието твърди, че ценовата конкуренция е най-сигурният белег за наличието на ефективна конкуренция. Виваком допълва, че съгласно чл. 36, т. 13 от Методиката за пазарни анализи, „ако е налице ефективна конкуренция, цените на пазара би следвало да са близки или изменящи се в посока на направените от предприятията разходи за съответните електронни съобщителни мрежи и/или услуги“. Виваком счита, че се наблюдава именно това в измененията на цените от предходния кръг на анализ на пазара на локален достъп и текущия преглед на състоянието на конкуренцията и отново подчертава тази тенденция, която според предприятието изключва наличието на конкурентен проблем на пазара на широколенков достъп на дребно.

Виваком отбелязва, че КРС е следвало да отчете намалението на цените за периода 2019 - 2024 г., посочено в сравнение по-долу, както и това, че интензивната конкуренция на дребно води до положителни резултати за потребителите. В продължение Виваком отбелязва, че това е разгледано по-подробно в Доклад на Охера: Българският пазар на локален достъп в определено местоположение (стр. 20 – 23)⁸,

⁷ Текстът е предоставен в този вид от предприятието.

⁸ Доклад на независимия консултант Охера Consulting LLP, (The Bulgarian wholesale market for local access at a specific location), изготвен по искане на Виваком във връзка с обществените обсъждания на Проекта на пазарен анализ съгласно Решение №258/14.08.2025 г. и Решение №316/23.08.2025 г. на КРС.

конкуренцията на дребно на пазара на фиксирани широколентови услуги е довела до поддържането на ниски цени в България и до нарастващ дял на потребителите, които избират високоскоростни фиксирани широколентови услуги.

В тази връзка, Виваком счита, че трябва да се отчете и един от основните регулаторни принципи, а именно че ако е налице очевиден спад на цените на дребно за изследвания период не следва да се налагат ценови ограничения, съгласно разпоредбата на чл. 74, т. 1, пар. 3 от Кодекса. По-конкретно: „...Националните регулаторни органи разглеждат възможността да не налагат или запазват в сила задължения по силата на настоящия член, ако установят, че е налице очевиден конкурентен натиск върху цените на дребно..“

Виваком счита, че посоченото изискване на Кодекса не е отчетено както при първото обществено обсъждане на пазарния анализ, така и след изрично посочената от Виваком тенденция чрез данни на регулаторния орган в тази посока⁹. Затова Виваком отново обръща внимание, че ползваните от КРС данни показват траен и устойчив спад на цените на дребно от последно извършения пазарен анализ с Решение № 235/18.06.2019 г. до настоящия момент.

В подкрепа на твърденията си Виваком представя данни за средни цени за юни 2025 г.¹⁰ и за декември 2017 г.¹¹, според които цените в разглеждания период са намалели номинално. Предприятието изчислява, че при отчитане на инфлационните процеси, средните реални цени са намалели с между 37% и 39% за трите категории скорости.

Таблица 1 ЕТТх широколентови услуги: средни цени (в левове с ДДС)

Категория скорост	Средна цена (Декември 2017 г.)	Средна цена (юни 2025 г.)	Средна цена (юни 2025 г. по цени от декември 2017 г.)
≥10Mbps– <30Mbps	18.70	16.10	11.48
≥30Mbps– <10Mbps	25.70	22.20	15.83
≥100Mbps	34.40	30.40	21.68

Източник: Доклад на Oxera: *The Bulgarian wholesale market for local access at a specific location*, стр. 23¹²

Виваком отбелязва, че видно от посоченото сравнение за най-масовите услуги ползвани от абонатите, цените намаляват в абсолютни стойности въпреки натрупаната

⁹ Таблица 2, стр. 51, Проект на пазарен анализ и Таблица 2, стр. 108, Приложение към Решение № 235/18.06.2019 г. на КРС.

¹⁰ Според предприятието данните са представени в рамките на общественото обсъждане на проекта на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение през 2025 г.

¹¹ Според предприятието данните са представени в рамките на трети кръг на определянето, анализа и оценката на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение през 2019 г.

¹² Анализ на Oxera: Данните в колона „Средна цена (юни 2025 г. по цени от декември 2017 г.)“ са изчислени въз основа на информацията от Таблица 2, стр. 51, Проект на пазарен анализ и Таблица 2, стр. 108, Приложение към Решение № 235/18.06.2019 г. на КРС; Евростат (2025), [10.2908/prc_hicp_midx](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&plugin=1) (осъществен достъп на 1 октомври 2025 г.)

инфлация за периода от почти 40%. Наблюдаваната тенденция на намаляване на цените на дребно сочи за силна конкуренция на национално ниво, а предвид липсата на ценова диференциация - и силна конкуренция в така определената от КРС географска зона „1А“.

В част I, т. 7 предприятието отново посочва, че в Проекта на пазарен анализ КРС е установила, че Виваком и други национални доставчици на фиксирани широколентови услуги определят цените си – включително промоции и отстъпки – на национално равнище, т.е. без географска диференциация, което означава, че всички потребители в България имат достъп до еднакви ценови условия за даден доставчик.

Предприятието цитира отговор на КРС по повод намалението на цените на дребно през разглеждания период, който Комисията дава при предходното обществено обсъждане на проекта на анализ (стр. 197 от Проекта на анализ), в който е посочено следното:

„В раздел II, т. 2.2.1 от проекта на анализ ясно е посочено, че комисията е отчела спада в цените на различните видове достъп, разделени по скоростни интервали, спрямо предходния кръг на анализ. Но предвид изводите, че цените се прилагат на национално ниво и не се диференцират спрямо населеното място, а в зависимост от скоростта на download от международното пространство, КРС не счита, че евентуален анализ конкретно в зона „1А“ би довел до различни от горепосочените заключения....От друга страна, въпреки отчетения спад в цените на услугите, комисията не счита, че този критерий сам по себе си може да е доказателство за наличие или липса на конкурентен проблем.“

Според Виваком Комисията без да изложи мотиви за това е игнорира основният показател за наличие на конкуренция на пазара на дребно, а именно наличието на спад на цените на дребно в периода от последния пазарен анализ през 2019 г. до момента в противоречие с чл. 74, т. 1, пар. 3 от Кодекса. В допълнение предприятието посочва, че КРС не е отчела, че потребителите в населени места, в които Виваком е единствен доставчик, се възползват от предимствата на националните оферти, доколкото те са формирани при отчитане на конкурентния натиск в населени места с повече доставчици, т.нар. “uniform pricing constraint”, което е от съществено значение при определяне на географския пазар и анализа дали има разлика в цените и характеристиките на предлаганите услуги на дребно.

Становище на КРС:

КРС поддържа становището си, изложено в рамките на общественото обсъждане на първия проект на решение на пазарен анализ, според което въпреки отчетения спад в цените на услугите, комисията не счита, че този критерий сам по себе си може да е доказателство за наличие или липса на конкурентен проблем. Затова КРС разглежда в съвкупност основни показатели, характеризиращи търсенето и предлагането на широколентов достъп до интернет в определено местоположение, за да достигне до извода за наличие или липса на конкурентен проблем. Следва да се отбележи, че при аргументацията си Виваком се позовава на неактуална Методика за пазарни анализи, по-конкретно на разпоредбата на чл. 36, т. 13 от Методиката за пазарни анализи от 2008 г. Освен това, цитираната разпоредба не се отнася до проблематиката на цените на дребно, а представлява критерий за установяване

наличието на съвместно значително въздействие върху пазара на две или повече предприятия¹³.

Съгласно чл. 74, т. 1, пар. 3 от Кодекса *„Националните регулаторни органи разглеждат възможността да не налагат или запазват в сила задължения по силата на настоящия член, ако установят, че е налице очевиден конкурентен натиск върху цените на дребно и че всяко задължение, наложено в съответствие с членове 69—73, и по-специално всяко изпитване за икономическа възпроизводимост, наложено в съответствие с член 70, гарантира ефективен и недискриминационен достъп“*. В този смисъл видно от т. IV. 4.4.5. КРС изцяло се е съобразила с разпоредбите на европейската регулаторна рамка.

По отношение на твърдението на Виваком, че не е отчетено намалението на цените за анализирания период КРС обръща внимание, че както е посочено и в процедурата по обществено обсъждане, открита с Решение на КРС № 258/2025 г., последното е отразено в проекта на анализ, като в т. 2.2.1. се прави преглед на средните цени на услугите за широколентов достъп на дребно на масовия пазар и се посочват измененията спрямо средните цени по видове достъп и скоростни интервали спрямо края на предходния анализиран период. Регулаторът подчертава, че изводите в проекта на анализ са формирани на база на редица критерии, които не се изчерпват единствено с динамиката на цените на дребно и наличието или липсата на диференциация на цените. КРС счита, че тези два показателя не могат да се възприемат като единствен белег за наличието на ефективна конкуренция.

Както при предходното обществено обсъждане, така и сега, КРС поддържа изводите в проекта на анализ по отношение на цените спрямо края на 2017 г. В проекта на анализ комисията е отчетла единните цени на Виваком за всички населени места при разглеждането на офертите на предприятията. Взела е предвид и посоченото в Обяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари от 2020 г. (SWD(2020) 337 Final) стр. 20, в която е отбелязано, че при определяне на географската единица е необходимо тя да има ясни и стабилни във времето граници, като разликите в цените могат да бъдат от полза да се оцени дали конкурентните условия се различават в различните райони. В същото време се обръща внимание на това, че наличието на единна цена в определена територия (евентуално държавата членка) не означава автоматично, че тя представлява единен географски пазар. Съгласно чл. 74, т. 1, пар. 3 от Кодекса *„националните регулаторни органи разглеждат възможността да не налагат или запазват в сила задължения по силата на настоящия член, ако установят, че е налице очевиден конкурентен натиск върху цените на дребно...“*, но Комисията счита, че това следва да бъде оценено в контекста на условията на пазара. Затова и отчетеният спад в цените на дребно не може да се приема като единствен и достатъчен критерий за наличие на ефективна конкуренция. В тази връзка, КРС разглежда и други показатели като пазарни дялове, бариери за навлизане, контрол върху инфраструктура, която трудно може да се дублира и други, на база на които определя предприятие със значителна пазарна сила в проекта на анализ.

---

¹³ Критериите за установяване наличието на съвместно значително въздействие върху пазара, посочени в чл. 36 от Методиката за пазарни анализи от 2008 г. са изменени, съгласно Директива 2009/140/ЕО Директива 2009/140/ЕО.

Б2. Продуктов обхват на съответния пазар на дребно

1. Виваком посочва, че съгласно Насоките за пазарен анализ и оценка на значителната пазарна сила съгласно регулаторната рамка на ЕС за мрежите за електронни съобщения и услугите (**Насоки/те за пазарни анализи**) Проектът на пазарен анализ би следвало да определи съответния продуктов пазар като групира продуктите или услугите, които потребителите използват за една и съща цел (крайна употреба).

Предприятието посочва, че в становището в първото обществено обсъждане на проекта на решение, е изразило несъгласие с КРС по отношение на изключването фиксирания достъп през мобилна мрежа (**FWA**) от обхвата на пазара на дребно. Това, според Виваком, стеснява обхвата на пазара и опорочава следващата стъпка на пазарния анализ.

На следващо място, дружеството счита, че КРС не е извършила анализ относно наличието на т.нар. „верижна взаимозаменяемост“, защото на стр. 55 от Проекта на пазарен анализ КРС установява, че „При съпоставяне на средните цени за фиксиран достъп до интернет през мобилна мрежа със средните цени на плановете с жична свързаност се забелязва, че в скоростния интервал „от и вкл. 10 до 30 Mbps“ цените на плановете за фиксиран достъп през мобилна мрежа са по-високи спрямо цените на плановете за достъп до интернет чрез жична свързаност. Същевременно при сравнение на цените за по-високия скоростен интервал „от и вкл. 100 до 1000 Mbps“ се установява, че са сходни, като средната цена в този интервал за жичен достъп е 31,30 лв., а за фиксиран достъп през мобилна мрежа 32,20 лв.“.

Според предприятието Комисията правилно е приела, че това представлява индикация за наличие на сходство по отношение на цените и условията между двата типа интернет достъп. Въпреки това, макар данните да показват, че цените за фиксиран безжичен и фиксиран широколентов достъп са сходни, КРС предполага, че това може да не е достатъчно, за да мотивира потребителите да преминат към друг доставчик в отговор на малко, но трайно увеличение на цените (SSNIP), **без обаче да представя доказателства в подкрепа на това твърдение.**

Виваком предоставя данни, които според него сочат че има преминаване на потребители между xDSL и FWA особено като се има предвид, че FWA може да осигури поне същото и дори по-добро качество от xDSL по отношение на скоростта. Фактът, че делът на абонатите на интернет услуги със скорост между 100 и 999 Mbps се е увеличил до 62,9 % през 2024 г., както и че фиксираният достъп до интернет чрез xDSL и FTTH технологии се считат за част от един и същи продуктов пазар, според дружеството означава, че **FWA следва също да бъде включен в продуктовия пазар.**

Независимо от горното, предприятието е на мнение, че дори и да се приеме тезата на КРС, че наличните доказателства показват, че FWA понастоящем не е напълно взаимозаменяем с FTTH, **може да е налице т.нар. „верига на взаимозаменяемост“.** Тоест, дори когато продукти А и С (например FWA и FTTH) не са директно взаимозаменяеми, ако продукт В (например xDSL) е заменяем с продукт А, и на продукт С, то продуктите А (FWA) и С (FTTH) могат да се разглеждат като принадлежащи към един и същи продуктов пазар, тъй като тяхното ценообразуване може да бъде ограничено от взаимозаменяемостта с продукт В (xDSL). Виваком счита, че ако регулаторът изобщо не възприема принципа за пълна взаимозаменяемост или верига на

взаимозаменяемост, поне следва да отчете влиянието на предлагането на FWA върху конкуренцията и поведението на потребителите.

Предприятието счита, че твърденията на единици потребители, подали жалба до КРС, че биха предпочели жичен достъп пред фиксиран достъп чрез мобилна мрежа (стр. 57) не може да са определящи при положение, че 20% от абонатите на фиксиран достъп до интернет ползват именно FWA достъп. Виваком е на мнение, че броят на посочените жалби няма потенциал да спре тенденцията на засилване на пазарното присъствие на FWA и това съответно е аргументът с по-силно основание, който трябва да се отчете.

Становище на КРС:

В рамките на първото обществено обсъждане КРС е представила и поддържа своята позиция по изложените от предприятията, включително и на Виваком, мотиви относно въпросите, свързани с продуктовия обхват на пазара на дребно.

Причините, поради които фиксираният достъп през мобилна мрежа (FWA) не е част от обхвата на пазара на дребно, са изследвани детайлно от КРС в раздел II т.2.2, като подробно и безпристрастно са отразени предимствата от разгръщането на мрежи от пето поколение 5G NR¹⁴, както и недостатъците свързани с липсата на изграждане на 5G самостоятелна (stand-alone – SA) архитектура¹⁵.

По отношение на така наречената от Виваком „верига на взаимозаменяемост“, КРС обръща внимание, че не е изследвала единствено взаимозаменяемостта на фиксирания достъп през мобилна мрежа с оптичен FTTH достъп, както Виваком се опитва да внуши, а е изследвала взаимозаменяемостта на всички видове достъп. В тази връзка, изложеното от предприятието за „веригата на взаимозаменяемост“ не е относимо.

По отношение на коментара на Виваком, касаещ мотивацията на потребителите за преминаване от жичен към безжичен широколентов достъп в отговор на малко, но трайно увеличение на цените (SSNIP) следва да се отбележи, че наличието на услуги/продукти със съпоставими цени не ги прави автоматично взаимозаменяеми за крайните ползватели. Анализът на взаимозаменяемостта отчита и техническите характеристики на услугите в контекста на потребителското търсене. Друго доказателство е нарасналият брой сигнали за влошено качество на фиксирания достъп до интернет през мобилна мрежа и липсата на алтернатива за жичен достъп до интернет.

2. Виваком счита, че определянето на продуктовия пазар не следва да се води от становищата на заинтересованите страни, а от обективен анализ на взаимозаменяемостта. В този смисъл, според предприятието, КРС не следва да се позовава на потвърждението от заинтересованите страни (стр. 204), които нямат основания да са обективни от позицията на конкуренти на Виваком.

Виваком отбелязва, че в коментарите по общественото обсъждане становището на КРС по този въпрос е фокусирано единствено върху преимуществата на оптичните мрежи пред FWA. Според предприятието, по този начин се игнорира продуктовата дефиниция на пазара на дребно, която не се ограничава единствено до оптичните мрежи.

---

¹⁴ Напр. FWA достъпът, базиран на 5G, може да предложи скорости на предаване, които са еквивалентни на скоростите, предлагани при някои използвани в момента фиксирани технологии стр. 42

¹⁵ към момента само едно от предприятията е стартирало преход към такъв тип архитектура и то само за част от електронната съобщителна мрежа стр. 49

Доколкото xDSL достъпът също е част от тази дефиниция, Виваком счита че по своите характеристики се припокрива и се превъзхожда от FWA, като представя следната информация:

- xDSL достъпът също предполага асиметрични скорости, като постигнатите скорости зависят от разстоянието от дължината на медната линия между съответното техническо помещение (последна телефонна централа) до крайния клиент:
  - ADSL
Максимална скорост: download до 20 Mbps и upload до 2 Mbps.
Обичайна скорости: според дължината на медната линия: до 1 км.- 18 Mbps; от 1 км до 2 км.- 10 Mbps; над 2 км. – под 4 Mbps.
Минимална скорост: 1 Mbps за download и 256 Kbps за upload.
  - VDSL
Максимална скорост: download до 50 Mbps и upload до 10 Mbps.
Обичайна скорост: според дължината на медната линия: до 600 м. - 45 Mbps; от 600 м до 1 км.- 25 Mbps; над 1 км. – под 10 Mbps.
Минимална скорост: 1 Mbps за download и 256 Kbps за upload.
- Скоростите на Download и Upload зависят от:
  - качество на линията
  - дължина на линията
  - метеорологични условия (медта си променя физическите свойства при различни метеорологични условия)
  - брой свързки и тяхното изпълнение по линията
  - брой абонати на един кабел и взаимодействието на техните услуги

Предприятието споделя мнението, че сходните характеристики на развитието на мобилните мрежи през последните години обуслови възможността за предоставяне на FWA при по-високи скорости спрямо постижимите от xDSL технология, поставяйки последната във все по-неблагоприятна позиция.

В тази връзка предприятието сочи, че в ... (търговска тайна) населени места от неконкурентната зона 1А, в които е посочено за единствен доставчик, дружеството предоставя услуги на дребно единствено посредством xDSL¹⁶. Както е посочило по-горе, тази технология се характеризира със специфични особености, които се припокриват с тези на мобилните мрежи. Като пример, Виваком твърди че качеството на услугата зависи от натовареността на мрежата и разстоянието до помещението на крайния клиент. Дружеството споделя, че xDSL технологията е ограничена и винаги се ползва споделено от крайните клиенти от гледна точка на постижимите скорости, като в мрежата на Виваком пределната скорост на download за предоставянето на услугата по ADSL технологията е до 20 Mbps, докато VDSL технологията позволява постигането и на скорости до 50 Mbps. Предприятието е представило в Приложение №1 (търговска тайна), че в ... (търговска тайна) населени места отчита абонати на FWA, включени в извадката от ... (търговска тайна), като броят на FWA абонатите в тези населени места надвишава броят на xDSL за същите населени места. Операторът е прегледал публикуваната на интернет страниците на А1 и Йеттел информация и счита че тя

показва, че двата оператора предоставят FWA достъп в над ... (търговска тайна) от населените места, включени в извадката от ... (търговска тайна) населени места, като параметрите на предлаганите услуги са съизмерими с тези на Виваком за xDSL услуги, а на места дори и по-добри¹⁷.

Според предприятието, ефектът от прилагането на пазарна дефиниция, изключваща FWA достъпа, води до значително занижена оценка за постигнатото покритие по домакинства на фиксирания ширококолов достъп до интернет. Виваком счита, че данните по Приложение № 1 (търговска тайна) за всички ... (търговска тайна) населени места този показател отчита средна стойност от ... (търговска тайна), която е значително по-ниска спрямо посоченото в Годишния доклад на КРС за 2024 г.¹⁸, а именно 82,8%. Предприятието е на мнение, че такива отклонения в статистиката са красноречиви и могат за означават само едно – от гледна точка на потребителите FWA достъпа е добра и ясна алтернатива на xDSL до степен, при която да я прави предпочитан достъп за населени места, в които няма оптична мрежа и няма индикации за възникване на търговски интерес от изграждане на такива мрежи. В тази връзка Виваком сочи, че отново според Приложение №1 (търговска тайна) в ... (търговска тайна) от всички ... (търговска тайна) населени места, в които Виваком предоставя xDSL услуги и според КРС е единствен доставчик, има изградена канална мрежа, т.е. не са налице високи бариери за навлизане на пазара, но въпреки това няма други оператори.

Становище на КРС:

КРС е изследвала подробно взаимозаменяемостта на всички предлагани услуги за достъп до интернет в раздел II т.2.2. КРС счита за необходимо да отбележи, че всяка технология има своите ограничения, недостатъци и предимства спрямо другите. В тази връзка, видно от публикуваната на интернет страниците на мобилните оператори информация относно предоставянето на фиксирани услуги през мобилна мрежа, влошеното качество на услугата, породено от независещи от предприятията обстоятелства, като вида на устройствата за ползване на интернет услугата, едновременно ползване на услугата от няколко устройства, покритие и натовареност на мрежата, архитектурни и географски особености са критерии, които самите предприятия отчитат в своите оферти към крайните ползватели. Абсолютно същите обстоятелства са цитирани и в информацията относно мобилните услуги и в тази връзка, КРС счита, че по този начин трите оператора, предоставящи мобилни услуги, сами приравняват двете услуги като взаимозаменяеми.

КРС посочва, че броят на абонатите на един кабел не може да е показател за сравнение, доколкото медните кабели са с предварително известен брой чифтове, например 100 и всеки абонат използва собствения си чифт и по този начин предварително е известно, че броят им не може да е повече от 100, като за всеки има заделен собствен ресурс (един чифт). Споделянето на честотен ресурс от своя страна е динамичен процес, който зависи от това, дали всичките 100 абоната ще гледат IP TV през мобилната мрежа, дали просто ще четат информация от интернет страници или изобщо няма да използват услугата. По същия начин „промяната на свойствата на медта при различни метеорологични условия“ не може да е критерий, който да се отчита. Причина за това е, че медният абонатен чифт е изолиран

---

¹⁷ Така напр. в к.к. Албена А1 и Йеттел предоставят FWA с по-високи скорости спрямо постижимите за ADSL услугата на Виваком.

¹⁸ Фигура 26, Годишен доклад на КРС за 2024 г.

и сформирани в кабел, който също има поне една изолация, за да се избегнат външни влияния. Освен това кабелите са разположени в канална мрежа или закопани в земята именно, за да са поставени в сравнително постоянни условия, в това число и постоянна температура.

По отношение на посочените в Приложение 1 към становището на Виваком, представляващо търговска тайна, населени места от неконкурентната зона „1А“, е уместно да се посочи, че според справка на Виваком конкурентите му предоставят FWA чрез мобилна мрежа от четвърто поколение (LTE). Въпросната технология е изследвана още във втори кръг на пазара на локален достъп в определено местоположение и още тогава е определена, като изключена от продуктивния обхват. Същата не търпи технологично развитие и за това КРС счита, че направената справка би могла да се приеме само като доказателство, че в посочените населени места има само една мрежа.

С оглед на горното, КРС счита за неотносимо изтъкването на факта, че скоростите на качване и сваляне при xDSL технологиите зависят от дължината на линията.

3. Виваком коментира становището на КРС¹⁹, че предпоставка за наличие на взаимозаменяемост при предоставянето на достъп посредством FWA и xDSL е приравняването на изискванията към тези видове достъп на ниво приложими общи условия (т.е. по отношение на FWA да се прилага рекламирана, минимална, обичайно налична и максимална скорост). Предприятието не споделя мнението на КРС в тази част, тъй като счита че налагането на допълнителни изисквания към качеството на предоставяния достъп повишават степента на потребителска защита при отклонения от поетия ангажимент за постигнато ниво на QoS, но не е задължително това да е резултат от влошено клиентско изживяване.

Според предприятието е некоректно да се твърди, че плановете за фиксиран достъп чрез 5G мобилна мрежа съдържат ограничения, които не са характерни за жичния достъп - скоростта на пренос на данни във фиксирани мрежи също се влияе от различни фактори, особено при силно асиметрична свързаност като xDSL. Освен това Виваком счита, че следва да се има предвид, че липсата на минимално гарантирана скорост в договорите за фиксиран достъп до интернет през мобилна мрежа не може да бъде аргумент за изключването на FWA от обсъждания пазарен анализ. Предприятието счита, че Регламент (ЕС) 2015/2120 не ограничава предприятията да заложат минимално гарантирана скорост при предоставяне на фиксиран достъп до интернет през мобилна мрежа при отчитане на възможността за прекратяване на договора. В тази връзка, Виваком счита соченият в пазарния анализ аргумент за изключване на FWA от продуктивния пазар за неотносим, доколкото към настоящия момент решението за изменение на потребителските договори в тази посока зависи единствено от волята и/или маркетинговата стратегия на всяко едно предприятие.

Становище на КРС:

По този въпрос, КРС е изложила позицията си в рамките на първото обществено обсъждане и в бележката по-горе. В допълнение КРС счита, че липсата на минимално гарантирана скорост може да бъде допълнителен аргумент за изключването на FWA от обсъждания пазарен анализ. Причината е, че при минимално гарантирана скорост в часовете с най-голямо натоварване макар и с по-ниска скорост, ползвателят все пак ще получава

---

¹⁹ Стр. 207, Проект на пазарен анализ

услуга, а в случай на липса на минимално гарантирана скорост е много вероятно потребителят изобщо да не получава услуга. Това че Регламент (ЕС) 2015/2120 не ограничава предприятията да заложат минимално гарантирана скорост при предоставяне на фиксиран достъп до интернет през мобилна мрежа, също е отчетено от КРС, като е казано че предприятията по собствена преценка, отчитайки възможностите и ограниченията на собствените си наземни мобилни мрежи, правят приравняването на FWA към мобилните услуги. Наред с това обаче за разлика от жичния достъп, Регламент (ЕС) 2015/2120 не съдържа задължения за минимално гарантирана скорост при осигуряване на достъп през мобилна мрежа.

4. В Приложение № 2 (търговска тайна) Виваком представя информация относно изменение на xDSL абонатите в периода 2020-2024 г., от която е видно, че за разглеждания период техният брой е намалял с ...% (търговска тайна), докато за същия период FWA абонатите отчитат ръст от ...% (търговска тайна). Предприятието счита, че е налице тенденция към миграция от xDSL към FWA и като се отчете, че xDSL и други фиксирани услуги за достъп, като FTTH, се считат за част от един и същ пазар, FWA също следва да бъде включена в съответния пазар.

Становище на КРС:

КРС е отчетела представената от Виваком тенденция в приложението към проекта на решение и е коментирала въпроса на първото обществено обсъждане, като е казано, че положителният ръст на абонатите на фиксиран достъп през мобилна мрежа не може да се разглежда като пълноценен заместител на жичните технологии, включени в обхвата на пазара доколкото същия се дължи на навлизането на 5G технологията и агресивните маркетингови кампании на предприятията свързани с новата технология. Твърдението на Виваком, че е налице тенденция към миграция от xDSL към FWA се основава на отчетен спад в абонатите на единия вид достъп и отчетен ръст в абонатите на друг вид достъп (представени в Приложение № 2 от становището на предприятието), което според КРС не доказва еднозначно преминаването на абонати от xDSL към FWA.

5. Според Виваком, на стр. 205 Комисията е интерпретирала манипулативно становището на Виваком и е цитирала следното: „Като доказателство на тезата си, Виваком е представило аргументите, че фиксираният достъп през мобилна мрежа не е предвиден в продуктивния обхват на пазара на едро на резервиран капацитет (dedicated capacity). В тази връзка, КРС подчертава, че невключването на един продукт в обхвата на пазара на едро на резервиран капацитет не може автоматично го включи като част от друг пазар, в случая в обхвата на пазара на едро на локален достъп.“ Предприятието уточнява, че в становището му в първото обществено обсъждане е посочено следното:

„Съгласно Обяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари на ЕК, националните регулаторни органи следва да преценяват във всеки конкретен случай дали FWA представлява заместител, като се има предвид, че в много селски райони той може да предложи постоянна алтернатива на медната инфраструктура, докато взаимозаменяемостта между FWA и VHC технологиите в други райони може да зависи от наличието и перспективите за изграждане на FTTH мрежи²⁰. Съгласно

---

²⁰ EC 2020 Recommendation on relevant markets – Staff Working Document – стр.36-37

проучване на WIK²¹ предоставянето на FWA достъп през 5G технология може да бъде разглеждано като подходящо решение за удовлетворяване на потребностите на малкия и среден бизнес и клиенти – физически лица, **които на практика са в обхвата на продуктовия пазар, дефиниран от КРС**. Същевременно е малко вероятно тя да представлява реална алтернатива на специализираните (*dedicated*) връзки, които по правило се изискват за предоставяне на услуги от висок клас на бизнес потребители, както и за нуждите на публични институции, образователни заведения и лечебни заведения. Последното, предвид факта, че големите бизнес клиенти не са включени в обхвата на продуктовия пазар, представлява допълнителен аргумент за включването на FWA достъпа в обхвата на продуктовия пазар на дребно.“ Според Виваком видно, това което са казали е, че FWA достъпът по своите технически характеристики може да се приеме за подходящо решение за малкия и среден бизнес и за физическите лица, като те попадат в обхвата на съответния пазар. По-малко вероятно е обаче FWA достъпът да може да предостави алтернатива на специализираните (*dedicated*) връзки, които се предоставят на бизнес клиенти, но тъй като големите бизнес клиенти са изключени от КРС от обхвата на пазара, това е още един аргумент за включването на FWA достъпа в обхвата на продуктовия пазар. Това становище е основано и подкрепено от документи на ЕК и на проучване на WIK.

Според Виваком аргументите му, изложени в становището при общественото обсъждане не са в посока, че понеже фиксираният достъп през мобилна мрежа не е предвиден в продуктивния обхват на пазара на едро на резервиран капацитет (*dedicated capacity*), то следва да се включи в обхвата на съответния пазар определен в Проекта на пазарен анализ. Предприятието счита подобно твърдение на Комисията за манипулативно и извадено от контекста на становището ни с цел отхвърлянето му с неверни твърдения.

Становище на КРС:

КРС категорично отхвърля твърдението на Виваком за манипулативно тълкуване на становище на Виваком от първото обществено обсъждане. Следва да се отбележи, че на база на проучването на WIK е изготвена Обяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари на ЕК, в която се твърди, че регулаторните органи следва да преценяват във всеки конкретен случай дали FWA представлява заместител. В тази връзка, в позицията си регулаторът посочва, че видно от анализа на взаимозаменяемостта на услугите на дребно, КРС е изследвала и този вид достъп²². По този начин, КРС се е съобразила с цитирания документ.

6. Виваком счита, че симетричните скорости (стр. 205) не са водеща характеристика за потребителите на масовия пазар на широколентов достъп до интернет, защото използваният капацитет на връзката е преди всичко за сваляне. Също така счита, че не може да се твърди, че потребителите на масовия пазар търсят и изискват „симетрични гигабитови скорости“ за достъп до интернет. Според предприятието, асиметричността на връзката е също така характеристика на xDSL достъпа, но КРС не го изключва от съответния пазар въпреки очевидните ниски скорости

---

²¹ WIK Report: Future electronic communications product and service markets subject to ex ante regulation Recommendation on relevant markets, page IV

²² Стр.206

и по-голяма асиметрия на достъпа в сравнение с достъпа чрез 5G мобилна мрежа. Освен това, Виваком отбелязва, че FTТх достъпът също се предлага като несиметричен достъп, което явно не е отчетено от КРС.²³

Предприятието отбелязва, че всички предоставяни на пазара услуги на достъп до интернет (с изключение на специализирани такива) по правило не предлагат симетрична свързаност и скоростта на сваляне е по-висока от скоростта на качване. По отношение на очакванията на КРС, че ще се търсят по-високи и гарантирани скорости на достъп, фиксираният достъп чрез 5G мобилна мрежа предлага скорости над 1 Gbps и ще отговори изцяло на тези изисквания. Освен това, КРС е установила, че едва 2% от абонатите ползват скорости над 1 Gbps, поради което в средносрочен период не може да се очаква, че скоростта на пренос на данни, осигурявана чрез 5G мобилна мрежа, е недостатъчна за да удовлетвори изискванията на ползвателите.

Виваком споделя, че средната скорост при FWA е 84 Mbps, с което надвишава скоростите на достъп чрез xDSL, но въпреки това последният вид достъп е част от съответния пазар. Също така, Виваком отбелязва, че КРС включва в дефиницията за ширококолов достъп всеки вид достъп над 144 кбит/сек. и счита, че подходът на комисията е противоречив като изключва фиксирания достъп чрез 5G мрежи.

Становище на КРС:

На цитираната страница КРС е изброила с кои от твърденията на останалите заинтересовани страни е съгласна, доколкото счита, че са верни. Видно от анализа на взаимозаменяемостта между различните видове ширококолов достъп, предлаган на масовия пазар в България, КРС не е използвала тези критерии, поради което счита коментарите на Виваком за неотнормими.

7. Виваком счита, че представените аргументи относно високото качество на услугите на мобилните мрежи в България не са спекулативни, както ги е определила КРС на стр. 206, а се базират на резултати от измервания на компания с доказана експертиза в областта – Ookla. Предприятието счита, че КРС е следвало да ги отчете, а не да реферира към доклад за качеството на услугите в роуминг в рамките на Европейския съюз. Според дружеството, направените в рамките на доклада заключения не са оценка на техническите възможности на мрежите, а на потенциалния ефект върху клиентското изживяване единствено при ползването на услуги в роуминг, което е напълно различно от оценка на качество на мобилните мрежи.

Становище на КРС:

При взаимозаменяемостта на търсенето много по-голямо отношение има начинът, по който ползвателят възприема услугата, поради което КРС счита доклада на ЕК за достатъчно приложим. Още повече, че резултатите в доклада са базирани на реални измервания при съпоставими условия.

8. Виваком счита, че КРС необосновано е отхвърлила (стр. 207) твърдението и представената от Виваком информация относно доброволно преминаване на абонати на дружеството от xDSL към FWA. Предприятието цитира КРС: „постъпващите в КРС оплаквания и сигнали от крайните ползватели, от които се вижда, че са поставени в

---

²³ Например пакетите Нет 200, Нет 300, А1 Нет 600, предлагани от „А1 България“ ЕАД. Виж <https://www.a1.bg/a1-net>.

ситуация или да мигрират към FWA услуга, или в противен случай да им бъде прекратен договорът, като съответно останат без достъп до интернет.“ Според предприятието, след като не са цитирани данни за мащаба на сигналите, дали изобщо са основателни в контекста на конкретната ситуация и дали изобщо представляват значителна част от общия брой обем FWA активации. От друга страна Виваком счита, че посоченото твърдение не може да се разглежда самостоятелно и извън контекста на плановете на ЕС до 2030 г. и формиралите се вече в тази връзка пазарни тенденции. В тази връзка предприятието сочи, че изключването на медната мрежа “copper switch off” е общностна цел, към изпълнението на която всяка държава-членка следва да полага необходимите усилия, а това неминуемо включва план за “изключване” на този вид достъп по населени места. Според предприятието, публикуваните на интернет страниците на трите мобилни оператора текущи оферти за FWA предоставят възможности за ползване на услугата при сходни или дори по-добри условия, с което Виваком определя като неоснователни всякакви оплаквания, постъпващи в КРС по тази тема.

Предприятието обръща внимание на обсъждания проект на Акт за цифровите мрежи (Digital network act (DNA)), който се очаква да бъде публикуван през януари 2026 г. В тази връзка коментира, че като част от DNA се очаква да бъде даден краен срок от ЕК за изключване на медните мрежи в държавите-членки на ЕС (copper switch-off). Така, според Виваком, във всички населени места, където се предлага достъп до интернет чрез xDSL технология, ще трябва да се осигури достъп до интернет чрез други налични технологии. Предприятието твърди, че в случаите когато няма такива и изграждането на оптична мрежа би било трудно (в труднодостъпни райони) или нерентабилно (например поради малък брой жители), услугата би могла да се предоставя чрез FWA, още повече че според дружеството качеството и скоростта чрез този вид технология са по-добри в сравнение с xDSL технологията. По тези причини Виваком не може да приеме аргументите на Комисията.

Становище на КРС:

КРС е отчела миграцията от старите медни мрежи към нововнедрени оптични мрежи, като ключов процес за улесняване на прехода към новата екосистема за свързаност и допринасящ за екологичните цели на ЕС, с който да се насърчи навлизането на новите услуги, да допринесе за увеличаване на възвръщаемостта на инвестициите при оптичните кабели и да подпомогне постигането на целта на цифровото десетилетие, съгласно която до 2030 г. всички крайни ползватели, намиращи се в определено местоположение, да бъдат обхванати от гигабитова мрежа до крайната точка на мрежата.²⁴ По отношение на очакваното предстоящо приемане на Акт за цифровите мрежи, КРС не може да прогнозира по какъв начин ще бъде предложено да се разреши проблемът, съществуващ в някои държави-членки, сред които не е Република България, с миграцията от медни мрежи към оптични мрежи. От друга страна, КРС подчертава, че става въпрос за насърчаване на преминаване от медна към оптична технология, а не от медна към безжична технология.

9. Виваком счита навлизането на Йеттел на пазара на фиксиран достъп на дребно за достъп до интернет и постигане на над 100 000 FWA абоната за значително постижение предвид зрелостта на пазара и обстоятелството, че в България оперират значителен брой доставчици на интернет със собствена мрежа. Предприятието споделя,

---

²⁴ Стр.95

че с постигнатия пазарен дял Йеттел достига 3-то място сред най-големите интернет доставчици, като счита че се наблюдава агресивно и много успешно навлизане на пазара на дребно чрез предлагане на фиксиран достъп чрез мобилна мрежа. В допълнение Виваком счита, че за много кратко време чрез този достъп Йеттел става и третия по-големина доставчик на платена телевизия²⁵. Според предприятието, предлаганата FWA услуга от Йеттел не само е заместител, но и предпочитана алтернатива на услуга за достъп до интернет за тези абонати.

Освен това Виваком отбелязва, че в последните години мобилната мрежа на Йеттел е удостоена с множество сертификати за най-добра мрежа. Предприятието посочва, че видно от информацията, публикувана на интернет страницата на Йеттел, предприятието предлага FWA със скорости, надвишаващи предлаганите от другите два мобилни оператора. Също така, Виваком отчита че мобилната мрежа на Йеттел през последните три години отчита и най-ниска стойност по показателя латентност (около и дори под 20 ms), което дава възможност на крайните потребители да ползват безпроблемно нови иновативни приложения с по-високи изисквания по отношение на параметрите за качество на мрежата. Следователно, според Виваком, постигнатият пазарен дял от Йеттел не би следвало да се ползва като аргумент от страна на Комисията²⁶ за изключването на FWA от обхвата на пазара на дребно и липса на възможност за оказване на конкурентен натиск.

Становище на КРС:

В становището на Виваком липсват нови аргументи и КРС поддържа позицията си, изразена в рамките на първото обществено обсъждане, че видно от данните, абонатите на Йеттел са по-малко от 20% от всички абонати на FWA услугите, което е драстично по-малко от преките му конкуренти, поради което очевидно не може да окаже конкурентен натиск.

10. Виваком счита, че индиректните конкурентни ограничения, произтичащи от FWA услугите, не са оценени правилно в становището на комисията в първото обществено обсъждане (стр. 207-208) поради следното:

По отношение на изложените от страна на КРС аргументи за липсата на взаимозаменяемост между FWA и достъпа върху оптична мрежа поради технологични ограничения на FWA като по-високата латентност, Виваком посочва, че от потребителска гледна точка степента на удовлетвореност при ползване на услугата се измерва с впечатленията на клиента при ползването на различни приложения, основно свързани с достъпване на видео съдържание и развлечения. Основните приложения, според предприятието, са видеострийминг, музикален стрийминг, игри, социални мрежи, интернет сърфиране и изтегляне на съдържание, както и възможности за работа от разстояние, облачно съхранение и видеоконференции. Дружеството е предоставило снимка, на която са посочени изискванията към мрежите от гледна точка на скорости и времезакъснения, при които се гарантира безпроблемно ползване на тези приложения.

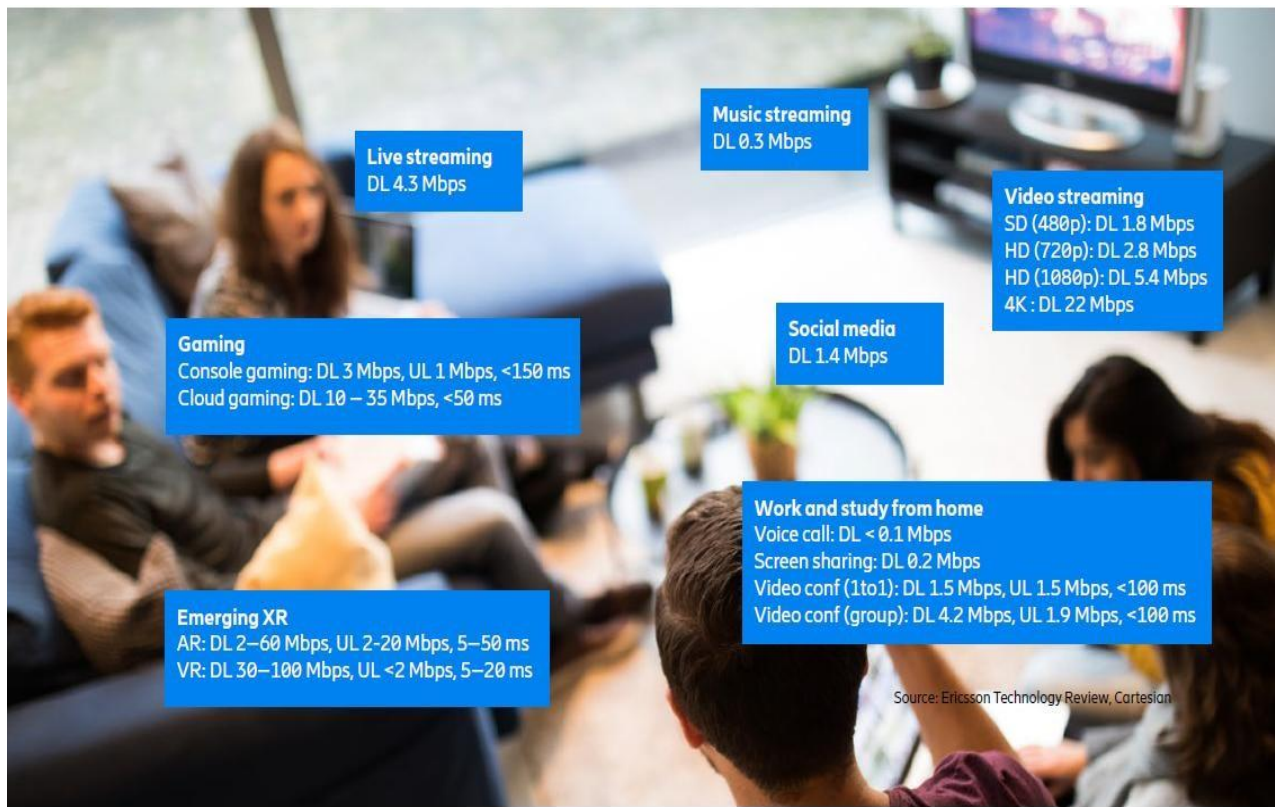
Всички посочени от Виваком технически и статистически доказателства и аргументи по отношение на FWA се припокриват според предприятието от критериите за определяне на високоскоростни мрежи (VHCN) на ОЕПЕС от 05.10.2023 г. (BEREC

²⁵ Стр. 58, Годишен доклад на КРС за 2024г.

²⁶ Стр. 207, Проект на пазарен анализ

Guidelines on Very High Capacity Networks, BoR (23) 164). Виваком е на мнение, че последното е още един мотив за необходимостта от включване на технологията като част от разглеждания пазар.

В допълнение предприятието счита, че следва да се има предвид и разпоредбата на чл. 22, т. 7 от Кодекса и положените вече от ОЕРЕС усилия за последователното прилагане и съгласувано изпълнение на географските проучвания. От Насоките на ОЕРЕС за извършване на географски проучвания²⁷, според предприятието е видно, че при всяко такова проучване следва да се събере и анализира информация за наличието на FWA, отговарящ на критериите за VHCN. Доколкото Виваком счита, че КРС следва да съобрази насоките на ОЕРЕС в най-голяма възможна степен и доколкото съображение 179 от Кодекса изисква да се обърне особено внимание на резултатите от извършено географско проучване (със задължително изследване на покритието на FWA, съгласно насоките на ОЕРЕС), предприятието прави извода, че включването на FWA в продуктовия пазар на обсъждания Проект на анализ е задължително.

Източник: Ericsson, Fixed Wireless Access Insights

Виваком коментира публикуваната годишна статистика за постигнатите параметри за качество за последните три години в мобилните мрежи на А1, Виваком и Йеттел, като при Йеттел са отчетени най-ниски стойности на времезакъснение в рамките на до 20 ms²⁸, а при А1 и Виваком за последния тригодишен период също устойчиво намалява и е около 20 ms. Според предприятието, това представлява

²⁷ Handbook of BEREC Guidelines on Geographical surveys of network deployments

²⁸ [public_info-qualityservicparam_2022-2024_bg_published.pdf](#)

индикация за възможностите на мобилните мрежи в България да предложат клиентско изживяване при ползване на услуги за достъп до интернет, съизмеримо с това при оптичните мрежи.

Според Виваком от посочените на снимката параметри асиметричните скорости, предоставяни през мобилните мрежи, не следва да се възприемат като ограничение, тъй като и текущо поддържаните скорости са достатъчни, за да осигурят необходимото клиентско изживяване. Предприятието твърди, че от публикуваните оферти за FWA се вижда, че не всички от тях включват ограничения по отношение на постижимите скорости и обеми на включения трафик.

Виваком счита, че КРС неправилно е приела, че фиксираният достъп през мобилна мрежа не е функционално еквивалентен на жичния достъп, тъй като поради технологични ограничения като по-висока латентност, зависимост от споделен радиочестотен ресурс, управление на трафика и липса на устойчиви гигабитови скорости, не може да осигури същото качество и надеждност на услугата. Предприятието посочва стр. 46 от Проекта на пазарен анализ, на която абонатите в интервала 100-999 Мбит/сек., ползващи FWA и FTТх, са едно и също съотношение към общия брой абонати на ширококолов достъп.

Становище на КРС:

КРС счита, че аргументите на предприятието във връзка с изразеното несъгласие с обхвата на пазара на дребно и коментарите по позицията на КРС за индиректните конкурентни ограничения нямат отношение, т.к. становището на регулатора е извадено от контекста.

Независимо от това, КРС посочва, че нито в Насоки на ОЕРЕС, нито в Обяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари на ЕК се съдържат изисквания за задължително включване или изключване от обхвата на пазара на дребно. Освен това е важно да се отбележи, че съгласно дефинициите, регламентирани в Кодекса и съответно в ЗЕС, като ММГК се приемат само тези мрежи, които имат изградена оптика до базовата станция.

Насоките на ОЕРЕС за мрежи с много голям капацитет определят стойностите на параметрите, на които да отговарят мобилните наземни мрежи при обичайни условия на върхово натоварване, както следва:

- a. Скорост на качване ≥ 350 Mbps
- b. Скорост на сваляне ≥ 50 Mbps
- c. Съотношение сгрешени към правилно предадени IP пакети (Y.1540) $\leq 0.01\%$
- d. Загуба на IP пакети (Y.1540) $\leq 0.01\%$
- e. Двупосочно закъснение на IP пакет (RFC 2681) ≤ 18 ms
- f. Вариране на закъснението на пакетите (RFC 3393) ≤ 5 ms.

Същите параметри по отношение на оптичните абонатни мрежи в Насоките на ОЕРЕС са:

- a. Скорост на качване ≥ 1000 Mbps
- b. Скорост на сваляне ≥ 200 Mbps
- c. Съотношение сгрешени към правилно предадени IP пакети (Y.1540) $\leq 0.05\%$
- d. Загуба на IP пакети (Y.1540) $\leq 0.0025\%$

- e. Двупосочно закъснение на IP пакет (RFC 2681) ≤ 10 ms
- f. Вариране на закъснението на пакетите (RFC 3393) ≤ 2 ms.

Видно от изложеното, КРС счита, че разликите във възможностите на двете електронни съобщителни мрежи са очевидни и когато регулаторът коментира ограниченията или предимствата на едната или другата електронна съобщителна мрежа, то е свързано единствено с гледната точка на крайния ползвател по отношение на търсените услуги.

По отношение на цитираното проучване на Ericsson, то в него липсва услуга по предоставяне на IP телевизия, която Виваком твърди, че се предоставя с отлично качество в мобилната мрежа. Тук е мястото да се отбележи, че параметрите загуба на пакети и вариране на закъснението на пакетите са от много по-голямо значение при предоставянето на IP телевизия от закъснението. Освен това, проучването на Ericsson не дава отговор на констатираното от КРС, че закъснението се увеличава при натоварване на конкретната базова станция и факта, че тези ограничения са включени от предприятията в условията, при които предоставят своите услуги, поради което са и коментирани от регулатора.

11. Виваком реферира към аргументите на Йеттел относно продуктовата дефиниция на пазара, които са индикация за пазарно поведение в ущърб на потребителите. Според Виваком в рамките на изложението и в опит да защити тезата си за липсата на перспектива при ползването на FWA, Йеттел директно посочва, че скоро ще бъде принудено да ограничи или дори да прекрати предлагането на FWA, оставяйки потребители без адекватна свързаност. Посочено е, че като причини за това са изтъкнати наличие на капацитивни ограничения в мрежата, интерференции и влошаващо се качество на услугата предвид нарастващия брой потребители. Според Виваком последното е в контраст с прилаганата към момента бизнес стратегия, подплатена с агресивна маркетингова комуникация на дружеството, насочена към активно предлагане на FWA със скорости до 300 Mbps и неограничен обем от данни, промотиращи включително и възможност за активиране на платена телевизия върху FWA – услуга, която изисква определено ниво на качество и гарантиране на достатъчен капацитет.

Виваком твърди, че в случай че са налице основания за споделените в рамките на становището на Йеттел притеснения относно невъзможността да продължават да обезпечават предоставянето на FWA, то дружеството би следвало още на този етап да комуникира тази вероятност с потребителите си.

Относно аргумента, че именно липсата на регулация върху оптичната мрежа ще бъде причина за преустановяване предоставянето на FWA от страна на Йеттел, Виваком отбелязва, че в пазарния сегмент, обект на настоящия пазарен анализ, услуги чрез собствени мрежи предоставят над 400 оператора. Според Виваком всички тези оператори са инвестирани и продължават да инвестират в изграждането на собствени фиксирани мрежи и в нито един момент от бизнес развитието си не са разчитали на промяна в бизнес модела в посока ползване на достъп на едро до мрежи при регулирани условия. В този смисъл, Виваком твърди, че не би следвало да се кредитира твърдението на Йеттел, че е "...принудено да използва FWA в рамките на мобилната си мрежа като ограничен вариант за навлизане на пазара за фиксиран интернет достъп". Според Виваком по своя мащаб и възможности за инвестиции Йеттел значително превъзхожда

преобладаваща част от предприятията, предоставящи фиксиран достъп до интернет и решение за инвестиция в собствена оптична инфраструктура по никакъв начин не би го затруднило.

Становище на КРС:

Коментарите на Виваком са по становище на заинтересована страна, представено в рамките на процедурата по първото обществено обсъждане и нямат отношение към проекта на решение и приложението към него, поставени на ново обществено обсъждане.

Б3. Географски обхват на съответния пазар на дребно.

1. По отношение на географския обхват на пазара според Виваком продуктовата дефиниция на пазара на дребно е неправилно определена, което води и до погрешни заключения за географския обхват на пазара, съответно и на дефинираният свързан пазар на едро на локален достъп в определено местоположение. Предприятието поддържа изцяло изложеното в първата процедура по обществено обсъждане като посочва, че аргументите са валидни и за втория, частично изменен проект на решение.

Виваком счита, че в Проекта на анализ не са налице мотиви, обосноваващи коренната промяна в регулаторния подход при определяне на географския обхват в сравнение с предишните пазарни анализи, така че заинтересованите страни да могат да вземат отношение в рамките на настоящото обществено обсъждане. Според предприятието липсват мотиви в рамките на настоящата процедура, което е нарушение на разпоредбата на чл. 5 от ЗЕС с оглед необходимостта от последователност в регулаторния подход. В тази връзка Виваком обръща внимание, че в предишните пазарни анализи КРС следва единен и непроменен подход с оглед съпоставимост, като посочва, че в приложението към Решение № 235/2019 г. КРС изрично сочи необходимостта от последователност в регулаторния подход, а именно:

„...В Общата позиция на ОЕПЕС е посочено, че обхватът на алтернативните регионални/локални инфраструктури и конкурентният натиск, възникнали на ниво пазар на дребно от страна на активните предприятия, осъществяващи дейност въз основа на тези инфраструктури, са естествена отправна точка за анализа на хомогенността на конкурентните условия. С оглед съпоставимост на направените изводи в предходния пазарен анализ, КРС счита за целесъобразно и оправдано отново да оцени динамиката на конкуренцията на ниво административни райони и по-специално райони на планиране или статистически райони NUTS-2, според класификацията на териториалните единици в България.“.

Становище на КРС:

Становището на КРС по бележките на Виваком, касаещи продуктовия обхват на пазара, е изложено по-горе (**Б2. Продуктов обхват на съответния пазар на дребно**).

По отношение на бележката на Виваком, че при определяне на географския обхват на разглеждания пазар не са налице мотиви, обосноваващи промяната в регулаторния подход в сравнение с предишни пазарни анализи, при които оценката на динамиката на конкуренцията е извършена на ниво райони на планиране, КРС обръща внимание, че в периода на настоящия анализ е налице значително различие в конкурентните условия и

регулаторната среда в сравнение с периода от предходния кръг на анализ. Както вече е посочено в позицията на КРС по общественото обсъждане, открито с Решение № 258/14.08.2025 г. (Раздел VI.1.Б3.), обосновката за избора на базова географска единица е представена в т. 3 на Раздел II. Определянето на административната единица „населено място“ за базова географска единица е в съответствие с услугата, формираща продуктивния пазар, а именно предоставяне на достъп в определено местоположение на крайни ползватели от масовия пазар – т.е. домашни и малки и средни бизнес ползватели. КРС отново подчертава, че от гледна точка на характеристиките на разглеждания пазар, е по-подходящо за базова географска единица да се използва административна единица, което е аргументирано в т. 3 на Раздел II.

2. В т. III. 3 от своето становище Виваком твърди, че в публикувания Проект на пазарен анализ КРС отказва да отчете и наличието на силно развита инфраструктурна конкуренция, която е в полза на потребителите. Според предприятието, това развитие се дължи основно на приложимата до момента симетрична регулация, основаваща се на ЗЕСМФИ, която гарантира достъп на търговска основа до физическата инфраструктура на телекомуникационните и на комуналните оператори.

Предприятието препраща към стр. 61 от Проекта на пазарен анализ, където КРС е посочила следното:

„В Общата позиция на Групата на европейските регулатори (ГЕР) относно географските аспекти на пазарните анализи²⁹, са посочени два основни подхода при избора на географска единица: административни/политически граници и мрежова структура на историческия оператор или на алтернативни оператори със значително покритие. Впоследствие, ОЕРЕС в общата си позиция относно географските аспекти на пазарните анализи (дефиниции и задължения)³⁰, разписва две ситуации, определящи различните подходи при избора на географската единица, а именно дали пазарът се развива на база услуга на едро или въз основа на инфраструктурна конкуренция.“

Според Виваком, доколкото в България пазарът се развива на база инфраструктурна конкуренция, то и правилният извод би бил, че определянето на географската единица следва да се направи въз основа на мрежова топология. Предприятието счита, че КРС, цитирайки правилно Общата позиция на ГЕР, необосновано прави точно противоположния извод, а именно „...Както е посочено в анализа, развитието на пазара на дребно се основава на изграждането на инфраструктура от страна на много на брой малки локални и регионални доставчици, а не на ползването на услуга за достъп на едро, поради което определянето на географската единица въз основа на мрежовата топология не е подходящо.“

Становището препраща също и към Проекта на пазарен анализ, където е посочено и че съгласно т. 37 от преамбюла на Препоръката за съответните пазари от 2020 г., основната географска единица, която да служи като отправна точка за оценяването на условията на конкуренция може да следва мрежовата топология или административните граници в зависимост от националните обстоятелства, както и че НРО могат също да използват подходящи административни единици или заместители – включително, но не само, общини, пощенски кодове или телефонни кодове. Според Виваком, КРС не е посочила

²⁹ ERG (08) 20 final CP Geog Aspects 081016

³⁰ Обща позиция на ОЕРЕС относно географските аспекти на пазарните анализи (дефиниции и задължения) VoR 14 (73), параграф 83

никакви технически и/или специфични регулаторни аргументи защо не е определила географската единица на база мрежова топология, а вместо това е избрала възможността за определянето и на база населено място, като по този начин не отчита логиката при изграждането на мрежи от страна на доставчиците на интернет в България. В тази връзка предприятието уточнява, че следва да се има предвид важността от отчитане на топологията на мрежите при определяне на задължения за достъп. Според него, ако не е отчетено, че топологията на мрежата се развива на ниво община, то налагане на задължения за достъп на ниво на по-малка географска единица винаги води до допълнителни и необосновани инвестиции – типичен пример за необоснована административна тежест в разрез с изискването за пропорционалност на евентуална регулаторна намеса.

Становище на КРС

КРС вече е представила позицията си по предложението на Виваком изборът на географска единица да се основава на мрежова топология в раздел VI.1.БЗ на приложението към проекта на решение, поставен на обществено обсъждане с Решение на КРС № 316/23.10.2025 г. Подобно заключение е в противоречие както с развитието на националния пазар, така и с изискванията, произтичащи от общата позиция на ОЕРЕС относно географските аспекти на пазарните анализи (дефиниции и задължения) (BoR 14 (73)). Както вече е посочено и в цитираната по-горе позиция на КРС в рамките на първото обществено обсъждане, Общата позиция ясно разглежда две различни пазарни ситуации: (а) Ситуация 1, при която конкуренцията е базирана основно на необвързан достъп до абонатна линия: в тази ситуация топологията на мрежата на историческото предприятие е относима върху определянето на географската единица, тъй като конкуренцията се развива върху една и съща инфраструктура; (б) Ситуация 2, при която е налице междуплатформена конкуренция: Общата позиция е категорична, че когато конкуренцията произтича от алтернативни инфраструктури, топологията на мрежата на историческото предприятие губи значение. В тази връзка, Виваком неправилно интерпретира Общата позиция, като взема предвид само принципи, валидни за пазарна ситуация, която не съществува в България. Както е посочено и в проекта на пазарен анализ, развитието на пазара на дребно се основава не на ползването на услуга за достъп на едро, а на изграждането на инфраструктура от страна на много на брой малки локални и регионални доставчици, чиято мрежова архитектура не съответства на тази на историческото предприятие. Точно това е пазарната ситуация, при която ОЕРЕС посочва, че изборът на географска единица не следва да се основава на мрежова топология. В допълнение, в позицията е посочено също, че „Изборът на топологията на алтернативната мрежа като практически подходяща географска единица може да създаде толкова проблеми, колкото повече алтернативни мрежи съществуват“³¹.

Комисията не споделя становището на Виваком, че използването на „населено място“ като географска единица води до необоснована административна тежест. Както беше посочено, КРС е определила географската единица, като изцяло се е съобразила с Общата позиция на ОЕРЕС. В България мрежовото покритие на операторите е силно фрагментирано. Поради това общината е твърде голяма и хетерогенна единица, която би обединила конкурентни и неконкурентни райони и би довела до неправилни изводи.

---

³¹ Обща позиция на ОЕРЕС относно географските аспекти на пазарните анализи (дефиниции и задължения) BoR 14 (73), бележка под черта 51.

Използваната от регулатора географска единица напълно съответства с подхода на ОЕРЕС, при който конкуренцията се основава на различни инфраструктури. Твърдението, че задълженията за достъп на ниво по-малка географска единица водят до допълнителни инвестиции, е необосновано. Налагането на задължения не изисква промяна в мрежовата топология и се прилага само в зони, в които е установена липса на ефективна конкуренция.

Б4. Анализ и оценка на конкурентните условия на дребно на географските зони на ширококолентов достъп в определено местоположение

1. В т. III. 2 от своето становище Виваком твърди, че при определяне на географския пазар са допуснати грешки в нарушение на Насоките на ЕК за извършване на пазарен анализ и Препоръката за съответните пазари (ЕС) 2020/2245 и Обяснителната бележка към Препоръката, както и на общата позиция на ОЕРЕС.

Предприятието отбелязва, че в общата позиция на ОЕРЕС е посочено, че преди да се пристъпи към детайлен географски анализ, НРО следва да разгледат редица лесно достъпни критерии, които могат да покажат дали конкурентните условия са такива, че националният подход към определяне на пазара, пазарния анализ и прилаганите регулаторни мерки е обоснован. Тези критерии могат да се използват от НРО за предварителен анализ, преди да пристъпят към пълно географско изследване. В тази връзка ОЕРЕС счита, че за да се определи дали наличните доказателства сочат към съществуването на локални географски пазари или на национален пазар, националните регулатори следва да прилагат, анализират и проверяват критериите за оценка на хомогенността на конкурентните условия, като:

- покритието на алтернативни регионални или локални инфраструктури и конкурентният натиск, който те упражняват на пазара на дребно;*
- наличие на еднородна ценова политика на националните оператори и сходни цени на алтернативните;*
- характеристиките на предлаганите продукти в дадена географска област, както и на търговските предложения и – което е особено важно – дали те се различават от предложенията в съседни райони (например по отношение на наличието на определени услуги, пакетни предложения и др.);*
- броят на операторите, предлагащи услуги на дребно в дадена географска област, както и относителният им пазарен дял и по този начин да се оценят позициите на отделните оператори в различни географски райони.*

Виваком посочва, че ценовите равнища и разликите в цените представляват съществен критерий при извършване на географски анализ. Според предприятието по-специално анализът на цените трябва да се извършва в контекста на конкретния пазар, който се изследва. Дружеството е на мнение, че ако цените на националните и на алтернативните оператори са еднородни, т.е. не се различават между отделните географски райони, това може да бъде индикация за липса на съществени географски различия.

Според предприятието видно от Проекта на пазарен анализ Комисията не е извършила такъв анализ, а единствено е констатирала, че Виваком и други национални доставчици на фиксирани ширококолентови услуги определят цените си – включително промоции и отстъпки – на национално равнище, т.е. без географска диференциация.

Дружеството допълва, че в съответствие с насоките на ОЕПЕС, фактът, че всички основни оператори (включително Виваком и А1) не прилагат географска ценова диференциация, представлява силна индикация за наличието на единен ценови натиск, при който интензивната конкуренция в районите с множество паралелни мрежи влияе върху нивата на цените и в районите с по-малък брой конкурентни мрежи.

В следствие на това, Виваком отбелязва, че вероятността да съществуват значими различия в степента на конкуренция на територията на България е ниска – поне между районите, в които предприятието има присъствие.

Наред с това посочва, че предвид националното покритие по население на мрежата на Виваком и прилаганата единна ценова политика на национално равнище, конкурентният натиск, на който е подложено в районите с висока степен на конкуренция, означава, че потребителите и в онези райони, където е единственият наличен доставчик, също се възползват от този конкурентен натиск, упражняван върху дружеството на други пазари.

Според Виваком Комисията е установила, че 87% от ползвателите на фиксиран интернет имат достъп до 3 или повече доставчика на интернет. Като се използват критериите по-горе, предприятието счита, че е видно, че: Виваком и А1 имат почти национално покритие по население, всички основни оператори не диференцират географски цените си и няма съществени различия в предлаганите продукти в различните географски райони, но независимо от това КРС е направила географска сегментация по населени места.

В тази връзка и като не отчита горните обстоятелства, които би следвало да бъдат установени в рамките на предварителен анализ, Виваком твърди, че КРС прилага погрешен подход при извършването на географския пазарен анализ, което не води до правилно идентифициране на географска сегментация, която да отразява реалните различия в конкурентните условия в различните части на България. Освен това за предприятието този подход не позволява и коректна оценка на свързаните с това конкурентни опасения и на наличието на значителна пазарна сила.

Становище на КРС:

Твърдението на Виваком, че КРС прилага погрешен подход при извършването на географския пазарен анализ, е невярно. Отчитайки необходимостта от анализ на условията за конкуренция в отделни географски области³² и в съответствие с посоченото в Разяснителната бележка към Препоръка (ЕС) 2020/2245 относно дефинирането на съответен географски пазар³³, в проекта на анализ КРС извършва оценка на наличието на различия в конкурентните условия на територията на страната. Това подробно е описано в Раздел II., т. 3 от проекта на анализ, където са разгледани и анализирани основните доставчици на пазара на ширококолов достъп на дребно и техния пазарен дял, наличието на продуктово разнообразие, оферти и ценови стратегии на доставчиците на услуги за фиксиран ширококолов достъп до интернет на ниво населени места.

³² Посочено в параграф 36 от Препоръка (ЕС) 2020/2245

³³ „... оценката на географското измерение на тези /дефинираните/ пазари следва да се основава на анализа на преобладаващите конкурентни условия на всеки от тях“

2. В част III, т. 4 по отношение на географския обхват на пазара от становището си Виваком твърди, че КРС не изследва действителното покритие на мрежите на всички оператори, а разглежда единствено броя на мрежови оператори в избраната географска единица като отбелязва, че поради това групирането на географските единици не отразява действителното състояние на конкуренцията и изкривява анализа, направен от комисията. Според предприятието наличието на повече от два мрежови оператора, предоставящи услуги чрез самостоятелни мрежи, демонстрира наличие на ефективна конкуренция и ниски бариери за навлизане на пазара.

Виваком отбелязва че анализът на КРС за наличие на значително въздействие стъпва на оценката, че в населени места с 3-ма и повече доставчика, пазарен дял на лидера от поне 40% и високи бариери за навлизане и разширяване на пазара, пазарът има индикации за липса на конкуренция като според дружеството, КРС не разглежда пазарните дялове на конкурентите, които предоставят услуги в същото населено място. Виваком прави обобщение, че така при трима доставчици с отделни мрежи е необходимо да се разгледат пазарния дял и най-близките конкуренти в населеното място. Според предприятието това не е направено от КРС при идентифициране на населените места в неконкурентната зона³⁴, а е изследвано при оценката на конкурентните условия на идентифицираната зона „IA“ от 263 населени места в цялост.

Виваком счита, че като резултат, анализът на КРС не отчита характеристиките на всяко едно от включените 263 населени места преди да ги групира като географски единици. Дружеството твърди, че при три мрежови оператора в населеното място КРС е трябвало да изследва във всяко едно и наличието на бариери на навлизане, което не е направено в Проекта на пазарен анализ. Например в ... % (търговска тайна) от населените места в зона „IA“ ЮФБ няма канална мрежа.

В допълнение, Виваком подчертава, че анализът на КРС за наличие на значително въздействие стъпва на неправилно агрегиране на населените места в Зона „IA“.

Операторът посочва, че разширените мотиви на КРС за избора на географска единица (стр. 61-62 от Проекта на пазарен анализ) се ограничават с цитати на общата позиция на ОЕРЕС и Обяснителната бележка към Препоръка (ЕС) 2020/2245 за съответните пазари на ЕК от 2020 г.

Виваком твърди, че в проекта на пазарен анализ няма конкретни аргументи на комисията защо не разглежда покритието на мрежите и тяхната топология. В тази връзка подчертава, че „повишената трудност за обработване на информацията“ не може да се счете за валиден и обективен аргумент. Фактът, че КРС не е изисквала информация от предприятията на основание на разпоредбата на чл. 40 от ЗЕС единствено сочи, че твърдения за трудно обработване на информацията са необосновани и неотнормирани, тъй като такава пълна информация не е събрана.

Становище на КРС:

КРС поддържа позицията си, изразена в рамките на обществено обсъждане на проект на решение и приложението към него, открито с Решение № 258/14.08.2025 г. Както е посочено в раздел VI.1. А, т. 3, регулаторът е направил анализ на покритието по население на основните доставчици, по групи населени места, като оттам е видно, за всеки един от

³⁴ стр.73-76, Проект на пазарен анализ

основните участници, в колко населени места предоставя услуги (има покритие) и какъв дял от населението на страната обслужва. Комисията е отчетела броя на предприятията и техните дялове на база абонати, както и други критерии като наличието или липсата на високи бариери за навлизане на пазара, видът на конкурентите в съответната зона и измененията на пазарните дялове на участниците на пазара. КРС подчертава, че броят на операторите е само един от отчетените критерии, като наличието на два мрежови оператора, предоставящи услуги чрез самостоятелни мрежи невинаги е доказателство за наличие на ефективна конкуренция и ниски бариери за навлизане на пазара. В тази връзка твърдението на Виваком, че така направеният анализ не отразява действителното състояние на конкуренцията във формираните географски зони, е неоснователно.

КРС обръща внимание отново, че видно от Раздел II, т. 3 при формирането на географските зони са използвани набор от ясно разписани критерии, които при кумулативно прилагане поставят посочените 263 населени места в една зона. Както е посочено в позицията на регулатора (Раздел VI.1. Б4, т.1) в рамките на предходното обществено обсъждане, при групирането на населените места комисията използва праг от 40% като критерий за разграничаване на предприятията с по-съществени пазарни предимства. Наред с това КРС подчертава, че при групирането на географските единици е направена оценка на цялостната пазарна структура, като освен пазарен дял се отчетат и факторите брой и размер на участниците и други характеристики, поради което регулаторът счита за неоснователно искането на Виваком да се разгледат пазарния дял и най-близките конкуренти за всяко населено място.

КРС не приема становището на Виваком и по отношение на това, че „*разширените мотиви на КРС за избора на географска единица (стр. 61-62 от Проекта на пазарен анализ) се ограничават с цитати на общата позиция на ОЕРЕС и Обяснителната бележка към Препоръка (ЕС) 2020/2245 за съответните пазари на ЕК от 2020 г.*“. Комисията отбелязва, че в проекта на пазарен анализ и становищата в предходния кръг на общественото обсъждане, изборът на географска единица е подробно разгледан и е изчерпателно обоснован. Наред с това твърдението на Виваком, че КРС не е изисквала информация от предприятията на основание на разпоредбата на чл. 40 от ЗЕС, поради „*повишената трудност за обработване*“ е невярно. Регулаторът подчертава, че никъде в проекта на решение и приложението към него, в т.ч. и в позицията си в рамките на предходното обществено обсъждане не е посочил такъв довод или аргумент.

3. Както вече е посочено и в предходното становище на предприятието, Виваком счита, че населени места, в които има 3 или повече мрежови оператора следва да бъдат изключени, като се отчете практиката на ЕК по отношение на нотифицирания пазарен анализ на регулатора на Малта и съответно цитираната практика на националните регулаторни органи в тази посока³⁵. На следващо място, предприятието отбелязва, че населени места, в които има повече от 3 мрежови оператора, нямат индикации за високи бариери на пазара, поради което счита оценката на КРС за опорочена. Според Виваком е необосновано заключението на КРС, че в трите най-големи града на България, в които

---

³⁵ Процедури ES/2021/2330, IT/2019/2181-2182, AT/2022/2389, SI/2021/2355. В допълнение BEREC Report on the application of the Common Position on geographic aspects of market analysis indicates от 2018 (в Таблица 10), където е посочено, че испанският и унгарският национални регулаторни органи оценяват присъствието на два оператора в допълнение към присъствието на историческия оператор (т.е. най-малко три оператора) като предпоставка за наличие на конкурентен пазар на WLA пазар.

има 10+ мрежови оператора са населени места, в които няма ефективна конкуренция, като е показана извадка от табл. 10 от проекта на пазарен анализ, както следва:

Таблица 10

Разпределение на основни показатели, характеризиращи търсенето и предлагането на ширококолентов достъп до интернет в определено местоположение по групи, формирани на база брой участници на пазара – данни към 31.12.2024 г.

Групиране на база брой на участници на пазара (предоставящи достъпи, включени в пазара) във всяко от населените места	Населени места		Население - 2024		Доставчици		Абонати на достъпи, включени в пазара		
	Брой населени места	Дял на броя на населените места	Брой жители	Дял от общия брой жители	Брой	Дял от общия брой доставчици	Брой	Дял от общия брой абонати на достъпи, включени в пазара	Дял от общия брой абонати в групата
10 и над 10	4	0,1%	2 042 788	31,7%	124	24,0%	964 527	47,0%	85,0%

Предприятието посочва че при сравнение с Приложение „Списък на населените места в географска зона „1А“ към Проекта на пазарен анализ е видно, че КРС включва в неконкурентната зона градовете София, Пловдив и Варна, но изключва Бургас, които заедно представляват 1/3 от населението на страната и общият брой мрежови оператори в тези четири населени места е 124 доставчика със самостоятелни изградени мрежи (!). Виваком отбелязва, че действащите мрежови оператори в тези населени места са много над 10, особено в град София, както и че условията за конкуренция явно са много различни от населените места, в които участниците са 1 или 2 мрежови оператора, но въпреки това са агрегирани в една и съща зона. Още повече, че комисията е избрала прага от 40%+ пазарен дял на Виваком като не е ясно с какъв пазарен дял е прекият му конкурент - А1 в тези четири града, в които са 1/2 от всички абонати на ширококолентов достъп в България.

Според Виваком населените места с повече от 3 мрежови оператора, идентифицирани в Категория III, не следва да са част от зона „1А“, независимо от това кое предприятие е лидер на пазара, защото по отношение на тези населени места няма индикации за високи бариери за навлизане. Предприятието счита, че самият факт, че навлизат повече от 3 доставчика е индикация за ниски бариери, още повече че КРС дори не поставя горна граница на броя на доставчици в населено място, като посочва, че единствено на стр. 72-73 КРС споменава, че е направена оценка на конкурентната среда в населени места с присъствие на основните доставчици (доставчици с пазарен дял над 1% на база брой абонати на национално ниво), като е оценена възможността за развитие на конкуренцията и условия за потенциален конкурентен натиск от страна на нови доставчици. КРС обаче не сочи доказателства как при повече от 3 мрежови оператора в населеното място са налице високи бариери, като именно присъствието на множество оператори е белег за липса на такива високи бариери.

Според Виваком КРС не използва никакви други критерии в пазарния анализ и по-специално не отчита пазарните дялове на конкурентните на Виваком в съответното населено място. Броят на конкуриращите се мрежи е важен критерий за оценка на конкурентните условия, но НРО следва да анализират и други критерии, а не да правят

заклученията си въз основа единствено на броя на мрежите.³⁶ Предприятието посочва, че КРС следва да разгледа и състоянието на конкуренцията с допълнителни критерии, а не да базира единствено заключенията си на броя на мрежовите оператори и пазарния дял на Виваком.

Според Виваком КРС не е следвала цитираната позиция на ОЕРЕС, а селективно е приложила единствен критерий за оценка на конкурентните условия в населеното място – пазарен дял на лидера. Предприятието сочи, че без оценка на пазарните дялове на конкурентите на лидера, анализът е опорочен и води до погрешни заключения, като резултатът е определяне на географска зона, която включва големите градове в България, където е налице ефективна конкуренция на база на изградена инфраструктура, включително гр. София, гр. Пловдив и гр. Варна, където има десетки самостоятелни мрежови оператора, наравно с по-малки население места, в които евентуално може да има индикации за неефективна конкуренция в случаите, когато има само 1 или 2 мрежови оператора (който брой допълнително е намален, следвайки неотчитането на FWA достъпа).

Становище на КРС:

Регулаторът подчертава, че при определяне и анализиране на съответните пазари се ръководи, на първо място, от европейското и националното законодателство. В тази връзка КРС обръща внимание, че в разпоредбите на чл. 150, ал. 1 от ЗЕС (транспониращи чл. 64 от Европейския кодекс за електронни съобщения), изрично е посочено, че: „Комисията определя, анализира и оценява съответните пазари на електронни съобщителни мрежи и/или услуги относно наличието на ефективна конкуренция в съответствие с общите принципи на конкурентното право и специфичните национални условия, ...“. От информацията в посочената от Виваком таблица 10 от доклада на ОЕРЕС за приложението на общата позиция относно географските аспекти при пазарните анализи за 2018 г.³⁷, става ясно, че едва два регулатора са посочили, че прилагат праг, основан на брой „значими“ алтернативни оператори. От таблица 9 в същия документ се вижда ясно, че практиката при използване на критерии за целите на агрегирането на географските единици по отношение на този пазар е разнообразна, като в 5 от 7 случаи са приложени критерии, обособени в група „Други“. В допълнение следва да се отбележи, че въпросът, касаещ относимостта на случая на нотифицирания пазарен анализ от националния регулатор на Малта с настоящия анализ, вече е подробно разгледан в рамките на процедурата по първото обществено обсъждане (Раздел VI.1., т. Б3).

КРС отбелязва, че механичното изключване на населените места с повече от 3 мрежови оператора не е в съответствие със състоянието и развитието на пазара на дребно, поради което е необходимо да се изследва дали има индикации за високи бариери за навлизане, като се отчитат кумулативно и останалите критерии. Както е посочено в т. 3. Определяне на географския обхват на пазара на дребно на Раздел II на пазарния анализ: „Данните, описващи общото състояние на разглеждания пазар показват, че пазарът се

---

³⁶ На стр. 21 от Обяснителната бележка към Препоръка (ЕС) 2020/2245 за съответните пазари на ЕК от 2020 г.

³⁷ BEREC Report on the application of the Common Position on geographic aspects of market analysis indicates 2018

характеризира с наличие на фрагментация, произтичаща от много на брой малки локални и регионални доставчици, които са участници на пазара.“.

Групирането на населените места според конкурентните условия следва определени критерии, разписани в т. 3 от Раздел II на анализа, като те са анализирани и приложени по отношение на всяко от населените места, в които се предоставя поне един от включените в обхвата на пазара видове достъп. В допълнение, следва да се отбележи, че регулаторът е изложил подробно становище по бележките на Виваком, касаещи групирането на базовите географски единици, в рамките на процедурата на първото обществено обсъждане (Раздел VI.1.Б3.).

4. Виваком обръща внимание, че КРС не е извършила географско проучване по реда на Раздел V от Глава десета на Закона за електронните съобщения (ЗЕС), което е от съществено значение при географско разделяне на разглеждания пазар на едро на локален достъп. Невъзможността към настоящия момент да се ползва Единната информационна точка (ЕИТ) като източник на надеждни данни за целите на географските проучвания, не може да бъде основание за неизпълнение на закона от страна на КРС и неизвършване на дължимото от нея адекватно проучване на пазара въз основа на надлежно установени факти. Според предприятието, дори и да беше налице такава възможност, надеждността и актуалността на данните в ЕИТ зависят единствено от добросъвестността на операторите, които експлоатират собствени мрежи. Ето защо КРС не може да разчита само на едностранно деклариращи от страна на операторите данни, а следва и да ги верифицира. Предприятието дава пример, че съгласно Проекта на пазарен анализ в 190 населени места от 263, включени в неконкурентната зона 1А, Виваком се посочва като единствен доставчик. След преглед от страна на предприятието на публична информация (напр. декларирано на интернет страниците на операторите покритие на мрежите и публикации на потребители в социалните мрежи) поне за 28 от тях е установена информация за наличие на друг оператор освен Виваком.

В допълнение в становището е подчертано, че следва да се има предвид и разпоредбата на чл. 181а, ал. 2 от ЗЕС, съгласно която при извършване на географско проучване КРС има право („може“) да ползва информация от ЕИТ и друга относима информация, т.е. ползването на информация от ЕИТ не е задължителна предпоставка за изпълнение на задължението на КРС за извършване на географско проучване и изпълнение на задължението на КРС по § 358 от ПЗР на ЗЕС (за извършване на географско проучване до 21.12.2023 г.). В продължение на посоченият аргумент е обвърнато внимание, че КРС има правомощие по чл. 40, ал. 2 да изиска от предприятията информация за целите на извършване на географско проучване, което правомощие административният орган не е упражнил.

Видно от изложеното за изпълнение на принципите по чл. 7, ал. 2 от и чл. 9, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) за истинност и служебно начало при събиране на доказателствата са налице съответното специално правомощие по чл. 40 от ЗЕС. Това правомощие е транспонирано от разпоредбата на чл. 20, пар. 1, изр. последно от Кодекса, което на практика поставя общоевропейска рамка на процедурата по събиране на информация за целите на географско проучване и съответно за извършване на обективни пазарни анализи. Виваком обръща внимание, че посочените правомощия не са осъществени от страна на регулаторния орган и този факт компрометиращ изводите в

обсъждания пазарен анализ, тъй като не са налице обективни аргументи за пропорционалност на наложените специфични задължения, съгласно съображение 179 от Кодекса.

Според Виваком, гореизложеното не се променя от становището на регулатора на стр. 179³⁸, че КРС е отчела инфраструктурната конкуренция на базата на данните в таблица 13 от Проекта на пазарен анализ³⁹. Предприятието счита, че цитираните данни не включват никаква информация на ниво населено място, която е избраната географска единица от КРС за целите на определяне на географския обхват на съответния пазар. Това важи както за мрежата на Виваком, така и за прекия конкурент „А1, който има близко покритие по население на национално ниво, съгласно същите данни на КРС. В становището си предприятието е приложило таблица 13, като уточнява, че таблицата не може да даде информация за конкуриращите се мрежи в географската единица, избрана от КРС.

В становището на предприятието е цитиран текст от Препоръка (ЕС) 2020/2245 за съответните пазари на ЕК от 2020 г., съгласно който КРС извършва първоначално определяне на обхвата на географските пазари чрез агрегиране на единици със сходни условия на конкуренция. Националните регулаторни органи следва да оценят условията на конкуренция от перспективна гледна точка, като проучат структурните и поведенческите показатели, и по-специално като вземат **предвид значението на основаната на инфраструктура конкуренция** в съответствие с член 64, параграф 3 от Кодекса. Такива показатели могат да бъдат, наред с другото, **покритието на мрежите, броят на конкуриращите се мрежи, съответните им пазарни дялове, тенденциите при пазарните дялове, локализирано или еднородно ценово поведение, характеристиките на търсенето, както и прехвърлянето и отлива на клиенти.** Виваком продължава, като обръща внимание, че в Обяснителната бележка към Препоръка (ЕС) 2020/2245 за съответните пазари на ЕК от 2020 г. е разяснено, че критерият за оценката на степента на конкуренция чрез инфраструктурата, картографирането на мрежите, предвидено в Кодекса, където е уместно, може отново да бъде полезно за тази цел.

Предприятието отбелязва, че няма основание да се твърди, че причината да не бъде изпълнено задължението на КРС по Глава десета от ЗЕС е липсата на функционалности на ЕИТ в Министерство на транспорта и съобщенията. В случай че има забавяне от страна на министерството, КРС е следвало да изпълни задължението си при чл. 40, ал. 2 от ЗЕС. Изпълнение на посоченото правомощие е предпоставка за събиране на информация, „**която е детайлизирана на местно ниво и достатъчно подробна, за да е възможно да се извърши географското проучване**“. Насоките на ОЕРЕС за провеждането на географското проучване са приети още през 2020 г. с участието на КРС и при отчитане на разпоредбата на чл. 22, т. 1 от Кодекса. В тази връзка Виваком обръща внимание, че следва да се има предвид и задължението за регулаторния орган по съображение 179 от Кодекса, съгласно което:

При оценката на пропорционалността на задълженията и условията, които да бъдат наложени, националните регулаторни органи следва да вземат предвид различните конкурентни условия, съществуващи в различни райони в техните държави членки, като обрънат особено внимание на резултатите от географското проучване, проведено съгласно настоящата директива.

³⁸ Приложение към Проект на пазарен анализ

³⁹ Стр. 66, Проект на пазарен анализ

В становището е отбелязано още, че като не е изпълнено изискването за извършване на географско проучване до 21.12.2023 г. регулаторният орган се е поставил в положение да не може да спази изискванията на Кодекса и да прецени обективно пропорционалността на предложените задължения и е допълнено, че следва да се има предвид, че съгласно чл. 181а, ал. 1 от ЗЕС географското проучване се актуализира поне на три години, които ще изтекат (а) преди КРС да е извършила своето първо проучване и (б) в рамките на действие на обсъждания пазарен анализ.

Становище на КРС

Във връзка с бележката на Виваком относно географското проучване по реда на Раздел V от Глава десета на ЗЕС, което е от съществено значение при географско разделяне на разглеждания пазар на едро на локален достъп, КРС отбелязва, че вече е разгледано в рамките на общественото обсъждане, открито с Решение № 258/14.08.2025 г. (Раздел VI.1.A).

Комисията счита за необосновано твърдението, че не може да се разчита на деклариранияте от предприятията данни, подадени с годишните въпросници за отчет на дейността. Следва да се подчертае, че тези въпросници представляват официалният, нормативно установен и задължителен механизъм за събиране на информация от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги. Образците, с които е събрана информацията, се утвърждават ежегодно с решение на КРС на основание чл. 40, ал. 1 ал. 3, т. 5, т. 6 и т. 10 и ал. 6 от ЗЕС във връзка с чл. 4 и чл. 5 от Общите изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения. Всяко предприятие носи административнонаказателна отговорност за пълнотата и верността на подадените данни. В този смисъл, официално декларираната информация във въпросниците представлява валиден и правно значим източник, на който регулаторът да основава анализа си.

По отношение на събраната от Виваком информация от „декларирано на интернет страниците на операторите покритие на мрежите и публикации на потребители в социалните мрежи“ за 28 населени места, в които според предприятието присъстват и други оператори, следва да се отбележи, че КРС е извършила географския анализ въз основа на официално събраните данни от предприятията, предоставящи ширококолов достъп до интернет, а не въз основа на маркетингови материали, търговски съобщения или неофициални публикации. В случай че някое предприятие е декларирало непълни или неточни данни в годишните въпросници, то носи съответната отговорност.

По отношение на инфраструктурната конкуренция, регулаторът вече е представил и поддържа своята позиция в Раздел VI.1.A, т. 3.

5. Според Виваком в резултатите от общественото обсъждане не е отчетен ефекта на държавната помощ по проект „Широкомащабно разгръщане на цифрова инфраструктура на територията на България“ от НПВУ, за който предприятието счита, че има ефект върху конкуренцията в перспектива, защото намалява бариерите за навлизане на пазара на едро на локален достъп в конкретно посочени населени места, както и от тези места към по-големите населени места. Дружеството е на мнение, че чрез изпълнение на проекта бенефициентите Виваком, А1 и “Цетин България” ЕАД ще осигурят свързаност в 53 (населени места) от населените места, които са идентифицирани от КРС в Приложение № 1 към Проекта на анализ в неконкурентната зона, като в 27 от тях Виваком предоставя услуги посредством оптична мрежа, като

примери били посочени в становището на предприятието в първото обществено обсъждане.

В тази връзка, предприятието не споделя посоченото в становището на КРС по изложениите от страна на Виваком аргументи за необходимост отчитане на ефекта на НПВУ при първото обществено обсъждане на Проекта на пазарен анализ, че НПВУ не следва да се отчита, тъй като мрежите, които ще бъдат разгърнати посредством НПВУ не са част от обхвата на пазара на локален достъп в определено местоположение. Според Виваком, населените места, включени в НПВУ са идентифицирани на база критерии, които показват липса на търговски интерес за изграждане на мрежи и осигуряването на възможност за backhaul (чрез предоставяне на канална тръба или тъмно влакно) до такива населени места според предприятието ще намали значително разходите за разгръщане на такива мрежи, респективно и бариерите за навлизане на пазара. По тази причина, Виваком счита за необходимо в рамките на Проекта на пазарен анализ да бъде отчетен принос на НПВУ. Предприятието счита, че следва да се има предвид, че в населените места по НПВУ кабелните мрежи ще се изградят преимуществено въздушно на основание на чл. 62, ал. 2, т. 2 от ЗЕСМФИ, т.е. с по-малко инвестиции и по-бърз темп.

Виваком настоява, КРС да направи анализ колко от населените места от идентифицираната Зона „1А“ ще попаднат в обхвата на проектите по НПВУ и при оценката на конкуренцията на тях да има отчитане на различните условия за навлизане на нови участници на пазара. Според предприятието е важно с оглед на съгласуваност на регулаторна намеса на комисията в населените места, попадащи в проектите по НПВУ, защото има реална опасност да се осуети целения резултат, който според предприятието е създаване на условия за навлизане на нови участници чрез самостоятелни мрежи, а не ползване на съществуващите жични мрежи при конкуренция на база услуги.

Становище на КРС:

Позицията на КРС по въпроса е представена в Раздел VI.1.A, т. 3. Въпреки това, КРС подчертава, че причината за необходимостта от отчитане на държавната помощ, съгласно Кодекса, е избягване на двойно регулиране на един и същ продукт на едро. Доколкото такава опасност в конкретния случай няма, КРС няма причина да отчита въздействието на НПВУ.

На второ място, КРС обръща внимание, че основната цел на НПВУ е подпомагане на разгръщането на ММГК, с фокус върху общински центрове в по-слабонаселени и отдалечени селски райони, в които **вече има изградени мрежи за достъп и/или обхващане на изградени кули на мобилни оператори с оптична свързаност, която би осигурила необходимия капацитет за мрежи за пренос (мобилен „backhaul“) за 5G мобилна свързаност.**⁴⁰ В тази връзка, тенденциозни са твърденията на Виваком, че по този начин се цели насърчаване на конкуренцията в перспектива. Финално, КРС обръща внимание, че чл. 62 от ЗЕСМФИ няма алинея 2 и в тази връзка, регулаторът не може да коментира темпът, с който се очаква да се изгради нова мрежа за достъп, в район за който Виваком счита, че липсва търговски интерес за изграждане на мрежи.

---

⁴⁰ <https://www.mtc.government.bg/bg/category/46/aktualna-informaciya-za-nalichna-infrastruktura-za-dostp-ot-sledvascho-pokolenie>

б. В своето становище във връзка с резултатите от общественото обсъждане Виваком е посочило, че подходът на регулаторния орган на Румъния е относим като практика на приложение на хармонизираната регулаторна рамка в областта на електронните съобщения по отношение на пазар, на който също както и на българския е налице силна инфраструктурна конкуренция. В този смисъл предприятието поддържа аргументите, които са изложени от него в първото обществено обсъждане. В допълнение посочва, че румънският регулатор прилага географската сегментация в зависимост от това дали водещият оператор Digi Romania има присъствие или не на ниво дефинираната географска единица (населено място) по две основни причини:

- високоскоростната фиксирана мрежа на предприятието увеличава покритието си от 41% през 2019 г., до 91% през 2023 г.
- за същия период пазарният дял по абонати/свързаности на национално ниво на Digi Romania също нараства значително – от 51% през 2019 до 70% през 2023 г.

Виваком допълва, че по този начин румънският регулатор пристъпва към изследване на условията на конкуренцията на ниво дефинирана географска единица. На всяка стъпка от прилагане на набора от критерии за целите на географската сегментация румънският регулатор изследва както пазарни дялове по абонати/свързаности, така и степента на припокриване на мрежите.

Предприятието препраща към становището на КРС по коментарите от общественото обсъждане, като посочва, че комисията не отрича изрично да е следвала подхода на румънския регулатор, но отбелязва, че при анализа се е водила от "...състоянието и развитието на българския пазар след дерегулирането му на предходния кръг на анализ, включително и по отношение на достъпа до физическа инфраструктура и случаите на консолидация, чрез придобиването на локални / регионални мрежи за достъп"⁴¹.

Предприятието отбелязва също, че през последните няколко години придобитите от Виваком предприятия са оперирали фиксирани мрежи в населени места, в които Виваком също е изградило такава (без значение от технологията, отчитайки дефиницията на продуктивния пазар на дребно съгласно проекта на пазарен анализ). Според него при такъв подход за оценка добавената стойност на придобиванията откъм покритие на мрежа би могла да се измери посредством населените места, в които Виваком не е оперирало мрежа преди осъществяването им, като това са малки населени места, в които е съсредоточено под 3% от населението на страната, съответно ефектът върху потенциала за разгръщане на покритието на мрежата се ограничава до този праг.

В становището е уточнено, че ситуацията от гледна точка на развитието на пазарния дял е сходна. Видно от представените данни в рамките на становището на Виваком по първото обществено обсъждане на проекта на пазарен анализ, за последните пет години консолидираният пазарен дял на дружеството на база абонати (включително при отчитане на сделките по придобиване) се наблюдава трайна и устойчива тенденция на намаление, като към края на първото полугодие на 2025 г. е вече под 40%.

Видно от гореизложеното, Виваком е на мнение, че пазарната ситуация в България се различава значително от тази в Румъния. За разлика от Digi Romania консолидираният пазарен дял на Виваком намалява в последните години⁴². Според предприятието,

⁴¹ стр. 180, Проект на пазарен анализ

⁴² под 40% към края на първото полугодие на 2025 г.

покритието на мрежата се развива със сходни темпове на това на основния конкурент А1, като оптичната мрежа на А1 дори отчита по-добро покритие по население. Тези характеристики на пазара в България изискват много по-прецизен подбор на критериите за целите на географската сегментация. Виваком отбелязва също, че прилагането на критерий за пазарен дял от 40% при повече от две мрежи е много вероятно да е причина за изкривяване на оценката, особено при липса на анализ на развитието на пазарния дял на основния конкурент за даденото населено място, като посочва за сравнение, че в Румъния прагът за оценка при повече от два оператора е поне 50%, въпреки по-категоричните позиции на Digi Romania на пазара спрямо демонстрираните от Виваком.

Становище на КРС

Позицията на КРС по въпроса е представена в Раздел VI.1.A, т. 3. В допълнение отбелязваме, че използването на регулаторния опит на държавите членки има ориентируващ, а не водещ характер и не отменя задължението на регулаторния орган да извърши самостоятелна, обоснована и обективна оценка на националните пазарни условия. КРС отбелязва също, че различията между пазарите в България и Румъния не поставят под съмнение приложимостта на използвания методологичен подход към географската сегментация, тъй като той не е пренесен формално, а е адаптиран към спецификите на българския пазар. Както вече е посочено, румънската практика е използвана единствено като ориентир по отношение на принципите на сегментация, докато конкретните критерии, прагове и оценка на конкурентните условия са определени въз основа на самостоятелен анализ на структурата, динамиката и характеристиките на пазара в България.

По отношение на възраженията срещу използвания праг от 40% при наличие на повече от две мрежи, КРС отново подчертава, че този праг не се използва като показател за наличие на господстващо положение, а като критерий за идентифициране на предприятия с по-съществени пазарни предимства при оценката на конкурентните условия на локално ниво.

7. Виваком твърди, че КРС следва да преразгледа становището си да счита зони, в които А1, Нет-Сърф.Нет, ЕСКОМ, Кабел Сат - Запад, Скат ТВ и Телекабел са установени като лидери и да агрегира съответните географски единици като отделен географски пазар, на който няма ефективна конкуренция. Според Виваком няма основание да се игнорират географската зона, в която А1 е пазарен лидер при положение, че А1 е пряк конкурент на Виваком на национално ниво със сходно покритие на мрежите по население.

Становище на КРС

Позицията на КРС по въпроса е представена в Раздел VI.1.B3, т. 2. Комисията отново отбелязва, че при формирането на изводите за това дали дадена зона се характеризира с конкуренция или липса на такава са прилагани методологично общи критерии и се прави подробна оценка на пазарната среда във всички формирани зони.

8. Виваком счита, че оценката на въздействието на Регламент (ЕС) 2024/1309 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 година за мерки за намаляване на разходите за разполагане на гигабитови електронни съобщителни мрежи, за изменение на Регламент (ЕС) 2015/2120 и за отмяна на Директива 2014/61/ЕС (Акт за гигабитовата инфраструктура), в сила от 12.11.2025 г. (и съответно доколкото е приложим ЗЕСМФИ) е задължителна част от анализа на конкуренцията на съответния пазар. Според

предприятието, КРС е задължена при прегледа на съответните пазари, да вземе предвид и други видове наложени задължения, засягащи съответния пазар или свързания пазар на дребно през разглеждания период, включително тези по Акта за гигабитовата инфраструктура. Дружеството счита, че посоченият регламент е нов и има за цел допълнително облекчаване на достъпа до физическа инфраструктура, включително чрез нарочни насоки на ЕК и ОЕРЕС. Посоченият от Виваком аргумент за допълнително облекчаване на изграждането на мрежи е водеща цел на Акта за гигабитова инфраструктура и в тази връзка като един от множеството примери в текста сочи съображение 8 от документа, както следва:

„Мерките, предвидени в Директива 2014/61/ЕС, допринесоха за разполагането на високоскоростни електронни съобщителни мрежи с по-ниски разходи. Тези мерки обаче трябва да бъдат укрепени и рационализирани, за да се намалят допълнително разходите и да се ускори разполагането на мрежите“.

Виваком посочва като основна цел на Акта за гигабитова инфраструктура допълнителното намаляване на разходите за изграждане на мрежи, както и ускоряване на тяхното разполагане. Така според предприятието, регламентът поставя тенденциите за развитие на мрежите в следващите 5 години, в които КРС предвижда *ex-ante* регулиране на пазара на WLA. Въпреки посочването на Акта за гигабитова инфраструктура от страна на Виваком в рамките на предишното обществено обсъждане, според предприятието в настоящото разглеждане на Проекта на анализ не е представена за обсъждане позицията на КРС относно въздействието на регламента върху развитието на пазара на WLA през следващите 5 години. Виваком изказва мнение, че регламентът има потенциал да окаже значително въздействие върху инвестициите в електронна съобщителна инфраструктура чрез (а) допълнително намаляване на разходите и (б) допълнително ускоряване на изграждането на мрежи. По тази причина, предприятието счита че ефектът от прилагането на Акта за гигабитова инфраструктура задължително следва да се отчете в пазарния анализ, както при оценката за развитието на WLA пазара, така и при предложенията за налагане на специфични задължения. Доколкото такова задълбочено изследване за ефектите от приложението на регламента не е извършено в рамките на поставените на обществено обсъждане два проекта на пазарен анализ, считаме че не е извършен пълен анализ на развитието на инфраструктурната конкуренция през следващите 5 години. В допълнение Виваком счита за необходимо да посочи, че всяка позиция на регулаторния орган относно въздействието на Акта за гигабитовата инфраструктура върху пазара на WLA следва да бъде подложена на обществено обсъждане. За необходимостта от такъв анализ, предприятието счита позицията на КРС при извършения пазарен анализ, приет с Решение № 235/2019 г. По-конкретно Виваком отбелязва, че един от основните мотиви за дерегулиране в посоченото решение (включително и достъпа до канална мрежа) е било транспонирането на Директива 2014/61/ЕС при приемането на ЗЕСМФИ. При отчитане на всичко изложено в тази точка предприятието обръща внимание, че цитатът от доклада на ОЕРЕС при преразглеждане на препоръката за съответните пазари, според Виваком е изваден от контекста и не е относим при положение, че КРС разглежда конкретно дефиниран пазар от 263 населени места.

Становище на КРС:

Както Виваком правилно е отбелязало, при прегледа на съответните пазари КРС следва да вземе предвид и други видове наложени задължения, засягащи съответния пазар или свързания пазар на дребно през разглеждания период. В тази връзка, в приложението към проекта на решението е отчетено влиянието на наложените задължения за достъп до канална мрежа въз основа на Решение № 220 от 2024 г. на Виваком и наложените временни мерки с Решение № 328 от 2024 г. на Юнайтед Файбър.⁴³ Виваком също така правилно е отбелязало и че „*основна цел на директно приложимия регламент е допълнителното намаляване на разходите за изграждане на мрежи*“. Това е посочено и в Раздел VI.1.БЗ, т. 2⁴⁴ и в тази връзка КРС счита за необходимо да повтори, че нито в ЗЕСМФИ, нито в Акта за гигабитова свързаност съществуват механизми, с които регулаторът да се намеси в ситуация с нарушена конкуренция. Във връзка с гореизложеното, Комисията счита за невярно твърдението на Виваком, че други видове наложени задължения не са отчетени.

9. По отношение на избора на географска единица, Виваком поддържа становището, че подходящ подход е изследване на покритието на мрежите на пазарните участници, които макар и да изисква повече усилия ще даде оценка за действителната конкуренция. Предприятието нееднократно посочва, че според него при прилагане на географска единица населено място и съответно брой оператори, КРС не отчита действителното покритие на последните и в резултат на това прилага само един критерий – пазарен дял над 40% на Виваком. Допълва, че точно в обратна посока са изискванията за извършване на пазарен анализ, а именно определяне на географския пазар на база на изследване на покритието на мрежите по територия. Виваком посочва, че съгласно разпоредбата на чл. 10, ал.1, т. 1 от Методиката за условията и реда за определяне, анализ и оценка на съответните пазари и критериите за определяне на предприятия със значително въздействие върху пазара, географският пазар се определя именно въз основа на покритието на мрежите и доколкото не е налице проучване на обхвата на мрежите определянето на географска единица е в противоречие с посочената методика.

Становище на КРС:

Позицията на КРС е представена в Раздел VI.1.БЗ., като обосновката за избора на базова географска единица е представена в т. 3 на Раздел II. В този контекст КРС е съобщила спецификата на българския пазар, който се характеризира с наличието на значителен брой малки локални и регионални предприятия, изграждащи и експлоатиращи собствени мрежи за достъп, без да използват продукти на едро. Именно поради това при групирането на населените места комисията е взела предвид наличието на изградената инфраструктура на доставчиците на ниво населено място, като по този начин е съобщила в максимална степен изискванията на чл. 10, ал. 1 от Методиката за пазарни анализи. С оглед на това КРС счита, че при определянето на съответния географски пазар е изследвала покритието на мрежите на доставчиците в максимална степен въз основа на наличните данни и че избраният подход е обективен и съответства на спецификите на националния пазар.

---

⁴³ Стр. 220 и стр.230

⁴⁴ Стр. 228-229

10. Според Виваком твърдението на стр. 231 от Проекта на пазарен анализ, че КРС се е съобразила в максимална степен с посочените в Общата позиция на ОЕПЕС критерии за оценка, като за да анализира условията на конкуренцията на ниво населени места и да установи степента на хомогенност от конкурентна гледна точка, е взела предвид освен пазарните дялове, така също и бариерите за навлизане и броя на доставчиците, не отговаря на обективната истина. Предприятието посочва, че Комисията препраща към стр. 70-73, където единствените бариери за навлизане посочени от КРС са наличието на икономии от мащаба и обхвата (на стр. 72), които явно не са налице след като най-големи български градове, включително столицата се характеризират с присъствието на общо 124 мрежови оператора. Един от тези конкуренти, обръща внимание Виваком, е А1, който разполага с пълен обхват от услуги, може да реализира икономии от мащаба и обхвата в същата степен и е част от третата по големина телеком група в света, много по-голяма от групата, от която е част Виваком.

Становището на предприятието гласи, че броят на доставчиците в населеното място губи своята тежест като критерии, когато се касае за 3 или повече мрежови оператора в населеното място. В тази връзка при наличието на десетки самостоятелни мрежови оператора в дадено населено място е необосновано, според Виваком, да се твърди, че не е налице ефективна конкуренция.

Становище на КРС:

В основната си част бележката повтаря изложеното от Виваком в Раздел VI.2. БЗ., т. 3, , по което КРС е изразила своето становище. По отношение на посочването на А1 като конкурент на Виваком, разполагащ с пълен обхват от услуги, който е в състояние да се възползва от икономии от мащаба и обхвата, следва да се отбележи, че в рамките на анализа е отчетено и обстоятелството, че Виваком има същественото предимство пред другите участници на пазара, изразяващо се във възможността да ползва достъп до пасивна (физическа) инфраструктура, в качеството си на дружество под контрола на Словения Броудбанд С.а.р.л. Както се вижда от анализа за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на достъп до пасивна (физическа) инфраструктура, който е Приложение към Решение № 220/30.07.2024 г. на КРС, А1 закупува съществена част от предоставената от Виваком услуга за достъп до канална мрежа, изчислена на база дължина на каналните тръби. Както е посочено в т. 2 на Раздел III. от настоящия анализ, достъпът на Виваком до такъв ключов актив (подземна канална мрежа) съществено улеснява разгръщането на електронната му съобщителна мрежа, при това с по-малък риск от голям обем на невъзвръщаеми разходи в сравнение с конкурентите.

Видно от изложеното, при анализа на условията на конкуренцията на ниво населени места с оглед установяване на степента на хомогенност от конкурентна гледна точка, КРС е взела предвид освен пазарните дялове, така също и бариерите за навлизане и броя на доставчиците.

В. Определяне, анализ и оценка на съответния пазар на едро на локален достъп в определено местоположение

1. По отношение на обхвата на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение Виваком определя обхватът на продуктивния пазар на едро като

необосновано е по-тесен от този на дребно поради изключването на фиксирания достъп чрез мобилна мрежа. Дружеството посочва, че при определянето на продуктовия пазар на едро е необходимо да се отчете, че търсенето на услуги на едро произтича от търсенето на съответния пазар на дребно, следователно релевантният пазар на едро следва да има същите граници, както и съответният пазар на дребно при условие, че последният е дефиниран коректно и включва всички продукти, които са взаимозаменяеми.

Становище на КРС:

По отношение на включването на фиксирания достъп чрез мобилна мрежа в обхвата на пазара на дребно, КРС е направила пълен анализ на взаимозаменяемостта в приложението към проекта на решение поставен на обществено обсъждане, открито с Решение № 258 от 14.08.2025 г., като позицията на КРС по коментарите на Виваком е представена в Раздел VI.1. Б1 и Раздел VI.1. Б2.

2. В заглавието на становището си, предприятието посочва че продуктовият пазар на едро следва да включи всички услуги за локален достъп. Виваком твърди, че с поставения на второ обсъждане Проект на пазарен анализ КРС немотивирано разширява обхвата на пазара, включвайки продукти за виртуален достъп на едро, предлаган чрез xDSL мрежи, локални мрежи, включително чрез FTTC/FTTN. Дружеството посочва, че единствените мотиви за включването на всички продукти за виртуален достъп до абонатната линия чрез локални мрежи (LAN) и FTTN/FTTC мрежи са че може да възникне търсене на този вид достъп или може да възникне предлагане на този вид достъп.

Виваком излага твърдения, подкрепени с текст от съображение 154 от Кодекса и твърдения за практика на националните регулаторни органи в ЕС, че виртуален достъп се налага само като допълнение на необвързания физически достъп и само в случаите, в които не е възможно да се предостави необвързан/физически достъп. Виваком посочва, че в проекта на пазарен анализ предоставянето на виртуален достъп не е допълващо задължение към задължението за необвързан достъп, като се постига точно обратния резултат на преследваната от Кодекса цел.

Становище на КРС:

Становището на Виваком се отнася за включените в обхвата на пазара продукти за виртуален достъп до абонатната линия чрез xDSL мрежи, локални мрежи (LAN) и FTTN/FTTC мрежи и налагането на задължения за виртуален достъп, като написаното в него не кореспондира със заглавието, че продуктовият пазар на едро следва да включи всички услуги за локален достъп.

По отношение на виртуалния достъп до абонатна линия, реализиран във влакнесто-оптични мрежи за достъп (FTTC/xDSL), КРС обръща внимание, че същият е част от обхвата на пазара от втори кръг на анализ на пазара на локален достъп в определено местоположение. Този достъп е включен в проекта на решение, поставен на обществено обсъждане, открито с Решение № 258 от 14.08.2025 г. и в тази връзка не представлява промяна на обхвата на пазара на едро. Освен това, xDSL достъпът е част от обхвата на пазара на дребно, поради което е налице съответствие между продукти на едро и на дребно.

По отношение на локалните мрежи, включително чрез FTTC/FTTN, КРС отчита, че съвременните комутатори, дори и от по-нисък клас, поддържат възможност за конфигуриране на VLAN (IEEE802.1q) за осигуряване на пренос на чувствителни към

закъсненията данни като видео (802.1p и DSCP QoS), поради което характеристиките им в голяма степен отговарят на характеристиките на активна ФТТВ мрежа. Същото се потвърждава с миграция от локални мрежи за пренос към активна ФТТВ мрежа, което дава основание на КРС да счита, че предприятията биха могли лесно да предоставят виртуален достъп на едро, предлагани чрез локални мрежи, включително чрез ФТТС/ФТТН. По отношение на цитирания мотив от Виваком, то той се отнася до потенциалното търсене на подобен продукт на едро.

КРС счита твърдението на Виваком, че „при налагане на специфични задължения за достъп не е отчетен основният принцип на Кодекса в посока, че виртуален достъп се налага само като допълнение на необвързания физически достъп“ за неотнормирано и подвеждащо. Рецитал 154 от Кодекса се отнася до налагане на симетрично задължение за достъп до сгради или до първата концентраторна или разпределителна точка по чл 61(3) от Кодекса. Цитираните разпоредби са въведени в националното законодателство в чл.160а и такива задължения не са включени в проекта на решение. Нещо повече, при задължението за достъп в проекта на решение изрично е отбелязано, че достъп до окабеляването в сградите е по-скоро по изключение, като са описани случаите, при които Виваком следва да го предоставя.

3. Йеттел отбелязва необходимостта от уточняване на обхвата на задължението за предоставяне на достъп чрез LAN мрежи, изградени с FTP/UTP кабели. Дружеството посочва, че в анализа на взаимозаменяемостта между различните видове локален достъп на едро КРС е разгледала необвързания достъп до абонатна линия, базиран на оптична инфраструктура, както и достъпа чрез ФТТС/ФТТН мрежи и чрез LAN мрежи, използващи UTP/FTP кабели. Въпреки това, според предприятието, КРС изрично коментира само ограниченията при предлагането и търсенето на услуги за достъп чрез ФТТС/ФТТН, без да уточни дали същите ограничения важат и за LAN мрежите.

Йеттел отбелязва, че в проекторешението всички продукти, свързани с физически достъп до абонатни линии на база усукана метална двойка, са включени в продуктовия обхват на пазара, което би могло да създаде впечатление, че в него попадат и LAN мрежите, изградени с UTP/FTP кабели. Йеттел подчертава, че от технологична гледна точка физически достъп до абонатна линия в подобен тип LAN мрежи не е възможен. С оглед на това Йеттел предлага КРС да конкретизира текста на стр. 104 от проекта на пазарен анализ, като към посоченото описание на ограниченията се добави и достъпът чрез LAN мрежи с UTP/FTP кабели.

*Йеттел предлага корекция в т. 1.3 на стр. 110, като за по-голяма яснота посоченото изключение да се отнася до „продуктите за **физически** достъп на едро, предлагани чрез локални мрежи, включително чрез ФТТС/ФТТН“.*

Становище на КРС:

Във връзка с коментара на Йеттел относно постигане на по-висока степен на яснота, КРС отбелязва, че в раздел III., т. 1.2.3. „Взаимозаменяемост между необвързан достъп до абонатна линия и достъп до абонатна линия чрез локални мрежи за пренос на данни“ е допусната техническа грешка и пред думите „ФТТН/ФТТС мрежи“ са изпуснати думите „локални мрежи за пренос на данни, включително“, които вече са допълнени.

По отношение на второто предложение на Йеттел и отчитайки и становището на Виваком относно необвързания (фиксиран) достъп и виртуалния достъп, КРС счита, че е необходимо да направи уточнението в раздел III., т. 1.3.

4. В становището си Виваком твърди, че не са налице конкретни мотиви за включването на виртуалния достъп на едро, предлаган чрез xDSL мрежи, локални мрежи, включително чрез FTTC/FTTN в съответствие с Методиката за пазарните анализи на КРС. Виваком цитира проекта на решение, където е посочено, че „към момента КРС не разполага с информация за предоставяне на услуги за достъп на едро чрез LAN и FTTN/FTTC мрежи за достъп, еквивалентни на необвързан достъп до абонатна линия“ и определя като неясно защо в Проекта на пазарен анализ е отпаднала констатацията, че намалява броя на LAN мрежите поради миграция към влакнесто-оптични мрежи FTTH/FTTB. Дружеството посочва, че липсващата информация е можело да бъде изискана от Виваком и въпреки липсата ѝ, КРС приема че е налице взаимозаменяемост от гледна точка на търсенето и предлагането.

Виваком посочва, че не е изследван потенциалът на стандарт DOCSIS 3.0. Компанията посочва, че, съгласно представените от КРС данни, в края на 2024 г. този стандарт вече е въведен напълно или частично в мрежите за достъп на 156 населени места и обслужва почти 240 000 абонати, ползващи максимални скорости (download) до 1000 Mbps. Дружеството посочва, че надграждането до DOCSIS 3.1 или 4.0 ще бъде извършено в предстоящият 5-годишен период на ex-ante регулация, поради значително по-ниските инвестиции за надстройване на стандарта от необходимите инвестиции за разгръщане на оптична мрежа до същия брой абонати, което прави включването на тези мрежи в пазарния анализ логично. Виваком уточнява, че надстрояването на DOCSIS 3.0 не изисква смяна на коаксиалните кабели, а се ограничава само до софтуер за управление и усилватели. Според дружеството визираните от КРС ограничения, присъщи на DOCSIS технологията, и необходимите допълнителни инвестиции за надграждане са сходни и валидни и за FTTx технологиите, а DOCSIS технологията е включена в обхвата на пазара на едро в редица европейски държави.

В заключение, Виваком счита, че CATV мрежите по стандарт DOCSIS 3.0 трябва да бъдат включени в пазара на едро и подчинени на същите специфични задължения като наложените по отношение на FTTx и xDSL мрежите.

Становище на КРС:

По отношение на твърдението на Виваком за липса на конкретни мотиви за включването на виртуалния достъп на едро, предлаган чрез xDSL мрежи, локални мрежи, включително чрез FTTC/FTTN, КРС обръща внимание, че изречението „Към момента КРС не разполага с информация за предоставяне на услуги за достъп на едро чрез LAN и FTTN/FTTC мрежи за достъп, еквивалентни на необвързан достъп до абонатна линия“ е част от приложението към проекта на решение, поставен на обществено обсъждане, открито с Решение № 258 от 14.08.2025 г. Последното не е било обект на коментар от страна на Виваком. С цел яснота и отчитайки бележка на Йеттел в рамките на настоящата процедура по обществено обсъждане, КРС променя текста на „Към момента КРС не разполага с информация за предоставяне на услуги за достъп на едро чрез LAN и FTTN/FTTC мрежи за достъп, еквивалентни на **физически** достъп до абонатна линия“, което не представлява

промяна в поставения на обществено обсъждане с Решение № 316 от 23.10.2025 г. проект на решение и приложението към него.

В допълнение, КРС отбелязва, че съгласно чл. 159, ал. 3 от ЗЕС, предприятията внасят за сведение в КРС копие от договора за достъп. В тази връзка, регулаторът не подлага на съмнение добросъвестността на предприятието да изпълнява точно разпоредбите на закона, и констатира факта, че такива договори за достъп не са предоставени. Освен това, информацията за услугите на едро се събира от КРС с годишен отчет за дейността по предоставяне на обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги.

Твърдението на Виваком, че КРС не е изследвала потенциала на стандарт DOCSIS 3.0, е невярно. Видно от Раздел II, т. 1.3., КРС е отчела, че към момента предприятията не преминават към DOCSIS 3.1 или DOCSIS 4.0. Предвид, че DOCSIS 3.1 е излязъл още преди изготвяне на втори кръг на анализ на пазара на локален достъп в определено местоположение, КРС счита, че е малко вероятно предприятията да го преминат към DOCSIS 3.1 през следващия петгодишен период, като се има предвид, че повече от десет години не го правят и технологията бележи спад. Що се отнася до цитираната от Виваком услуга BSOD (Business service over DOCSIS) от Разяснителната бележка, то същата би могла да се предоставя единствено по DOCSIS 3.1 или DOCSIS 4.0, каквито нито един доставчик на кабелен достъп в България до този момент не е въвел в кабелните си мрежи.

5. Виваком твърди, че критерият за достатъчност на конкурентното право е изпълнен и не са налице условията за определяне на пазара като подходящ за регулиране ex ante. Предприятието е на мнение, че конкурентното право упражнява достатъчно ефективен последващ контрол върху необосновани откази за предоставяне на достъп и дискриминация чрез налагане на имуществен санкция в размер, несъизмеримо по-съществен и от най-високата санкция, която КРС може да наложи на основание ЗЕС.

С оглед изложеното и при изследване на всички възможности и лостове на общото конкурентно право според Виваком е видно, че посочените в проекта на анализ резултати могат да бъдат постигнати и без предложените специфични задължения. Виваком посочва, че предложената ex-ante регулация няма ясни предимства пред наличната ex-post регулация на общото конкурентно право и възпиращите високи санкции, предвидени в него.

Предприятието представя доводи в подкрепа на твърдението си, че постъпилите в КРС жалби относно качеството на услугата не могат да се използват като индикатор за значително въздействие на пазара, особено когато данните не са конкретизирани и не са сравнени с жалбите срещу преките му конкуренти на съответния пазар. Посочва се твърдението в Годишния доклад на КРС за 2024 г., че “за поредна година се наблюдава спад (в случая - с близо 5 %) на подадените през 2024 г. сигнали спрямо тези, постъпили в регулатора през 2023 г.”, като предмет на жалбите е оспорване на сметки, тарифиране на съдържание, изменение на договор и случаен роуминг. Виваком посочва, че ако комисията визира увеличен брой жалби в момента на придобиване на конкретен локален доставчик от Виваком, то КРС следва да изследва дали това се дължи на действия или бездействия на придобиваното предприятие (което следва да се управлява отделно за минимум от 6 месеца), за да бъде оценката обективна. Дружеството отбелязва, че то не е единственият участник на пазара с добре развита дистрибуторска и пласментна мрежа и в проекта на пазарен анализ не е изследвана дистрибуторската мрежа на конкурентните

на Виваком – А1 и Йеттел, съответно втори и трети доставчик на достъп до интернет на масовия пазар.

Становище на КРС:

По отношение на критерия за достатъчност на конкурентното право – въпросът е детайлно разгледан в контекста на бележката на Виваком относно необходимостта да се разгледа теста на трите критерия, част от който е и недостатъчната ефективност на конкурентното право за преодоляване на установените проблеми на пазара. (т. В. Определяне, анализ и оценка на съответния пазар на едро на локален достъп в определено местоположение на Раздел VI.1. Обществено обсъждане, открито с Решение № 258 от 14.08.2025 г. на КРС). В същата част от документа е посочено и че информацията относно сигналите за качеството на услугата, предоставяна чрез придобитите от Виваком мрежи, е посочена като пример относно липсата на възможност на ползвателите да повлияят на доставчика, а не като критерий за оценка за наличие на значително въздействие на пазара.

По отношение на бележката на Виваком, че добре развита дистрибуторска и пласментна мрежа е неприложим критерий за оценка за наличие на значително въздействие на дефинирания пазар на едро, следва да се отбележи, че такъв критерий не е разглеждан в частта с анализа и оценката на определения съответен пазар на едро (т. 2 на Раздел III).

Г. Определяне на специфични задължения

Г1. Общи бележки във връзка със специфичните задължения

1. Според Юнайтед Файбър, в практиката на КРС по отношение на предприятието се наблюдава непоследователност и противоречие с разпоредбата на чл. 5 от ЗЕС. То посочва, че в проекта на анализ Комисията твърди, че Юнайтед Файбър притежава собствена електронна съобщителна мрежа. Освен това предприятието цитира текст от Решение 328/2024 г., в който се посочва, че чрез прехвърлените активи Юнайтед Файбър може да предоставя услуги на други предприятия, които от своя страна чрез монтиране на активно оборудване да предоставят услуги на крайни ползватели. В Решението се посочва още, че услугите на едро, като „тъмно влакно“ и „необвързан достъп до абонатна линия“ са услуги, при които не е необходимо Юнайтед Файбър да има активно оборудване. Според предприятието, видно от цитираните позиции на КРС Юнайтед Файбър би следвало самостоятелно да може да предоставя необвързан достъп до абонатната линия. Обратно, след прехвърляне на конкретните активи за предоставяне на тези услуги Виваком вече не може да го предоставя както самостоятелно, така и съвместно. В тази връзка, според Юнайтед Файбър, КРС е следвало да обоснове в Проекта на анализ посочените заключения и да определи ясно кои задължения следва да бъдат изпълнявани от всяко от дружествата.

Предприятието твърди, че видно от Проекта на анализ такова разделение не е извършено за целите на анализа, както е извършено преди за целите на вписването на Юнайтед Файбър в регистъра по чл. 33 от ЗЕС или за целите на ангажиране на административнонаказателната отговорност на дружеството. В тази връзка то счита, че доколкото в Проекта на анализ не са посочени правилно и изрично услугите, които Юнайтед Файбър и Виваком могат да предоставят отделно (както това вече е определено многократно в позиции на КРС), то и ангажиментите на двете дружества към утвърждаването на конкуренцията не са определени правилно с произтичащите от това задължения.

Становище на КРС:

Регулаторът поддържа своята позиция, представена в Раздел VII.Г1.

2. В становището на Виваком част V. По отношение на предложените специфични задължения е посочено, че проектът на анализ предвижда да не налага ценово ограничение на цените на едро за виртуален достъп, а да въведе ex ante механизъм за проверка на цените чрез тест за икономическа възпроизводимост. Дружеството отбелязва, че от друга страна КРС непропорционално налага задължение за определяне на цени на едро въз основа на цените на услуги, предоставяни на вертикално свързан пазар на дребно, намалени с разходите, присъщи за реализиране на услугите на пазара на дребно, т.нар. retail-minus. Предприятието твърди, че КРС не предвижда изричен и нарочен краен срок на прилагане на задължението за определяне на цени на едро при методологията retail-minus, поради което прекратяването на директната ценова регулация остава единствено на преценката на регулаторния орган. Дружеството посочва, че това не е в съответствие с принципа за предвидимост по чл. 5 от ЗЕС. Според Виваком е създаден риск задължението за retail-minus ценова регулация да се прилага за целия петгодишен период на регулацията. Предприятието твърди, че КРС не се съобразила в достатъчна степен с Препоръка (ЕС) 2024/539 на Европейската комисия от 2024 г. относно регулаторното насърчаване на гигабитовата свързаност, съгласно която НРО следва да се въздържат от ценова регулация, като наложат задължение за равнопоставеност и тест за икономическа възпроизводимост. От мотивите на специфичното задължение според Виваком става ясно, че първа ще се търси експертна помощ за разработване на теста за икономическа възпроизводимост, което съдейки по предишна практика на комисията може да отложи прекратяването на задължението за прилагане на цени на едро retail-minus до следващия кръг пазарни анализи.

В становището си Виваком е на мнение, че КРС стъпва на опорочена оценка за състоянието на инфраструктурната конкуренция между 3 и повече отделни мрежови оператора, които да разполагат с високоскоростни оптични мрежи в едно и също населено място. Според дружеството, целта на комисията – създаване на модел на конкуренция базиран на достъп до мрежа – противоречи на целите на Кодекса и ЗЕС за развитие на силна инфраструктурна конкуренция, както и на факта, че тази конкуренция вече е дала резултат на пазара на дребно на достъп до интернет чрез понижаващите се нива на цените. Виваком отбелязва, че предложените специфични задължения са насочени към създаването на нов пазар на едро чрез налагане на задължения за достъп, който до момента не съществува, като това ще има съществен негативен ефект спрямо направените и бъдещи инвестиции на всички мрежови оператори, включително и на Виваком.

Становище на КРС:

Видно от т. IV.5 на проект на решение и раздел IV., т. 4.4.5 от приложението към него, КРС предвижда ценови ограничения както за предоставянето на физически, така и за виртуален достъп, като цените на едро следва да изпълняват тест за икономическа възпроизводимост на офертите, предлагани от подразделението на дребно, в т.ч. промоционалните такива. Разработването на методологията и процедурата за провеждане

на теста за икономическа възпроизводимост в съответствие с Препоръката от 6.2.2024 г. е отговорност на регулатора и включва редица елементи, които следва да бъдат поставени на обществени консултации, КРС посочва, че такава не може да бъде разработена в срока на представяне на проект на Типово предложение. Наред с това е отчетена и необходимостта от своевременно осигуряване на условия за бърз достъп до крайните ползватели. До завършване на процедурата по разработване на посочената методология, КРС счита за подходящо да наложи на предприятието със значително пазарно въздействие ценово ограничение по отношение на цените за физически и виртуален достъп до абонатна линия, в съответствие с чл. 220, ал. 2, т. 4 от ЗЕС, като предприятието следва да определи цените на едро въз основа на цените на услуги, предоставяни на вертикално свързания пазар на дребно, намалени с разходите, присъщи за реализиране на услугите на пазара на дребно. Наред с това изрично се посочва, че според регулатора 12 месеца е разумен срок за разработване и приемане на такава методология.

В допълнение, както вече е посочено в позицията на КРС в раздел VI.1. Г.4.5 от приложението към проект на решение, регулаторът не приема твърдението, че тестът за икономическа възпроизводимост на офертите ще бъде въведен след неопределен период от време. Прилагането на тест за икономическа възпроизводимост е свързано с изготвяне на подробна методология, включваща модел за изчисляване на параметри, в съответствие с насоките, предоставени в приложение III към Препоръката от 6.2.2024 г. Това изисква събиране на допълнителна информация и **преценка на необходимостта** от ползване на консултантски услуги. КРС подчертава, че сравнението на Виваком на предстоящата процедура с предходни процедури е некоректно, с оглед различните услуги в обхвата на съответните пазари и наличието на различен брой предприятия.

По отношение на оценката на състоянието на инфраструктурната конкуренция между 3 и повече отделни мрежови оператора, които да разполагат с високоскоростни оптични мрежи в едно и също населено място, КРС вече е представила позицията си в Раздели VI.1. и VI.2 на систематичните места.

3. Във връзка с общите бележки в постъпилите становища относно планираните специфични задължения (Част V. т.6 от становището на Виваком), Виваком посочва, че КРС без собствени мотиви е приело безкритично предложението на СЕК за разширяване на обхвата на специфичните задължения до тези населени места, в които предприятието не предоставя услуги чрез ФТТВ/ФТТН. Дружеството твърди, че необходимостта, адекватността и обосноваването на посоченото предложение не са разгледани през призмата на изискванията на европейските актове по отношение на мрежите от по-старо поколение и заявления реален интерес на българския пазар в последните десет години. Виваком счита, че в рамките на провеждане на сериозна процедура по анализ на пазар не може да се приемат предложения на предприятия без подробно изследване на тяхната обективност и мотивираност. Според дружеството оценката на конкретното предложение на СЕК ясно сочи, че последното се поставя за разглеждане единствено с цел упражняване на допълнителен натиск и утежняване на положението на регулираното предприятие без реална полза за сектора.

Становище на КРС:

Невярно е твърдението на Виваком, че КРС немотивирано разширява обхвата на специфичните задължения до тези населени места, в които предприятието не предоставя услуги чрез ФТТВ/ФТТН, въз основа на становищата на СЕК и БАБТО. Видно от Раздел VII.Г1, регулаторът разширява обхвата на задълженията до всички населени места в зоната, в която се наблюдават бариери за навлизане на пазара и високи пазарни дялове (зона „1А“). Причината е, че във всички населени места от зона „1А“ са идентифицирани еднакви дефицити и недостатъци в конкурентните условия, поради което направените изводи в целия пазарен анализ се отнасят до всичките 263 населени места. В този смисъл, мотивите вече са били представени на етапа на общественото обсъждане, открито с Решение № 258/14.08.2025 г. Отчитайки и становищата на БАБТО и СЕК, КРС счита, че е направен пропуск по отношение на обхвата на задълженията, доколкото е доказана необходимостта от регулаторна намеса в неконкурентната зона.

Г.2. Оценка на въздействието след дерегулацията на съответния пазар на трети кръг пазарен анализ

Г.3. Конкурентни проблеми

1. Виваком посочва, че съществен аргумент на КРС при оценката за наличие на конкурентни проблеми е направеното искане от Йеттел за предоставяне на виртуален достъп във връзка с което комисията се произнесе със задължителни указания с Решение № 226/2205 г. Според дружеството решението е прието от КРС единствено на основание постъпило искане от страна на Йеттел - без пазарен анализ и без установяване на предприятие със значително въздействие на пазара, което противоречи на ЗЕС и Кодекса. Според Виваком, мотивите на КРС в непотвърдено като законосъобразно решение не аргументират налагането на специфични задължения съгласно проекта на решение в настоящата процедура.

Становище на КРС:

Видно от раздел IV., т. 2 и т. 3 на приложението към проект на решение, КРС е направила оценка на въздействието след дерегулацията на съответния пазар и е изследвала конкурентните проблеми, като в т. 4.3. на същия раздел е изготвен анализ на пропорционалността с оглед налагане на подходящи специфични задължения.

Г4. Избор на специфични задължения

1. Във връзка с коментарите на КРС по постъпилите становища относно задължението за достъп (Част V. т.7 от становището) според Виваком КРС прилага неправилно материалния закон като приема, че общата позиция на ОЕРЕС задължава комисията да действа по определен начин при избора на специфични задължения и без да се съобрази с националните особености на пазара. Предприятието посочва, че задължението за достъп се налага, когато отказът на достъп или необосновани условия със сходен ефект могат да възпрепятстват наличието на устойчив конкурентен пазар на услуги на дребно или е във вреда на крайните ползватели. Според Виваком, при положение,

че КРС е установила, че 87% от абонатите имат избор между 3 или повече мрежови оператори, които предоставят услуги за достъп до интернет, наличието на вреда за крайните потребители не е доказана от комисията. Виваком посочва като показателен пример за изключително силна инфраструктурна конкуренция, тази в София, Варна и Пловдив с много десетки мрежови оператора и съвпадащо покритие по територия на населеното място.

Според Виваком е допустимо налагането единствено на задължение за водене на добросъвестни преговори. Твърди се, че сочената от КРС позиция на ОЕПЕС не е автоматично приложима към националните особености на българския пазар. Според Виваком налагането на задължение за добросъвестно водене на преговори ще позволи договаряне при търговски условия с искащите достъп, като само при сезиране със спор между преговарящите, КРС ще се намесва като дава задължителни указания.

Становище на КРС:

По отношение на коментарите на Виваком, свързани с избора на специфични задължения, КРС неколкократно е заявила своята позиция, че зона „1А“, състояща се от 263 населени места, е определена за неконкурентна. В тази връзка, след изследване на конкурентните проблемни и анализ на пропорционалността, регулаторът определя подходящите задължения, а именно - достъп, равнопоставеност, прозрачност, в това число типово предложение и спазване на ценови ограничения.

Невярно е твърдението на Виваком, че КРС е установила, че 87% от абонатите имат избор между 3 или повече мрежови оператори, които предоставят услуги за достъп до интернет. В раздел. II, т. 3 е посочено, че услугата се предоставя от 3-ма или повече доставчици на 87% от общия брой на абонатите **в останалите 254 населени места.**

По отношение искането за налагане единствено задължение за добросъвестно водене на преговори, също е представена позиция в раздел VII.Г.4.1.

2. По отношение на обхвата на задълженията спрямо различните видове достъп Йеттел отбелязва, че в първоначалната версия КРС ясно дефинираше, че специфичните задължения се налагат само върху физическия достъп чрез оптични линии и върху виртуалния FTTH/FTTB достъп. В ревизирия проект, според Йеттел, липсва изрично указание дали всички специфични задължения важат за всички включени видове достъп.

За да се избегнат бъдещи тълкувателни спорове, Йеттел предлага в т. IV от проекта на решение да бъде добавена нова точка 6, която ясно да разграничи приложимостта на задълженията спрямо отделните продуктови групи.

“6. Обхват на специфичните задължения по продукти

6.1. За продуктите по т. I.2.1 и т. I.2.3 (физически и виртуален достъп по медна линия, вкл. FTTC/xDSL) се прилагат съответните задължения спрямо вида на достъпа по т. IV.1, т. IV.2, т. IV.3, т. IV.4 и т. IV.5.

6.2. За продуктите по т. I.2.2 (физически достъп чрез FTTH/FTTB на базата на директна оптична свързаност и WDM технология) се прилагат съответните задължения спрямо вида на достъпа по т. IV.1, т. IV.2, т. IV.3, т. IV.4 и т. IV.5.

6.3. За продуктите по т. I.2.4 (виртуален достъп чрез локални мрежи, включително чрез FTTC/FTTN) се прилагат съответните задължения спрямо вида на достъпа по т. IV.1, т. IV.2, т. IV.3, т. IV.4 и т. IV.5.

6.4. За продуктите по т. I.2.5 и т. I.2.6 (виртуален достъп чрез FTTB на базата на активна оптична мрежа и чрез FTTH/FTTB на базата на PON) се прилагат съответните задължения спрямо вида на достъпа по т. IV.1, т. IV.2, т. IV.3, т. IV.4 и т. IV.5. “

Също така Йеттел предлага в Раздел IV, т. 4 от пазарния анализ да бъде добавено обяснение защо е целесъобразно и пропорционално всички специфични задължения да се прилагат към всички включени видове достъп.

Становище на КРС:

В проекта на решение поставен на обществено обсъждане, открито с Решение № 258 от 14.08.2025 г., КРС посочва, че специфичните задължения се налагат единствено по отношение на необвързан (физически) и виртуален достъп до абонатна линия, базирана на оптично влакно в населените места с FTTH/FTTB абонатни мрежи. Отчитайки изводите от анализа и оценката на конкурентните условия на дребно на географските пазари на широколентов достъп в определено местоположение, както и становищата на БАБТО и СЕК, КРС счита, че следва да наложи специфични задължения във всичките 263 населени места. Причината е, че във всички населени места от зона „1А“ са идентифицирани еднакви недостатъци в конкурентните условия, поради което направените изводи в раздел IV по отношение на специфичните задължения се отнасят до цялата зона. В този смисъл не са необходими „нови и допълнителни“ мотиви, доколкото същите вече са представени в рамките на анализа и оценката на съответния пазар, и в съответствие с установените конкурентни проблеми е необходимо да се вземат мерки (наложат специфични задължения) в цялата зона „1А“.

КРС приема направеното предложение в т. IV от проекта на решение да се добави нова т.б.

Г.4.1. Достъп

1. В становището си Виваком посочва, че КРС необосновано разширява наложените специфични задължения за достъп до медната мрежа на дружеството в районите, в които все още се използва тази технология за достъп. Дружеството подчертава, че този достъп се използва от едва 2,9% от абонатите и дългосрочната тенденция е да намаляват. Според Виваком, КРС обосновава разширяване на задължението за xDSL достъп чрез предоставяне на виртуален достъп единствено с мотивите, че е с по-малко разходи, което го прави по-подходящ за 207-те населени места, в които няма изградена FTTH/FTTB мрежа. Предприятието твърди, че така както е наложено от КРС заедно с изключването на мрежите по стандарт DOCSIS от обхвата на пазара, прави задължението непропорционално, тъй като изисква значителни инвестиции от страна на Виваком/ЮФБ, за да направи възможно предоставянето на виртуален достъп във всяко едно от 207-те населени места при ниско или несъществуващо търсене на услугите чрез xDSL. Предприятието посочва, че в тези населени места има алтернативни услуги, предоставяни чрез други технологии, включително фиксиран достъп чрез мобилна мрежа, които превъзхождат като скорости xDSL достъпа. Според Виваком наложеното задължение ще доведе до необходимост от инвестиции, които ще бъдат изцяло невъзстановими.

Становище на КРС:

КРС не разширява задължението за достъп до медната мрежа на дружеството в районите, в които все още се използва тази технология, а налага задължение за достъп върху цялата неконкурентна зона. Причината е, че във всички населени места от зона „1А“ са идентифицирани еднакви недостатъци в конкурентните условия, поради което направените изводи в целия пазарен анализ се отнасят до всичките 263 населени места. В тази връзка, не е вярно твърдението, че КРС немотивирано е разширила задължението, доколкото мотивите вече са представени в приложението към проекта на решение, поставен на обществено обсъждане с Решение на КРС № 258/14.08.2025 г. В цялата зона съществуват и населени места, в които Виваком има изградена единствено xDSL абонатна мрежа.

Невярно е твърдението, че Виваком трябва да инвестира в предоставянето на xDSL, доколкото подобно задължение е било вече наложено на Виваком на първи и продължено на втори кръг на анализа на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение. Освен това, подобрите специфични задължения за достъп не ограничават предприятието да инвестира в оптична абонатна мрежа, в случай че е по-оптимално, като по този начин ще развива нови технологии подобрявайки качеството на услугата за крайните потребители. Финално, КРС приема частично направеното от предприятието предложение в т. VII.6 и за услугите по т. I.2.1., I.2.2., I.2.3. и I.2.4. дава възможност типовото предложение да се изготви след получено искане от търсещо достъп предприятие, за което искане КРС следва да бъде уведомена с оглед обезпечаване навременното изпълнение на задължението. В тази връзка, КРС изменя т. IV.4.2 и добавя нови т. IV.4.3. и т. IV.4.4. в проекта на решение, както следва:

„4.2. „Виваком България“ ЕАД и свързаното с него „Юнайтед Файбър България“ ЕООД се задължават в срок до три месеца от уведомяване за настоящото решение да внесат в Комисията Типово предложение за виртуален достъп до абонатна линия за продуктите по т. I.2.5. и I.2.6., съобразено със задълженията, определени в настоящото решение.

4.3. „Виваком България“ ЕАД и свързаното с него „Юнайтед Файбър България“ ЕООД се задължават в срок до три месеца от получаване на искане за предоставяне на услуга за необвързан и виртуален достъп до абонатна линия за продуктите по т. I.2.1., I.2.2., I.2.3. и I.2.4. да внесат в Комисията Типово предложение за услугата, с която е свързано полученото искане, съобразено със задълженията, определени в настоящото решение.

4.4. „Виваком България“ ЕАД и свързаното с него „Юнайтед Файбър България“ ЕООД се задължават незабавно да уведомят КРС в случай на постъпило искане по т. 4.3.“

По този начин, КРС ще даде възможност на Виваком да разпределя по оптимален начин инвестициите, които следва да се направят.

*2. Виваком посочва в Част V. т. 5 от становището си, че КРС правилно е отбелязала в Проекта на пазарен анализ от предходното обществено обсъждане, “...развитието на LAN и FTTH/FTTC мрежите се определя от търсенето на ширококоловни услуги за достъп до интернет на дребно. От тази гледна точка, **предприятията съобразяват капацитета на мрежовите съоръжения, включително в последната концентраторна точка (приблизително мрежови комутатори) със собствената си абонатна база и очакванията за нейното разширение в непосредствено бъдеще.** Според Виваком, в проекта на пазарен*

анализ КРС правилно е посочила принципът на планиране и изграждане на мрежите, който е относим към всички разгледани в рамките на пазарния анализ достъпи. Отбелязва се, че в условията на инфраструктурна конкуренция и липса на интерес към предоставяни услуги на едро на нито един етап от развитието на пазара, всяко предприятие оразмерява мрежата си спрямо собствената си абонатна база и очакванията за нейното развитие. Виваком твърди, че при оценка на ефекта от наложеното задължение за достъп КРС е следвало да отчете това и съответно да оцени необходимостта от допълнителни инвестиции за осигуряване на възможност за достъп на едро върху всички мрежи, включени в обхвата на задължението за достъп. Според Виваком това не е направено и КРС е направила неточни изводи, тъй като при всички видове достъпи и мрежи са необходими определен обем допълнителни инвестиции (напр. подмяна на OLT, подмяна или допълнително инсталиране на множество комутатори или сплитери, допълнителни хранения, подготовка на технологични помещения и/или колокационни пространства, миграция и адаптация на ИТ мрежи, т.н.) Според Виваком изводите на КРС се базират на теоретични допускания, без комисията да е наясно с реалните архитектури на изградените фиксирани мрежи в България.

Твърди се, че изградените фиксирани мрежи (като FTТх и LAN), които Виваком управлява се различават значително от посочените в рамките на Проекта на анализ принципни архитектури и в тази връзка направените изводи са неточни, включително за обхвата на необходимите инвестиции, които ще се наложи да бъдат направени в изпълнение на специфичните задължения, наложени в резултат на анализа. Виваком споделя опита си от придобиванията, като посочва, че е установена тенденция за използване на комутатори с по-ниска стойност и с ограничени технически възможности, които са достатъчни за предоставянето на услуги към крайни клиенти, но, според Виваком, те не могат да бъдат използвани за целите на осигуряване на възможност за достъп на едро. Виваком посочва и други необходими разходи за технологично оборудване, като прави равнометка, че необходимите инвестиции само за мрежата на Булсатком, при най-консервативните допускания, надхвърля ..... (търговска тайна). Според Виваком, аналогични калкулации са приложими и по отношение на придобитите мрежи на "Нетуоркс-България" ЕООД и "Онлайн директ" ЕООД.

Виваком определя като несъстоятелен изводът в пазарния анализ, че необходимите инвестиции за предоставяне на достъп до такъв тип мрежи така или иначе ще бъде направен и без наложени регулаторни задължения с цел лесно обслужване и централизирано управление от страна на Виваком. Твърдението е определено като некоректно, тъй като с регулацията ще се наложат инвестиции, за да бъде изобщо възможно осъществяването на някакъв достъп на едро, а допълнителните инвестиции с цел улесняване и централизирано управление (и доближаване до стандартите на мрежата на Виваком) ще бъдат осъществени едва когато има изобщо ресурс за това в неопределено бъдеще след изпълнение на новите регулаторни задължения. Според Виваком основния въпрос, който не е анализиран в пазарния анализ е защо е необходимо да се дават приоритет на разходи за адаптирането на мрежи, за да могат да осъществяват достъп на едро на трети предприятия (каквото достъп може никога да не бъде поискан), пред това да се стимулират инвестиции в разгръщането на ММГК. Виваком посочва, че и оптичната му мрежа също ще изисква допълнителни инвестиции за осигуряване на виртуален достъп и въпреки че в този случай промените в мрежата ще са по-малко, но по-високата цена на GPON оборудването води до сходен резултат като при мрежите на придобитите оператори. Според предприятието за разлика от виртуалния достъп, при

физическия достъп при някои от видовете мрежи ситуацията е по-различна и размерът на допълнителните инвестиции - значително по-висок. Основната причина за това е факта, че при планирането и изграждането на мрежата оразмеряването ѝ от страна на Виваком е било съобразено единствено със собствената абонатна база и очакванията за нарастването ѝ.

Виваком отбелязва, че достъпът върху xDSL мрежи изисква значително по-малко инвестиции спрямо FTTx мрежите, но предвид тенденцията на устойчив спад на тези услуги, както и плановете за поетапно изключване на технологията, негативният ефект е силно изразен.

Според Виваком промяната в обхвата на задължението за достъп от 56 населени места до 263 населени места по отношение на всички възможности за достъп е непропорционална мярка предвид съществуващия размер на разходите, свързани с изпълнението им и липсата на потенциал да окажат въздействие върху пазара, особено в частта xDSL достъп.

Виваком, счита че измененията в решението не разкриват конкретни мотиви на КРС за разширяване на задължението за достъп и необходимостта от налагане на ценово ограничение като поддържа вече изложеното в първата процедура, което е валидно и по отношение на изменения проект.

Становище на КРС:

КРС е отчела твърденията на Виваком за необходимост от подмяна на оборудването, за което се изисква технологично време и затова е обърнала внимание на предприятието, че то би могло да предостави достъпа на по-високо йерархично ниво, например на ниво агрегиращ комутатор⁴⁵ докато се подмени необходимото оборудване. В допълнение, в съответствие с мотивите на КРС в раздел VI.2.G4.1. и предложението на Виваком по т. VI.2.Дб., КРС изменя т.4.2 и добавя нови т.4.3. и т. 4.4. в проекта на решение, с което дава допълнително време на предприятието с оглед осигуряване на предоставянето на достъп в изпълнение на наложените задължения.

G.4.2. Равнопоставеност

1. Йеттел счита, че след направените допълнения в задължението за равнопоставеност, основани на предложенията на заинтересованите страни, се открива несъответствие между начина, по който задължението е описано в пазарния анализ, и начина, по който е формулирано в проекта на решение за неговото приемане. В пазарния анализ (стр. 135, Раздел IV, т. 4.3.2.) е посочено, че „Виваком и свързаното с него Юнайтед Файбър се задължава да предоставя необвързан и виртуален достъп до абонатна линия при пълна еквивалентност на изхода, като съгласно Препоръката от 06.02.2024 г., Виваком и свързаното с него Юнайтед Файбър трябва да предоставя на търсещите достъп предприятия, достъп на едро, който е сравним по отношение на функционалност и цена с този, който предоставя вътрешно на Виваком при потенциално използване на различни системи и процеси. “

Това изискване, според Йеттел липсва в текста на задължението за равнопоставеност в проекта на решение. Като се има предвид, че именно проектът на решение определя обхвата и съдържанието на специфичните задължения, а пазарният

---

⁴⁵ Стр. 259

анализ служи за тяхната обосновка, Йеттел счита за необходимо проектът на решение да бъде допълнен.

По-конкретно, Йеттел предлага в т. IV.2. от проекта на решение изрично да се включи изискване Виваком и Юнайтед Файбър да предоставят на търсещите достъп предприятия достъп на едро при пълна еквивалентност на изхода, който е съпоставим по функционалност и цена с вътрешния достъп, използван от Виваком, включително в случаите на различни системи и процеси.

Становище на КРС:

Наложените специфични задължения са детайлно описани в раздел IV, т. 4.4. от приложението към проекта на решение, съответно задължението за равнопоставеност е описано в т.4.4.2 от раздела, а задължението за типово предложение - в т.4.4.4. Същите са част от проекта на решение, съответно като т. IV. 2 и т. IV. 4.

Цитираният от Йеттел текст е част от т. 4.3 на раздел IV „Анализ на пропорционалността на задълженията“, където в т.4.3.2 са представени мотивите, поради които КРС счита за подходящо и пропорционално да наложи задължението за равнопоставеност, а не е част от специфичното задължение за равнопоставеност. В тази връзка, с наложените в т. IV. 2 и т. IV. 4 от проекта на решение и подкрепени с мотивите от приложението към проекта на решение специфични задължения, КРС гарантира **на търсещите достъп предприятия достъп на едро, който е сравним като функционалност и цена с този, който се предоставя вътрешно на Виваком при потенциално използване на различни системи и процеси.**

Поради посоченото, не е налице необходимост от изменение на текста на решението.

2. Виваком посочва, че задължения за равнопоставеност следва да бъдат наложени и на А1 и други предприятия, които са единствени доставчици на определени пазари (част V. т. 8). Предприятието отбелязва, че в 1177 населени места в България има един доставчик (освен 190 населени места, в които е само Виваком според Проекта на пазарен анализ), различен от Виваком, а анализът на КРС не отчита реалните антиконкурентни практики на А1 и последиците от тях.

Становище на КРС:

КРС поддържа позицията си, представена в раздел VI.1.Г4.2., а именно регулаторът може да налага, продължава, изменя или отменя задължение за равнопоставеност, както и останалите специфични задължения само на предприятията със значително въздействие върху съответния пазар, за каквото А1 не е определено, доколкото зона „1Б“ не е определена като неконкурентна и в тази връзка предложението на Виваком е неотнормисимо.

Г.4.3. Прозрачност

1. В първото обществено обсъждане на проекта на решение Виваком е посочило, че задължението за прозрачност е непропорционално и следователно не отговаря на ЗЕС. Според Виваком КРС е разгледала тези аргументи на Виваком, но не излага конкретни мотиви за тяхното отхвърляне (част V. т. 9). Виваком поддържа изложеното в

първоначалното становище, че пропорционалният подход изисква най-напред да се събере информация за реални заявки и време на отстраняване на повреди преди КРС да налага задължението за прозрачност на базата на хипотетични очаквания за динамичен пазар на едро. Предложението на Виваком е за отпадане на задължението за прозрачност като непропорционално и следователно в противоречие с чл. 157 и чл. 5 от ЗЕС, както и чл. 6 АПК. Според Виваком, при положение че за цялото съществуване на секторната регулация в България не е ползван необвързан достъп, включително виртуален достъп, налагането на задълженията още с Проекта на решение е необосновано и непропорционално.

Становище на КРС:

КРС поддържа изразената позиция, представена в раздел VI.1.Г4.3., че исканата от предприятието възможност е в съответствие със разпоредбите на ЗЕС и съответно е предвидена в приложението от проекта на решение.

Г.4.4. Публикуване на Типово предложение

1. Виваком счита задължението за публикуване на типово предложение за прекомерно, като излага аргументи, че за период от повече от 10 години е налице само едно искане за достъп и то само за един вид конкретен достъп – VULA (част V. т. 10). В тази връзка, Виваком счита, че КРС е необходимо да следва подхода от 2015 г., когато задължението за изготвяне и публикуване на типово предложение се изпълнява в срок от поне 9 месеца след отправяне на надлежно искане за конкретен вид достъп.

Становище на КРС:

КРС се е съобразила в максимална степен с искането на Виваком, като изменя т. IV.4.2 и е предвидила нови т. IV.4.3 и IV.4.4 в проекта на решение, където за посочените услуги на едро предприятието ще може да изготви типовото предложение след постъпване на такова искане за достъп, за което следва да уведоми КРС, в сроковете, в които следва да се представи такова предложение.

Г.4.5. Ценови ограничения

1. Йеттел отбелязва, че след първото обществено обсъждане КРС е разширила продуктивния обхват на пазара за локален достъп на едро в определено местоположение, като е добавила нови продукти, върху които се прилагат специфичните задължения, включително ценовите ограничения.

Според оператора, регулаторът е представил мотиви единствено относно сходните разходи при предоставяне на виртуален достъп чрез FTTH и FTTB мрежи, което обосновава еднаквото ценово ограничение. Йеттел подчертава, че аналогични мотиви липсват за:

- виртуален достъп чрез продукти, предлагани чрез FTTH мрежи и чрез локални мрежи, включително FTTC/FTTN;
  - виртуален достъп чрез продукти, предлагани чрез FTTH мрежи и чрез FTTC/xDSL.
- Йеттел счита за необходимо в Раздел IV, т. 4.4.5 от пазарния анализ да се добави уточнение, че изложените от КРС аргументи за сходство в разходите при FTTH и FTTB са приложими и за LAN, FTTC/xDSL и FTTN/FTTC.

Допълнително Йеттел предлага, с цел по-голяма яснота, от текста на стр. 157 „КРС счита за подходящо да наложи на предприятието със значително пазарно

въздействие ценово ограничение по отношение на цените за физически и виртуален достъп до абонатна линия въз основа на FTTH/FTTB, в съответствие с чл. 220, ал. 2, т. 4 от ЗЕС, като предприятието следва да определи цените на едро въз основа на цените на услуги, предоставяни на вертикално свързания пазар на дребно, намалени с разходите, присъщи за реализиране на услугите на пазара на дребно.“ да отпадне фразата „въз основа на FTTH/FTTB“.

Становище на КРС:

КРС приема по принцип становището на оператора. Направени са необходимите допълнения в текстовете в Раздел IV, т. 4.4.5.

КРС отбелязва, че ценовото ограничение следва да се прилага към физическия и виртуалния достъп до абонатна линия, независимо от конкретната мрежова технология.

Посоченият текст на стр. 157 придобива следния вид: „...КРС счита за подходящо да наложи на предприятието със значително пазарно въздействие ценово ограничение по отношение на цените за физически и виртуален достъп до абонатна линия, в съответствие с чл. 220, ал. 2, т. 4 от ЗЕС, като предприятието следва да определи цените на едро въз основа на цените на услуги, предоставяни на вертикално свързания пазар на дребно, намалени с разходите, присъщи за реализиране на услугите на пазара на дребно.“

2. Според Виваком, КРС, дори и след приключилото обществено обсъждане, не е изложила достатъчно аргументи в полза на налагането на ценови ограничения и за недостатъчност на останалите предложени специфични задължения (*част V, т. 4*). Предприятието цитира текст от стр. 157 на проект на пазарен анализ, като посочва, че това е единствения мотив на КРС и той не е насочен към решаването на някакъв ценови конкурентен проблем, а единствено към осигуряване на услугите за достъп в кратки срокове. Предприятието твърди, че с налагането на ценово ограничение, КРС не спазва Препоръката относно регулаторното насърчаване на гигабитовата свързаност като не допуска никаква гъвкавост на ценообразуването на Виваком при определяне на цените на дребно, като това следва и от необоснованото обвързване на цените на едро с всяка една услуга на дребно, предоставяна от Виваком, включително предоставяна в промоционални кампании и отстъпки.

Наред с това Виваком счита за незаконосъобразно за целите на теста за икономическа възпроизводимост на офертите и съответно за целите на прилагане на ценови контрол чрез метода *retail-minus* да се вземат предвид цените на дребно на всички продукти за предоставяне на достъп до интернет в определено местоположение, включително при промоционални условия. Според предприятието така наложените задължения в т. 5.1 и т. 5.3.2. от Проекта на решение са непропорционални и не отговарят на принципите на Препоръка (ЕС) 2024/539. Виваком посочва, че съгласно т. 46 от цитираната препоръка, при теста за икономическа възпроизводимост следва да се вземат предвид само водещите продукти (*flagship offers*) – по отделно или като пакет. Виваком допълва и че при отразяване на промоционалните оферти следва да се отчитат и непромоционалната част от срока на договора, както и средните цени на дребно на конкретния тарифен план, предоставен без промоционални условия. Дружеството счита, че посочените точки от Проекта на решение следва да се променят в посока на изискването на т. 193 от преамбюла на ЕКЕС, че е важно да се позволи на операторите, инвестиращи в нови или усъвършенствани мрежи, известна гъвкавост на

ценообразуването, за да се насърчат ефективните инвестиции и иновации. Националните регулаторни органи следва да могат да решат да запазят или да не налагат регулираните цени за достъп на едро за мрежите от следващо поколение, ако са налице достатъчно предпазни мерки за защита на конкуренцията. Според Виваком, след като именно това е целта на КРС с проекта на решение, в което не се планира налагане на директен ценови контрол дългосрочно, КРС следва да запази идентичен подход и при налагане на временното задължение за ценови контрол на базата на retail-minus, като се ограничи до водещите продукти/водещите пакети или до продуктите на дребно, съответстващи на предлагания профил на услугите на едро, а не до всички предлагани услуги на дребно. В противен случай между временното задължение за ценови контрол и теста за икономическа възпроизводимост е налице противоречие.

Виваком отбелязва, че не споделя ползваните в Проекта на анализ спекулативни твърдения в посока, че Виваком предоставя услуги под разходите. Според Виваком КРС е наясно още от периода на одобряване на промоции и тарифни планове на дребно на Виваком, че при разглеждането на цени на конкретен план на дребно се вземат предвид приходите от целия период на договора, а не само приходите от промоционалния такъв. Виваком посочва, че твърденията за предоставяне на услуги под разходите не могат да бъдат аргументи в пазарен анализ, като преди позоваване на подобни твърдения последните трябва да са проверени по надлежния ред.

Становище на КРС:

КРС не приема твърдението на Виваком за липса на аргументи за налагане на предложените специфични задължения. В раздел IV, т.4.3 от проекта на анализ регулаторът е изготвил подробен анализ на пропорционалността на задълженията, където оценява възможностите за налагане на най-подходящите и най-малко обременяващи специфични задължения с оглед постигане на посочените в проекта на анализ цели.

КРС не приема твърдението на Виваком за незаконосъобразност на прилагането на ценови контрол чрез метода retail-minus, като се вземат предвид цените на дребно на всички продукти за предоставяне на достъп до интернет в определено местоположение, включително при промоционални условия. В т. IV.5.3.5 от проекта на решение, както и в проекта на анализ КРС посочва, че задължението за retail-minus се прилага за всяка оферта на едро спрямо еквивалентен профил на услугата на дребно. Допълнително в т. IV.4.4.5 от проекта на пазарен анализ е пояснено, че под услуга на дребно следва да се разбира месечен абонамент за широколентов достъп до интернет като самостоятелно предлагана услуга. КРС е опростила максимално използваните референтни услуги на дребно, като е изключила пакетните предложения. Регулаторът счита, че това отговаря на очакванията на Виваком ценовият контрол да бъде ограничен до част от офертите на дребно и до съответстващите на предлагания профил на услугите на едро. КРС счита, че промоционалните оферти на дребно на Виваком следва да намират отражение при определянето на цените на едро, за да бъде осигурено еквивалентно третиране на потребителите, както на Виваком, така и на ползващите достъп предприятия. КРС не приема и твърдението за противоречие между временното задължение за ценови контрол и теста за икономическа възпроизводимост, доколкото разработването на методология за прилагането на теста и свързаната с това оценка за включването на конкретни продукти на дребно предстои.

В допълнение КРС обръща внимание, че никъде в проекта на решение и приложението към него не се твърди наличие на предоставяне на услуги на цени под разходите за предоставянето им от страна на предприятията, в т.ч. като аргумент в рамките на анализа. Напротив - в позицията си, изразена в общественото обсъждане, открито с Решение № 258/14.08.2025 г., по отношение на бележките на Виваком в раздел VI.1.Г4.5. КРС посочва, че определеният от регулатора процент (41,23%) за намаляване на цената на дребно (retail minus) е значително по-малък по размер от отстъпките (маржовете) в цените на актуалните оферти на дребно (50% за първите 9 месеца от 2-годишни договори) на интернет-страницата на Виваком за абонаментни планове, предлагащи оптичен интернет, като самостоятелна услуга, а в комбинация с други услуги отстъпката в цените на дребно достигат над 60% за същия период. В тази връзка, ако се допусне за приемливо твърдението на Виваком, че отстъпки в цените на дребно над 41% създават невъзможност за възстановяване на разходите и представляват предоставяне на услуги (в случая на дребно) на цени под разходите за предоставянето им, прилаганите от Виваком промоционални отстъпки на дребно към момента (в размер на 50% и 60%) биха могли да се разглеждат като прилагане на цени на дребно под себестойност или като хищническо ценообразуване. В този смисъл становището на Виваком за спекулативни твърдения от страна на КРС в посока предоставяне на услуги на цени под разходите от предприятието, е невярно и подвеждащо.

3. Според Виваком в регулаторната практика VULA достъпът се въвежда като алтернатива на физическия достъп до абонатна линия (LLU) в опит да се преодолеят техническите ограничения за LLU при оптичните мрежи по PON технология, като за да се случи такъв вид достъп, се търсят технически решения, които преди всичко зависят от архитектурите на мрежите. Виваком твърди, че КРС не е изследвала този въпрос, както и не е отчела как се изменя структурата на разходите в този контекст, а разчита на неактуални данни, което създава риск от съществени изкривявания. Според Виваком пет години по-късно мрежата на предприятието и стратегията за оптимизиране на разходите на дружеството е претърпяла съществено развитие, включително от гледна точка на придобиванията. По този начин Виваком поставя под съмнение доколко данните за разходите за LLU услугата с давност отпреди 5 години биха могли да бъдат използвани като репер за предложеното, макар и като временна мярка, ценовото ограничение – “retail-minus”.

Във връзка с допускането на КРС, че VULA достъпът би могъл да се осъществи успешно единствено на база цената на допълнително положен оптичен кабел Виваком излага следните твърдения:

- По дефиниция retail-minus е методология за определяне на цени за достъп на едро, която цели да предостави възможност на нов пазарен участник да навлезе на пазара без това да оказва негативен финансов ефект върху историческия оператор, ако той вече предоставя услугата на дребно до крайния клиент;*
- VULA достъпът предоставя възможност за оптимизиране на разходите, следователно няма логика да се търси вариант това да води до увеличаване на маржа за търсецото достъп предприятие;*
- КРС базира своите разчети на база данни за LLU услугата на едро, която се асоциира с достъп върху медната мрежа, т.е. отчитаните от КРС разходи по никакъв начин не са относими към оптичната мрежа на Виваком;*

Виваком посочва, че дори и надграждането на услугата за достъп на едро от LLU към VULA да изисква само полагане на кабел, то КРС не разполага с информация за топологията на мрежите (без значение на технология), за да има възможност да оцени средно разстояние между потенциалните точки, между които според КРС следва да се положи допълнително оптичен кабел. Така Виваком поставя под въпрос калкулациите на КРС, водещи до заключение, че “..определеният за физически достъп марж следва да се увеличи с 20 процентни пункта за определянето на маржа, относим към виртуалния достъп до абонатна линия.”

Виваком посочва, че съгласно принцип 3 на Глава 4 в Общата позиция на ERG относно мерките (remedies), националните регулаторни органи следва да гарантират, че стимулите за инвестиции са такива, че алтернативните оператори да имат мотивация да репликират инфраструктурата на предприятията със значително въздействие на пазара, когато това е технически възможно и икономически целесъобразно. В същото време НРО трябва да гарантират, че предприятието със значително въздействие на пазара има стимул да поддържа и надгражда своята мрежа.

Според Виваком в този контекст НРО следва, когато е възможно, да формират становище дали репликацията може да се счита за възможна, като това се прави за всеки отделен случай и се отчитат всички релевантни технологични, икономически и времеви аспекти, като изборът на точка за достъп и определянето на цената за достъп са вероятно най-важните решения, чрез които НРО могат да повлияят на стимулите за инвестиции както на алтернативните оператори, така и на предприятията с установено положение. Виваком посочва, че алтернативните оператори обикновено следват поэтапен подход – постепенно разширяват клиентската си база и инвестициите си в инфраструктура. С формирана клиентска база операторът може да е готов да предприеме допълнителни инвестиции.

Виваком посочва, че предвиждайки задължение за физически и виртуален достъп до xDSL мрежи и при предвидената ценова регулация, КРС на практика ще задължи Виваком/ЮФБ да инвестират в морално остарели мрежи, които съгласно политиката на ЕС предстои да бъдат изключени (copper switch-off) в краткосрочен порядък, докато конкурентните дружества, включително А1, ще инвестират в покритие на оптична мрежа.

Според Виваком всичко посочено ясно показва, че определените конкретни маржове в т. 5.3.2 от Проекта на анализ не отговарят на изискванията на действащите в сектора европейски регулаторни изисквания. Виваком подчертава, че размерът и съотношението на посочените маржове не отговарят на забраната от общото конкурентно право за продажба на услуги под разходите. Според Виваком последното лесно може да бъде доказано по отношение на разходите на Виваком, а също така и в Проекта на пазарен анализ се сочи, че КРС не разполага с информация за разходите на Виваком. Според Виваком вместо отчитане на реалните и актуални разходи на предприятието, в Пазарния анализ се сочи, че за определяне на маржа се взимат предвид разходи на предприятието от периода 2014 г. - 2020 г. Според Виваком в Проекта на анализ необосновано се ползват разходи от период, който е различен от периода на изследваните данни за целите на пазарен анализ. Изнасят се твърдения, че доколкото КРС не разполага с правомощие да налага задължение за предоставяне на услуги на цени под разходите и доколкото

регулаторният орган не разполага с информация за актуалните разходи на Виваком, определеният в Проекта на решение (съответно в Проекта на анализ) размер на маржове е необоснован и в тази връзка незаконосъобразно наложен.

Становище на КРС:

Регулаторът е представил и поддържа своята позиция относно размера на маржовете и използваните данни относно разходите на Виваком в отговора си по идентична забележка на Виваком, представена в Раздел VI.1.G4.5. КРС подчертава, че ползваните данни се отнасят за петгодишен период, като същите са претеглени с оглед избягване на влиянието на случайни събития върху тях.

***4. Виваком** (част V, т. 3) обръща внимание на противоречие между мотивите на наложеното задължение за равнопоставеност и ценовите ограничения. Според дружеството, при налагането на еквивалентност на изхода КРС отчита Препоръката относно регулаторното насърчаване на гигабитовата свързаност, а в същото време директно налага ценово ограничение чрез retail-minus, въпреки допуснатата в Препоръката възможност за националните регулаторни органи да определят регулаторни задължения без да налагат ценови контрол на достъпа до високоскоростни мрежи.*

Становище на КРС:

По отношение на ценовите ограничения, след анализ на пропорционалността на задълженията, КРС е определила за необходимо да се наложат задължения за достъп, равнопоставеност, прозрачност, в това число типово предложение и спазване на ценови ограничения под формата на тест за икономическа възпроизводимост. В тази връзка, КРС е отчела дадената в Препоръката от 6.2.2024 г. възможност и се е възползвала от нея, доколкото според същата препоръка регулираните цени за достъп следва да се определят въз основа на BULRIC модел. Предвид изложеното КРС счита, че предложеното специфично задължение за ценови ограничения представлява по-леко специфично задължение, което дава възможност за гъвкавост на задълженото предприятие при изпълнението на наложеното задължение.

***5. Юнайтед Файбър** отбелязва, че не е в състояние да определя цени за посочените от КРС услуги на принципа на retail-minus, тъй като не предоставя услуги на дребно. При отчитане на: (1) ограниченията за трансферно ценообразуване, (2) принципа за равнопоставеност; и (3) общата забрана за предоставяне на услуги под разходите според него е видно, че спрямо посочените по-горе услуги необвързан достъп до абонатната линия принципът retail-minus с изрично предложените конкретни маржове са неприложими.*

Във връзка с всичко изложено и при следване на регулаторните позиции на КРС за самостоятелното предоставяне на необвързан достъп до абонатната линия от страна на Юнайтед Файбър, предприятието посочва, че в Проекта на анализ: определеното ценово ограничение retail-minus е необосновано, неприложимо и в тази връзка незаконосъобразно; и определеното съотношение между маржа за предоставяне на физически достъп и маржа за предоставяне на виртуален достъп е обективно невъзможно за прилагане при отчитане на разходите за предоставяне на двата вида достъп.

Становище на КРС:

В раздел IV, т.3 на приложението към проекта на решение КРС е изложила подробни аргументи във връзка с третирането на Виваком и свързаното с него ЮФБ като една икономическа единица съгласно конкурентното право. Комисията е на мнение, че Виваком и ЮФБ, независимо от правната си обособеност в отделни юридически лица, оперират като едно предприятие и съответно становището на ЮФБ за неприложимост на ценовите ограничения е неотносимо.

Г.4.6. Оценка на въздействието на ex ante регулацията на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение от задълженията

1. В становището си (част VI) Виваком твърди, че планираните от КРС задължения противоречат на целите за насърчаване на инвестиции в инфраструктура, защото ще създадат модел на предоставяне на услуги без съответното предприятие да има стимули да изгражда своя инфраструктура. От друга страна, присъствието на същото това предприятие ще доведе до преразпределение на абонатите, което неизбежно ще доведе до излизане на част от локалните оператори от пазара на дребно, които ще се наложи да се конкурират с нов играч, притежаващ значителна икономическа мощ и широка дистрибутивна мрежа, а друга част от по-малките оператори няма да могат да възстановят вече направените инвестиции.

Виваком посочва, че въпреки предложените изменения в обхвата на регулацията съгласно настоящия Проект на пазарен анализ, оценката на ефекта при налагане на ex ante регулация на пазара на едро на локален достъп се запазва непроменена, включително по отношение на тяхна пропорционалност. Виваком посочва таблица 21, където според предприятието КРС е посочила, че ефектът от налагането на задължението за достъп в прецизирания им вариант съгласно настоящия проект на пазарен анализ, включващ и предоставяне на физически и виртуален достъп на едро и върху xDSL мрежи не води до допълнителни негативи за предприятието със значително въздействие върху пазара. Според Виваком Проектът на анализ в тази част изисква адекватна оценка на потенциалния интерес от ползване на услугата върху xDSL мрежи. Виваком посочва, че исторически интерес към този тип достъп не е бил наблюдаван в нито един етап от развитието на пазара и наблюдаваната през годините силно развита инфраструктурна конкуренция е основна причина за това.

Според Виваком следва да се има предвид, че независимо дали към определена услуга е налице интерес от ползване, наложеното задължение за предоставяне на достъп винаги ангажира съответното задължено лице. Според Виваком последното е необходимо, за да се подготви за изпълнение на посоченото задължение и съответно да осигури предварително възможност за ползване на услугата на едро чрез бюджетиране на конкретни инвестиции.

Виваком отбелязва, че предложената регулация за осигуряване на достъп върху всички мрежи ще изисква значително време за имплементация и инвестиции без възможност за възстановяване и без гаранция въобще за наличие на интерес. Според дружеството започналите търговски преговори с Йеттел са с различен обхват, както продуктово, така и географски, което предполага различен вид подход за реализиране,

включително различен обхват на необходимите инвестиции. Виваком счита за изключителна тежест и намеса по едно и също време по един и същ предмет да протичат две взаимноизключващи се процедури, които биха имали два различни крайни резултата. Виваком определя едновременното протичане на двата процеса като контрапродуктивно, като излага следните аргументи в подкрепа на това твърдение:

- адресати и на двата процеса са Виваком и ЮФБ, които влагат времеви и административен капацитет да организират двата различни сценария за предоставяне на достъп, като няма как чисто практически да бъдат реализирани по най-оптимален начин, което вреди както на интересите на Виваком и ЮФБ, така и евентуално на искащото достъп предприятие;
- наличието на две паралелни процедури поставят в невъзможност Виваком и ЮФБ да планират и бюджетират адекватно необходимите ресурси и инвестиции в краткосрочен и средносрочен план по отношение на такъв важен и структуроопределящ проект, което е и в нарушение на принципа за предвидимост и легитимните очаквания;
- съвсем естествено за искащото достъп предприятие е да се опита да използва в своя полза отделни факти и предложени мерки от проекта на пазарен анализ, за да извлече максимално ползи и предимство в протичащите търговски преговори. Виваком и ЮФБ, които би следвало да участват в такъв процес на равни условия и без външна намеса с цел постигането на взаимноизгодни договорености за всички страни, няма как да подкрепят подобен подход;
- предложението в проекта на пазарен анализ краен резултат не кореспондира с очакванията на единственото искащо достъп предприятие, които са съобщени на Виваком до настоящия момент, като в тази връзка, предприятието посочва, че няма как да бъдат осъществени в рамките на предвидената регулация.

Според Виваком е належащо да се отговори на въпроса кой е най-подходящият и логичен подход в създалата се ситуация, тъй като в противен случай това само допълнително ще затрудни конкурентната среда, свободното договаряне между участниците на пазара, инвестиционните проекти в ММГК мрежи и наличието на предвидима регулаторна среда.

Становище на КРС:

Твърдението на Виваком, че планираните от КРС задължения противоречат на целите за насърчаване на инвестиции в инфраструктура, защото ще създадат модел на предоставяне на услуги без съответното предприятие да има стимули да изгражда своя инфраструктура, е невярно. Видно от раздел IV., т. 4.4.6., регулаторът изрично отбелязва, че според европейското право, в резултат на развитието на конкуренцията на пазарите на електронни съобщения, на този етап, регулирането ex ante следва да се съсредоточи само върху оставащите пречки пред конкуренцията. С други думи, липсата на регулаторна намеса, при равни други условия, следва да се възприеме като предпочитан вариант. Наред с това е посочено, че прилагането на последователен и стабилен регулаторен подход е от решаващо значение, за да се изгради у инвеститорите доверието, необходимо за разработването на устойчиви бизнес планове.

В тази връзка, при оценката на въздействието на ex ante регулацията, КРС отбелязва промените в конкурентните условия след последния кръг на анализа на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение, които при липса на регулаторна намеса биха довели до несигурност и нестабилност и влошаване на конкурентната среда в ущърб на

крайните ползватели. Отчитайки резултатите от анализа на пазара, регулаторът поддържа позицията си, че при липса на регулаторна намеса би дал възможност за засилване на водещата позиция на предприятието със значително въздействие върху пазара, предвид относително независимото поведение спрямо конкуренти, доставчици и клиенти. Това ще увеличи бариерите за навлизане на пазара на нови участници и разширяване на зоните на предлагане от съществуващи участници на пазара. Запазване на тенденцията за окрупняване на пазара в резултат на придобивания на опериращи на него предприятия, и на намаляването на броя на доставчиците на ширококолов достъп до интернет, ще отслаби конкурентния натиск и ще се отрази негативно на крайните ползватели от гледна точка на избор, качество и цена на услугите.

Въз основа на резултатите от анализа на съответния пазар и установените пазарни провали и след анализ на пропорционалността, регулаторът налага задължения, с които създава условия за развитие на устойчива конкуренция, като гарантира на конкурентните предприятия достъп, при равни условия, които са публични и предварително одобрени от регулатора след процедура по обществено обсъждане, в т.ч. цени, които позволяват възпроизвеждане на офертите на свързания пазар на дребно на предприятието със значително въздействие.

По този начин КРС осигурява регулаторна сигурност и предвидимост, необходими за планиране на дългосрочни инвестиции и разработване на иновативни решения. Отделно от това, от една страна създава условия за повишаване на ефективността на ползване на вече изградената електронна съобщителна мрежа на задълженото предприятие и възвръщане на направените инвестиции, а от друга страна го стимулира да подобри качеството и обслужването на крайните си ползватели. В резултат, може да се направи обосновано заключение, че налагането на специфичните задължения ще допринесе за насърчаване на инвестициите, като на крайните ползватели се гарантира максимален избор, качество и цени въз основа на ефективна конкуренция.

Наред с това, КРС счита, че задължението за предоставяне на физически и виртуален достъп на едро и върху xDSL мрежи не води до допълнителни негативи за предприятието със значително въздействие върху пазара, доколкото същото е било наложено на предприятието с Решение на КРС № 372/13.08.2015 г.

Д. Предложения за изменение на проекта на решение

1. Йеттел посочва две очевидни технически неточности:

1. На стр. 105 текстът „намаляване на броя на предприятията, предоставящи локален достъп“ следва да бъде „намаляване на броя на предприятията, предоставящи ширококолов услуги през LAN достъп“, съгласно фактическите данни в Раздел II.

2. На стр. 142 има препратка към „Приложение 2 към Раздел V“, което във втория проект вече не съществува.

Становище на КРС:

КРС приема и отстранява допуснатите технически грешки, посочени от Йеттел.

2. С оглед мотивите изложени от **Виваком (Част VII)**, както и въз основа на становището на предприятието по предходното обществено осъждане на проекта на Пазарен анализ са направени следните предложения:

1. Виваком предлага т. I.2. от проекта на решение да бъде изменена, както следва:

„2. Съответният продуктов пазар по т. I.1. включва:

2.1. Всички продукти за физически достъп, свързани с необвързан достъп до абонатна линия, базирана на усукана метална двойка, включително чрез FTTC/xDSL;

2.2. Продукти за физически достъп, реализирани чрез FTTH/FTTB, на базата на директна оптична свързаност и WDM технология;

2.2. Продукти за виртуален достъп до абонатна линия, реализирани във влакнесто-оптични мрежи за достъп (FTTH, FTTB, FTTC/xDSL).

2.3. Продукти за виртуален достъп върху мрежа за фиксиран достъп до интернет през мобилна мрежа (FWA).

2.4. Продукти за виртуален достъп, реализиран чрез кабелна мрежа по технология Docsis.”

Допълнително, в случай че КРС не приеме горното предложение за включване на FWA и Docsis в обхвата на продуктовия пазар, Виваком счита, че от обхвата на пазара следва да бъдат изключени FTTC/xDSL технологиите.

Становище на КРС:

КРС не приема направените предложения, съгласно изложеното в приложението към проекта на решение и в съответствие с коментарите на регулатора по становищата на Виваком.

3. Виваком предлага да бъде изменена т. I.3. с оглед направените предложенията в становището на предприятието, както и с направеното предложение за изменение по т. I.2., като се отчетат и резултатите от нарочно географско проучване.

Становище на КРС:

КРС не приема направеното предложение, съгласно с мотивите на регулатора по двете становища на Виваком.

4. Виваком предлага т. II. от проекта на решение да се измени, както следва:

„II. На съответния пазар по т. I.3.1. е налице ефективна конкуренция.“, като съответно да отпаднат т. III-V.

В случай че КРС не приеме направените по т.1-3 предложения, Виваком прави предложения за изменения в проекта на решение както следва:

По т. IV следва да бъде изрично уточнено, че виртуалният достъп ще се предостави при посочените в Кодекса условия, а именно когато достъпът до пасивни елементи е икономически неефективен или физически невъзможен.

Становище на КРС:

КРС не приема направеното предложение, съгласно изложеното в приложението към проекта на решение и в съответствие с мотивите на регулатора по двете становища на Виваком.

КРС не приема направеното предложение, че виртуалният достъп ще се предоставя когато достъпът до пасивни елементи е икономически неефективен или физически невъзможен, съгласно изложеното в Раздел VI.2, т. В.2.

5. Виваком предлага т. IV. 4.1.4 да се измени както следва:

„4.1.4 споразумения за ниво на качеството на услугите и обслужването; стойности на относими параметри за качество на услугите и на обслужването;“
Предприятието счита, че налагането на задължения на ниво на качество на услугите и обслужването е непропорционална мярка, тъй като КРС не е изследвала доколко предложените нива са постижими въобще в мрежата на предложените за регулация дружества. Предприятието счита, че предложените стойности на параметрите за качество на услугите и обслужването са напълно непостижими към настоящия момент, като счита че за да се постигнат предложените стойности ще са необходими допълнителни инвестиции за управление на мрежата, както и преразглеждане и надграждане на приложимите политики и процеси в тази част.

Становище на КРС:

КРС не приема направеното предложение, съгласно изложеното в приложението към проекта на решение и в съответствие с мотивите на регулатора по двете становища на Виваком. Освен това, КРС е на мнение, че вероятно ще се наложат преразглеждане и надграждане на приложимите политики и процеси, но не счита, че така предложените параметри ще изискват допълнителни инвестиции за управление за мрежата различни от тези, които предприятието трябва да направи по принцип при присъединяването на новозакупените електронни съобщителни мрежи.

6. Виваком предлага т. IV.4.2. да приеме следната редакция:

„Виваком България“ ЕАД и свързаното с него „Юнайтед Файбър България“ ЕООД се задължават в срок до девет месеца от получаване на искане за предоставяне услуга необвързан или виртуален достъп до абонатната линия да внесат в Комисията Типово предложение за услугата, с която е свързано полученото искане, съобразено със задълженията, определени в настоящото решение.“

Становище на КРС:

КРС приема частично предложението, като променя т.4.2 и добавя нови т.4.3 и т.4.4., както следва:

„4.2. „Виваком България“ ЕАД и свързаното с него „Юнайтед Файбър България“ ЕООД се задължават в срок до три месеца от уведомяване за настоящото решение да внесат в Комисията Типово предложение за виртуален достъп до абонатна линия за

продуктите по т. I.2.5. и I.2.6., съобразено със задълженията, определени в настоящото решение.

4.3. „Виваком България“ ЕАД и свързаното с него „Юнайтед Файбър България“ ЕООД се задължават в срок до три месеца от получаване на искане за предоставяне на услуга за необвързан и виртуален достъп до абонатна линия за продуктите по т. I.2.1., I.2.2., I.2.3. и I.2.4. да внесат в Комисията Типово предложение за услугата, с която е свързано полученото искане, съобразено със задълженията, определени в настоящото решение.

4.4. „Виваком България“ ЕАД и свързаното с него „Юнайтед Файбър България“ ЕООД се задължават незабавно да уведомят КРС в случай на постъпило искане по т. 4.3.“

7. Виваком предлага т. IV.5. да отпадне или да бъде предвидено, че до разработването на тест за икономическа възпроизводимост се прилагат цени при свободно търговско договаряне.

Алтернативно, в случай че КРС не приеме горното предложение предприятието предлага два варианта на редакция на т. IV.5, както следва:

I-ви вариант:

„5. Ценови ограничения:

5.1. Налага на „Виваком България“ ЕАД и свързаното с него „Юнайтед Файбър България“ ЕООД да прилагат цени на едро, които изпълняват тест за икономическа възпроизводимост на офертите, предлагани от подразделението на дребно.

5.2. Методологията и процедурата за провеждане на теста за икономическа възпроизводимост на офертите се разработва и приема от Комисията за регулиране на съобщенията в срок до 12 месеца от приемане на настоящото решение.“

II-ри вариант:

„5. Ценови ограничения:

5.1. Налага на „Виваком България“ ЕАД и свързаното с него „Юнайтед Файбър България“ ЕООД да прилагат цени на едро, които изпълняват тест за икономическа възпроизводимост на офертите, предлагани от подразделението на дребно.

5.2. Методологията и процедурата за провеждане на теста за икономическа възпроизводимост на офертите се разработва и приема от Комисията за регулиране на съобщенията в срок до 12 месеца от приемане на настоящото решение.

5.3. До разработването на методологията за тест за икономическа възпроизводимост по т. 5.1 от страна на КРС, налага ценово ограничение по отношение на цените за физически и виртуален достъп до абонатна линия, в съответствие с чл. 220, ал. 2, т. 4 от ЗЕС, като „Виваком България“ ЕАД и свързаното с него „Юнайтед Файбър България“ ЕООД следва да определят цените на едро въз основа на цените на услуги, предоставяни на вертикално свързания пазар на дребно, намалени с разходите, присъщи за реализиране на услугите на пазара на дребно.

5.4. КРС определя обхвата на задължението за ценово ограничение като механизъм на ценообразуване, при който цената на едро се определя от съответната цена на дребно (retail-minus), както следва:

Це = Цд - Рпзв,

Където:

Це - цена на услугата на едро,

Цд - цена на дребно,

Рпзв - разходи надолу по веригата на предприятието със значително въздействие за предоставяне на услугата на дребно.

5.5. Конкретните стойности на приложимите цени на едро се определят от „Виваком България“ ЕАД и свързаното с него „Юнайтед Файбър България“ ЕООД за всеки отделен вид продукт за достъп на едро (физически или виртуален) въз основа на актуални финансови данни за предходната финансова година и се предоставят за сведение на КРС.

5.6. Задължението по т. 5.3 се прилага за срок от 12 месеца от приемане на настоящото решение, след което Виваком България“ ЕАД и свързаното с него „Юнайтед Файбър България“ ЕООД ще прилагат цени на едро, които изпълняват тест за икономическа възпроизводимост на офертите, предлагани от подразделението на дребно.

5.7. Цените, определени съгласно т. 5.3, следва да бъдат внесени заедно с Типовото предложение по т. 4.2.

Становище на КРС:

КРС не приема направените предложения, съгласно изложеното в приложението към проекта на решение и в съответствие с позицията на регулатора по становищата на Виваком.

8. По отношение на допуснатото предварително изпълнение предприятието счита, че предварително изпълнение следва да се обосновава единствено с аргументи на административния орган съгласно изискванията на чл. 60, ал. 1 от АПК. Виваком предлага, искането на Йеттел за допълване на аргументи да не се приема, доколкото АПК сочи, че приемане на аргументи за такова искане следва да се придружава от съответната парична гаранция. Независимо от това дали конкретната страна в производството сочи аргументи за важен държавен или обществен интерес последните се подават с оглед защита на личен интерес и това следва да се отчита. Обратно, според Виваком, включването на аргументи на участваща страна в разпоредбата за допускане на предварително изпълнение при липсата на предоставена предварително гаранция е заобикаляне на изискването на чл. 60 от АПК.

Становище на КРС:

КРС посочва, че аргументите на Йеттел за допълване на предварителното изпълнение на решението не са искане по смисъла на чл. 60, ал. 1, хипотеза последна. Цитираната от Виваком хипотеза се отнася до случаите, в които се допуска предварително изпълнение от административния орган по искане на някоя от страните - в защита на особено важен неин интерес, за което страната дължи парична гаранция.

Видно от мотивите на Йеттел, дружеството аргументира да бъде допуснато предварително изпълнение на решението на основание на разпоредбата на чл. 31 от Директива (ЕС) 2018/1972 и принципа на директния ефект на европейското законодателство.

Посочените аргументи са изследвани самостоятелно от страна на КРС и предварителното изпълнение е допуснато на основание императивната норма на чл. 35, ал. 6, т. 2 от ЗЕС и общите основания от АПК, видно от мотивите на решението. Становището

на Йеттел единствено допълва вече изложените от КРС аргументи относно наличието на общите основания за предварително изпълнение, съгласно АПК.

9. Виваком поддържа искания за събиране на доказателства, които счита че биха променили крайния административен акт:

- Да бъде извършено географско проучване, на резултатите от което да се обърне особено внимание при определяне на пропорционалността на наложените специфични задължения по аргумент от съображение 179 от Кодекса.*
- КРС да събере данни за покритието на всички съществуващи мрежи в населените места в географска зона „1А“ чрез проучване на реално съществуващата инфраструктура (не само обявената такава). Чрез събраните данни, комисията ще има възможността да се увери, че в действителност е налице силна инфраструктурна конкуренция между множество доставчици, в някои случаи с дублираща се като покритие мрежа.*
- КРС да представи анализ на динамиката на цените на дребно в периода от 2017 г. досега в географска зона „1А“. Счита, че този анализ ще бъде установена силна конкуренция, при масовия пазар.*

Становище на КРС:

КРС не приема направените предложения, съгласно изложеното в приложението към проекта на решение и в съответствие с мотивите в раздели VI.1 и VI.2, в съответните т. Б1, Б3 и Б4.